

سرمایه گذاری
ایران
تپ توارن
بازار
بیت کوین
نات کوین
معامله
تحریم
همستر کامبت
نماد اعتماد
درگاه

گزارش جامع

۱۴۰۳

فضای ارزهای دیجیتال ایران

داده‌ها درد دل می‌کنند!

پرسشگری، دغدغه‌مندی و جریان‌سازی، کلیدواژه‌هایی هستند که اساس و بنیان کار ما در ارز دیجیتال را شکل می‌دهند.

پرسشگری می‌کنیم چون باور داریم که بدون پرسش دغدغه‌مندی معنایی ندارد. **دغدغه‌مند** هستیم چراکه سعی می‌کنیم صدای کاربران حوزه ارزهای دیجیتال در ایران باشیم و در نهایت از آنجایی که به دنبال اثرگذاری هستیم، تمام تلاشمان را برای **جریان‌سازی** انجام می‌دهیم.

امسال هم به مانند سال گذشته، گزارشی جامع از فضای ارزهای دیجیتال تدوین کرده‌ایم. گزارشی پر از اعداد و ارقام، داده و اطلاعات حیاتی برای کاربران، کسب‌وکارها و قانون‌گذاران.

تعهد ما در مجموعه ارز دیجیتال به **جستجوی حقیقت، درک ظرایف و تقویت** یک جامعه آگاه در حوزه ارزهای دیجیتال، باعث شد تا با افتخار و مسئولیت زیاد، **دومین گزارش جامع از وضعیت فضای ارز دیجیتال** در ایران عزیز را ارائه کنیم.

فهرست

۲ فصل اول

تحول دیجیتال و جامعه ایرانی

۳۹ فصل دوم

چالش‌های کاربران ایرانی

۶۸ فصل سوم

کسب‌وکارهای رمزارزی ایران

۷۷ فصل چهارم

تحلیل روندها و چشم‌اندازها

۹۲ فصل پنجم

ایران در مقایسه با جهان

۹۹ فصل ششم

روش‌شناسی تحلیل

فصل اول

تحول دیجیتال و جامعه ایرانی

مردمی که عاشق دیجیتالی شدن هستند!

مردم ایران ارزشهای دیجیتال را دوست دارند

نزدیک به **۱۰ سال** از ورود جدی ارزشهای دیجیتال به فضای اقتصادی ایران می‌گذرد. در این مدت، فناوری‌های نوین مالی توانسته‌اند جای خود را در سبد دارایی و معاملات روزمره شهروندان ایرانی باز کنند. برخلاف تصور عمومی که ارزشهای دیجیتال را صرفاً ابزاری برای کسب سودهای کوتاه‌مدت و دارایی‌هایی بسیار پرریسک می‌داند، داده‌های این پژوهش نشان می‌دهد که این فناوری به بخشی جدایی‌ناپذیر از زندگی مالی بخش قابل توجهی از جامعه تبدیل شده است.

جامعه ایران در سال **۱۴۰۳** با جمعیتی بالغ بر **۸۹.۵ میلیون نفر**، در مسیر تحول دیجیتال گام برمی‌دارد. در این گزارش، برای دستیابی به تصویری دقیق از وضعیت ارزشهای دیجیتال، جامعه هدف را به افراد بالای **۱۸ سال** که به اینترنت دسترسی دارند محدود کرده‌ایم. با توجه به ضریب **۷۲.۸ درصدی** جمعیت بزرگسال و نرخ نفوذ **۸۱.۷ درصدی** اینترنت در کشور، جامعه مورد مطالعه این پژوهش **۵۳.۲ میلیون نفر** را شامل می‌شود.

این فصل با هدف ارائه تصویری دقیق و مبتنی بر داده از وضعیت فعلی ارزشهای دیجیتال در ایران تدوین شده است. تمرکز اصلی بر **شناخت رفتار کاربران و بررسی روندهای نوظهور در این حوزه** است. فصل، پیش رو مجموعه‌ای است از پرسش‌ها و روایت‌گرایی‌هایی که کاربران ارزشهای دیجیتال ایرانی در مسیر ۱ سال گذشته خود با آنها روبه‌رو شده‌اند.

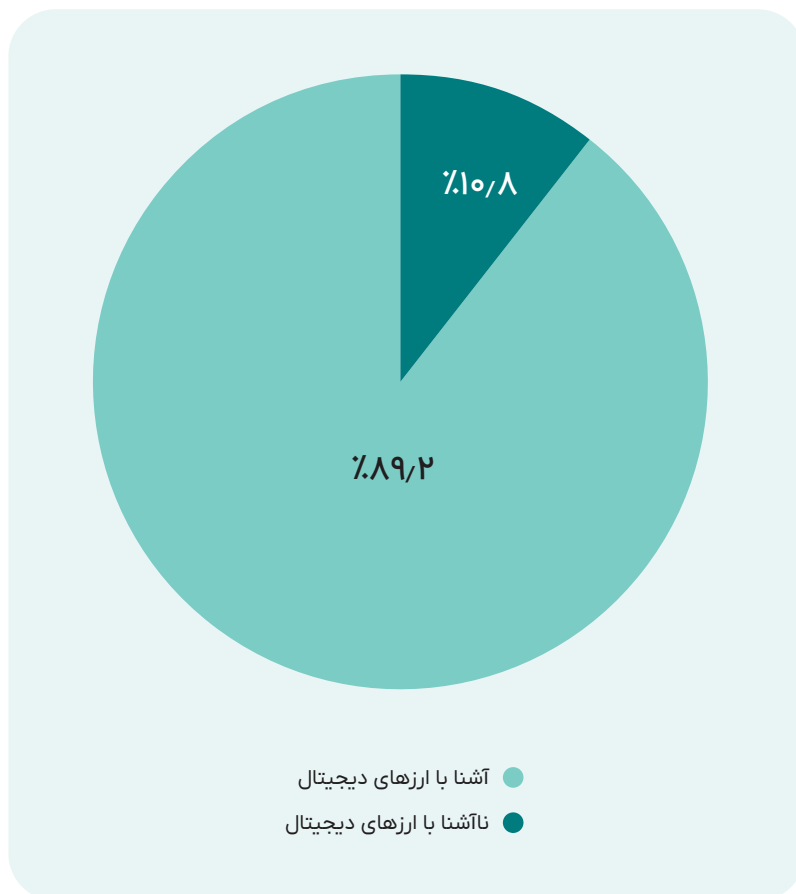
در هر بخش از این فصل پرسشی پراهمیت مطرح می‌شود! از میزان نفوذ ارزشهای دیجیتال در ایران گرفته تا سهم گروه‌های سنی در انواع روش‌ها و شیوه‌های سرمایه‌گذاری. در بخشی دیگر از این مسیر کلیدواژه‌ای پراهمیت را زیر ذره‌بین می‌بریم و نقش جریان‌ساز «**ایردراپ‌ها**» در فضای ارزشهای دیجیتال ایران و جامعه فارسی‌زبان علاقه‌مند به ارزشهای دیجیتال را بررسی می‌کنیم. در این گزارش سعی شده تا با ارائه داده‌های دقیق و درست، ارتباطی معنادار میان رفتارهای کاربران و عادت‌های آنها با تغییرات بازار ایجاد شود.

داده‌های پایه بازار

نفوذ ارزشهای دیجیتال در جامعه ایران

چقدر از مردم ایران با ارزشهای دیجیتال آشنا هستند؟ این سؤال است که شاید بعد به راه افتادن موج ایردراپ‌ها، حواشی‌های اخیر پیرامون کسب‌وکارهای بومی و صعودی‌شدن بازار در ماه‌های اخیر، بیش از پیش کنجکاوی کاربران را برانگیخته باشد! پاسخ این سؤال را به خاطرتان بسپارید؛ چراکه بزرگترین تکه جورچین تصویری که در ادامه مسیر سعی بر تکمیلش داریم، همین پاسخ خواهد بود.

داده‌های به دست آمده از نظرسنجی جامع نشان می‌دهد که ارزشهای دیجیتال با سرعتی قابل توجه در حال نفوذ به لایه‌های مختلف جامعه ایران هستند. برخلاف تصور رایج که این فناوری را محدود به قشر خاصی از جامعه می‌داند، یافته‌های این پژوهش نشان می‌دهد که طیف گسترده‌ای از شهروندان، از دانشجویان تا کارمندان و از کارآفرینان تا بازنشستگان، به نوعی با ارزشهای دیجیتال درگیر هستند. یافته‌های این پژوهش نشان می‌دهد که **۸۹.۲ درصد** از جامعه هدف با مفهوم ارزشهای دیجیتال آشنا هستند. این آمار قابل توجه حاکی از موفقیت چشمگیر این فناوری در جلب توجه جامعه ایرانی است.

میزان آشنایی مردم ایران با ارزشهای دیجیتال

میزان آشنایی مردم ایران با ارزشهای دیجیتال به تفکیک استان

■ آشنا ■ ناآشنا

درصد افراد آشنا و ناآشنا با ارزشهای دیجیتال در هر استان

بر اساس نتایج نظرسنجی انجام شده در سطح کشور، که البته به دلیل محدودیت‌های ذاتی نمونه‌گیری ممکن است تا حدودی با واقعیت تفاوت داشته باشد، الگوی قابل توجهی از آشنایی با ارزش‌های دیجیتال در سطح کشور مشاهده می‌شود.

استان‌های خوزستان و مازندران با **۹۵ درصد** بالاترین میزان آشنایی را نشان می‌دهند و پس از آن، استان‌های البرز، فارس و گیلان با **۹۴ درصد** قرار دارند. این آمار نشان می‌دهد که آشنایی با ارزش‌های دیجیتال محدود به کلان‌شهرها نیست و در استان‌های مختلف گسترش یافته است.

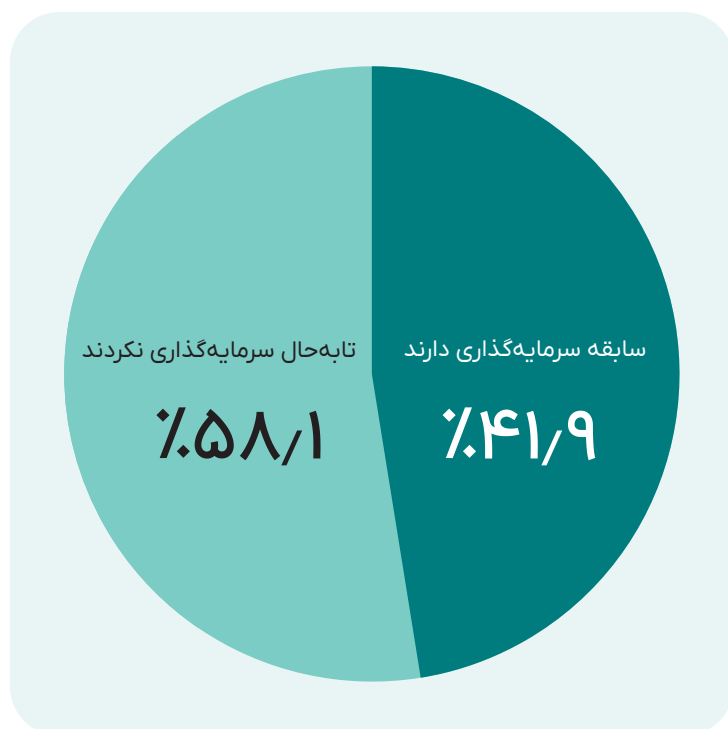
نکته قابل‌تأمل، تفاوت معنادار میزان آشنایی در برخی استان‌هاست. در حالی که اکثر استان‌ها آشنایی بالای **۸۵ درصد** را نشان می‌دهند، استان قم با **۵۷ درصد**، ایلام با **۶۶ درصد** و کهگیلویه و بویراحمد با **۷۱ درصد**، فاصله قابل توجهی با میانگین کشوری دارند.

سابقه سرمایه‌گذاری در ارزش‌های دیجیتال

در ادامه مسیرمان به یک پرسش جریان‌ساز دیگر می‌رسیم: **چند درصد از ایرانی‌ها**

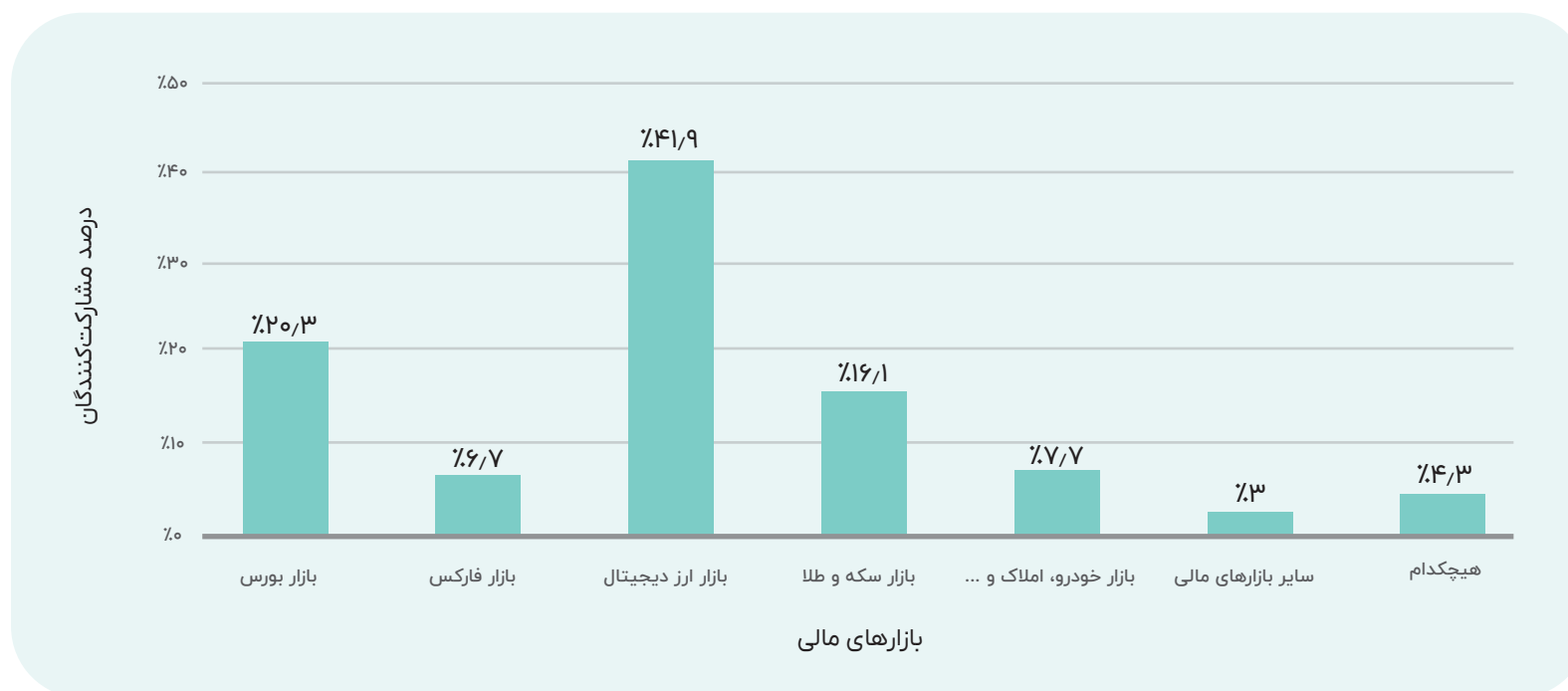
سابقه سرمایه‌گذاری در ارزش‌های دیجیتال را دارند؟

بر اساس داده‌های این پژوهش، از جمعیت هدف **۵۳.۲ میلیونی**، حدود **۲۱.۹ میلیون نفر** (معادل **۴۱.۹ درصد**) تجربه سرمایه‌گذاری در بازار ارزش‌های دیجیتال را دارند. این آمار قابل توجه نشان می‌دهد که ارزش‌های دیجیتال در ایران از مرحله یک پدیده نوظهور عبور کرده و به یک گزینه متداول سرمایه‌گذاری تبدیل شده است. با این حال، وجود **۵۸.۱ درصد** جمعیت غیرفعال در این حوزه، نشان‌دهنده پتانسیل قابل توجه برای رشد بیشتر این بازار است.

الگوهای سرمایه‌گذاری در بازارهای مالی

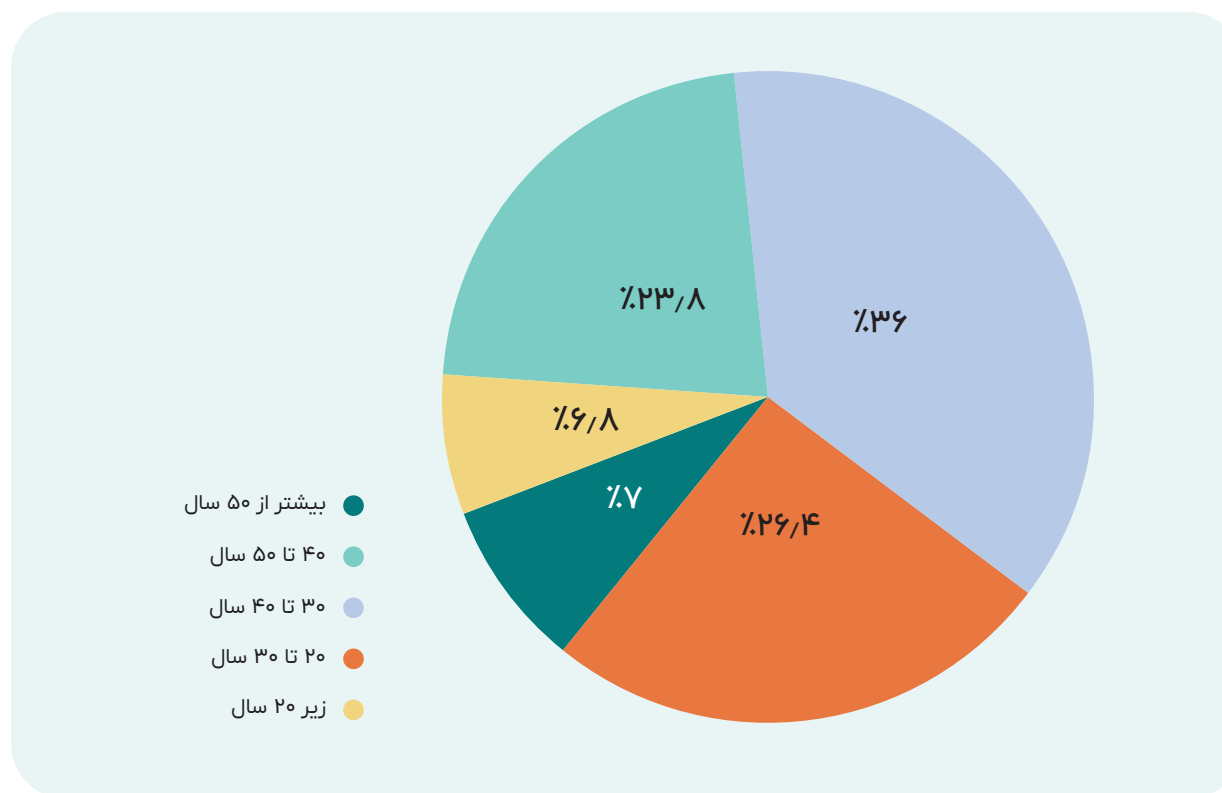
تحلیل رفتار سرمایه‌گذاران در بازارهای مختلف مالی نشان می‌دهد که ارزشهای دیجیتال با سهم **۴۱.۹ درصدی**، محبوب‌ترین گزینه سرمایه‌گذاری در میان پاسخ‌دهندگان است. پس از آن، بازار بورس با **۲۰.۳ درصد** و بازار سکه و طلا با **۱۶.۱ درصد**، در رتبه‌های بعدی محبوبیت قرار دارند. بازارهای خودرو، املاک و مستغلات با **۷.۷ درصد** و فارکس با **۶.۷ درصد** سهم‌های بعدی را به خود اختصاص داده‌اند. حدود **۳ درصد** از کاربران در سایر بازارهای مالی فعالیت دارند؛ این در حالی است که تنها **۴.۳ درصد** از پاسخ‌دهندگان اعلام کرده‌اند در هیچ بازار مالی فعالیت ندارند.

میزان مشارکت جمعیت ایران در بازارهای مالی

سهم هر یک از گروه‌های سنی از جامعه سرمایه‌گذار ارزهای دیجیتال

در نمودار زیر می‌توانید درصد فراوانی هر یک از گروه‌های سنی که در ارزهای دیجیتال سرمایه‌گذاری کرده‌اند را ببینید. در حال حاضر گروه سنی **۳۰ تا ۴۰ سال**، بخش اعظم جامعه سرمایه‌گذار در ارزهای دیجیتال را تشکیل می‌دهند. از سوی دیگر با توجه به سهم **۶٫۸ درصدی** افراد کمتر از **۲۰ سال**، داده‌ها بیانگر آن است که توجه به نقش نسل‌های جوان‌تر می‌تواند در برنامه‌ریزی‌های کلان کسب‌وکارهای فعال جای داشته باشد.

سرمایه‌گذاران ارز دیجیتال به تفکیک سن

رفتار سرمایه‌گذاران در گروه‌های سنی مختلف

تحلیل رفتار سرمایه‌گذاری در گروه‌های سنی مختلف الگوهای جالب توجهی را نشان می‌دهد. ارزشهای دیجیتال در تمامی گروه‌های سنی محبوبیت بالایی دارند، به‌طوری که میانگین بیش از **۴۰ درصد** سرمایه‌گذاران در هر رده سنی به این بازار ورود کرده‌اند. جالب اینجاست که بیشترین استقبال از این بازار در گروه سنی **۲۰ تا ۳۰ سال** با **۴۳.۹ درصد** مشارکت دیده می‌شود.

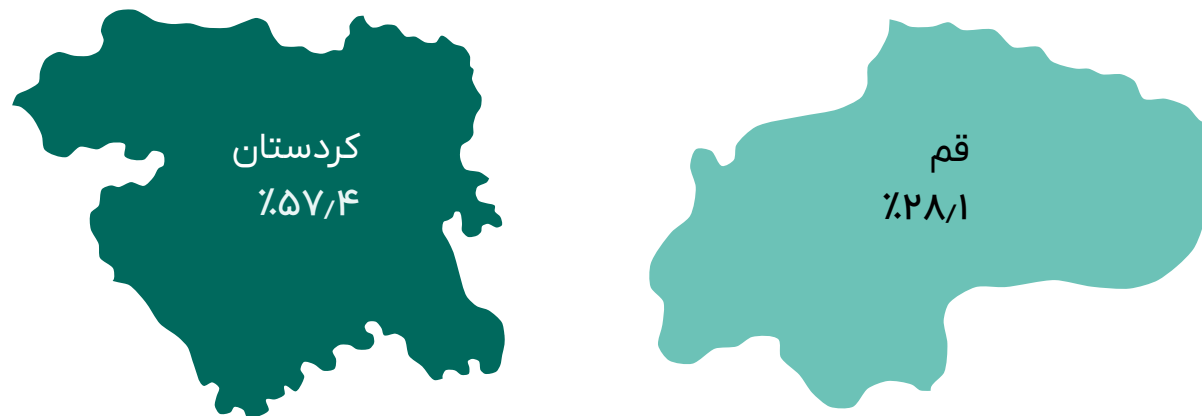
علاقه سرمایه‌گذاران به حوزه‌های سرمایه‌گذاری به تفکیک بازه سنی

پراکندگی جغرافیایی سرمایه‌گذاری در ایران

این بخش از گزارش به بررسی توزیع جغرافیایی سرمایه‌گذاری در بازارهای مختلف می‌پردازد. لازم به ذکر است که میزان مشارکت در پرسشنامه در برخی استان‌ها مثل **سمنان، خراسان جنوبی، کهگیلویه و بویراحمد** محدودتر بوده و این موضوع می‌تواند بر دقت نتایج در آن مناطق تأثیرگذار باشد؛ بنابراین، این استان‌ها از نمودارهای تفکیک استانی حذف شدند.

توزیع سرمایه‌گذاری در بازار ارزهای دیجیتال به تفکیک استان

تحلیل داده‌ها نشان می‌دهد که در استان‌های با نمونه آماری معنادار، کردستان با **۵۷.۴ درصد** و هرمزگان با **۵۳.۸ درصد**، بالاترین نرخ مشارکت در بازار ارزهای دیجیتال را دارند. استان‌های تهران و البرز به ترتیب **۴۰.۹** و **۴۶.۹ درصد** از میزان مشارکت در بازار ارزهای دیجیتال را تشکیل می‌دهند. با این حال، برخی استان‌ها مانند قم با **۲۸.۱ درصد**، مشارکت کمتری در این بازار دارند.

با توجه به سهم **۴۱.۹ درصدی** بازار ارزشهای دیجیتال و اهمیت ویژه آن، این نمودار به صورت مجزا توزیع جغرافیایی این بازار را نمایش می‌دهد.

بازار ارزشهای دیجیتال در هر کجای ایران که باشید، جزو بازارهای شناخته‌شده به حساب می‌آید. از یک طرف نقش رسانه‌هایی مثل **ارزدیجیتال** در جریان‌سازی و ایجاد **آشنایی و آگاهی** و از سوی دیگر، سروصدهایی که بخشی جدانشدنی از این بازار هستند، از جمله مهمترین دلایلی هستند که باعث ایجاد شناخت بالا در جامعه ایرانی از این بازار شده‌اند. شایان ذکر است که برخی از استان‌های کشور به دلیل میزان مشارکت پایین در پرسشنامه، در نمودار لحاظ نشده‌اند.

توزیع سرمایه‌گذاری در بازار ارزهای دیجیتال به تفکیک استان

بررسی داده‌ها نشان می‌دهد که در بازار

بورس، استان زنجان با **۲۶.۴ درصد**

بالاترین مشارکت را دارد. در بازار سکه و

طلا، استان مرکزی با **۲۶.۶ درصد** بیشترین

سهم و همچنین در بازارهای دیگر مانند

خودرو و املاک، استان البرز با **۱۱.۱ درصد**

پیش‌تاز هستند. همچنین، نرخ افراد

غیرفعال در بازارهای مالی در استان‌هایی

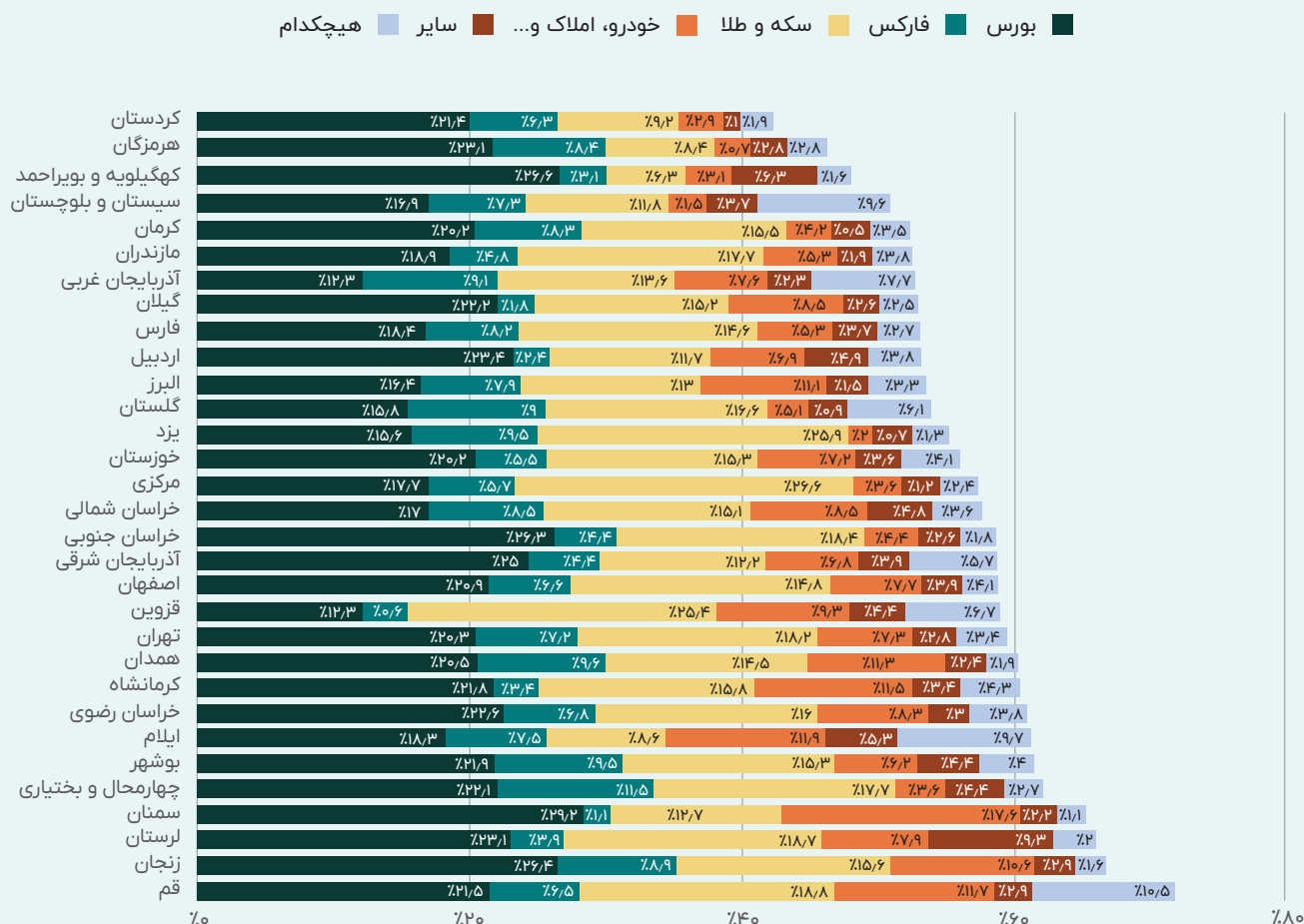
مانند قم (**۱۰.۵ درصد**) و سیستان و

بلوچستان (**۹.۶ درصد**) بالاتر است.

نکته: برخی از استان‌های کشور به دلیل

میزان مشارکت پایین در پرسشنامه، در

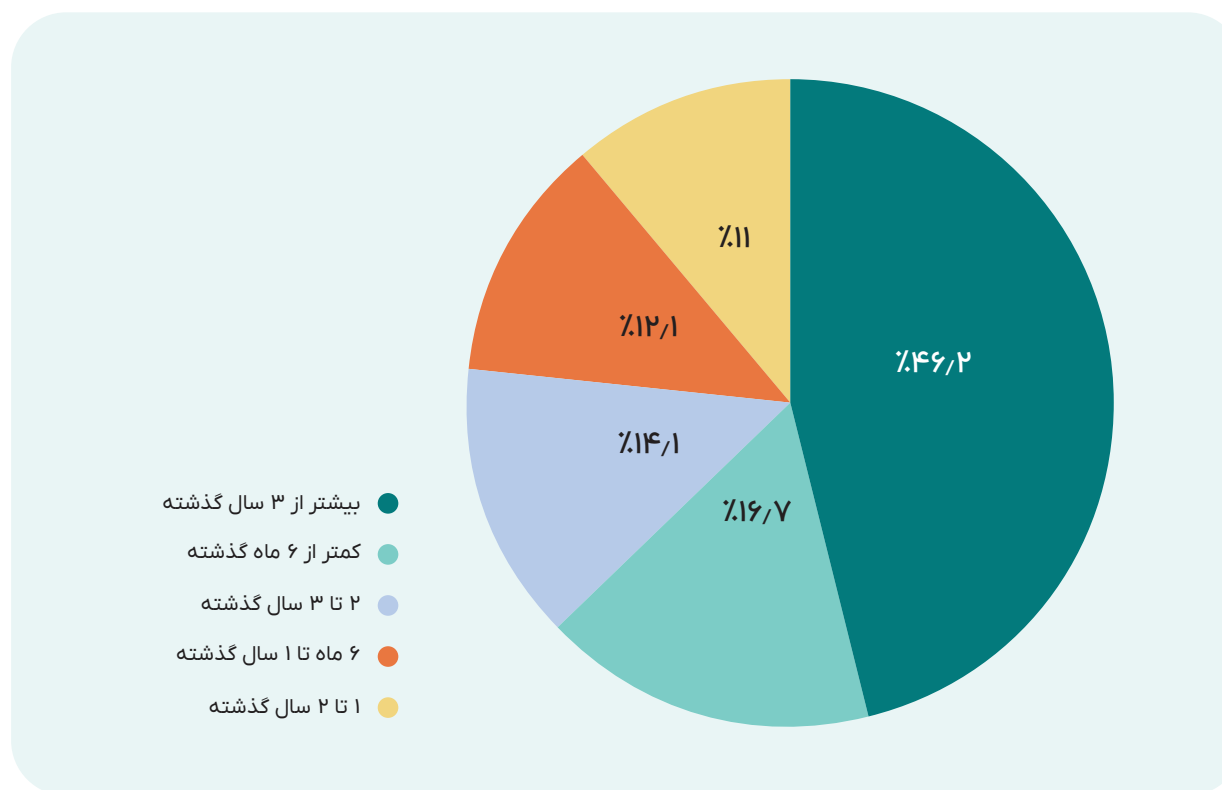
نمودار لحاظ نشده‌اند.

سهم هر استان از مشارکت (سرمایه‌گذاری) در بازار ارزهای دیجیتال

تفکیک کاربران و سرمایه‌گذاران ارزشهای دیجیتال بر اساس زمان ورود به بازار

همان طور که در نمودار پیش رو قابل مشاهده است، بخش عمده کاربران و سرمایه‌گذاران ارزشهای دیجیتال طی چرخه‌های قبلی بازار وارد این حوزه شده‌اند. همزمان، ظهور و رشد پروژه‌های تلگرامی نیز باعث ورود بخش قابل توجهی از کاربران شده است. با توجه به این داده‌ها می‌توان گفت که ورود کاربران تازه‌وارد، لزوم آموزش صحیح درست را دو چندان می‌کند و از سوی دیگر حضور کاربران پرسابقه‌تر نیز این پیام را به همراه دارد که توسعه و ارائه امکانات و قابلیت‌های بیشتر می‌تواند برای کسب‌وکارها سودمند باشد.

حوزه‌های محبوب سرمایه‌گذاران به تفکیک زمان ورود به بازار ارزهای دیجیتال

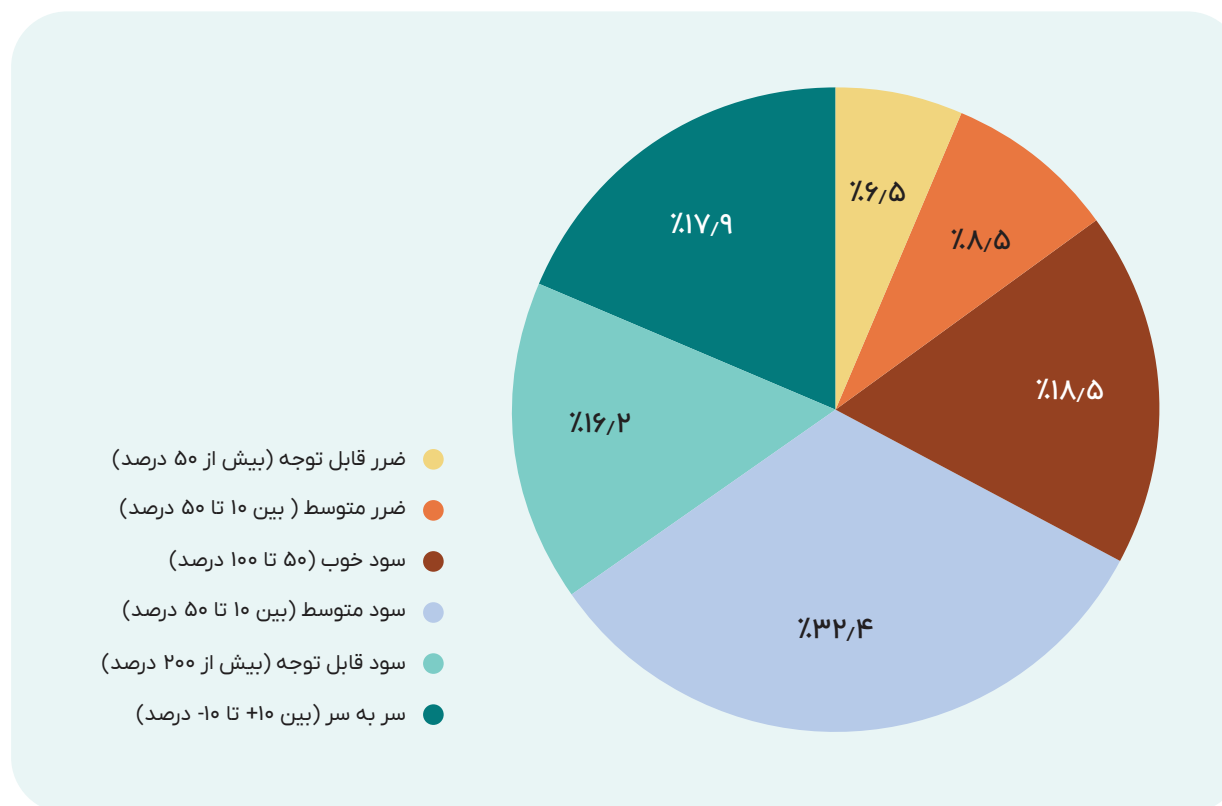
تحلیل رفتار سرمایه‌گذاران بر اساس سابقه حضورشان در بازار ارزهای دیجیتال، الگوهای جالبی را نشان می‌دهد. افرادی که بیش از **۳ سال** سابقه فعالیت در بازار ارزهای دیجیتال دارند، تمایل بیشتری به سرمایه‌گذاری در سایر بازارها نشان می‌دهند. در این گروه، **۳۸.۳ درصد** در بازار بورس، **۲۸.۳ درصد** در بازار طلا و سکه و **۱۴.۱ درصد** در بازار فارکس نیز فعالیت می‌کنند. این ارقام نشان می‌دهد که با افزایش تجربه در بازار ارزهای دیجیتال، تمایل به تنوع‌بخشی سبد سرمایه‌گذاری نیز افزایش می‌یابد.

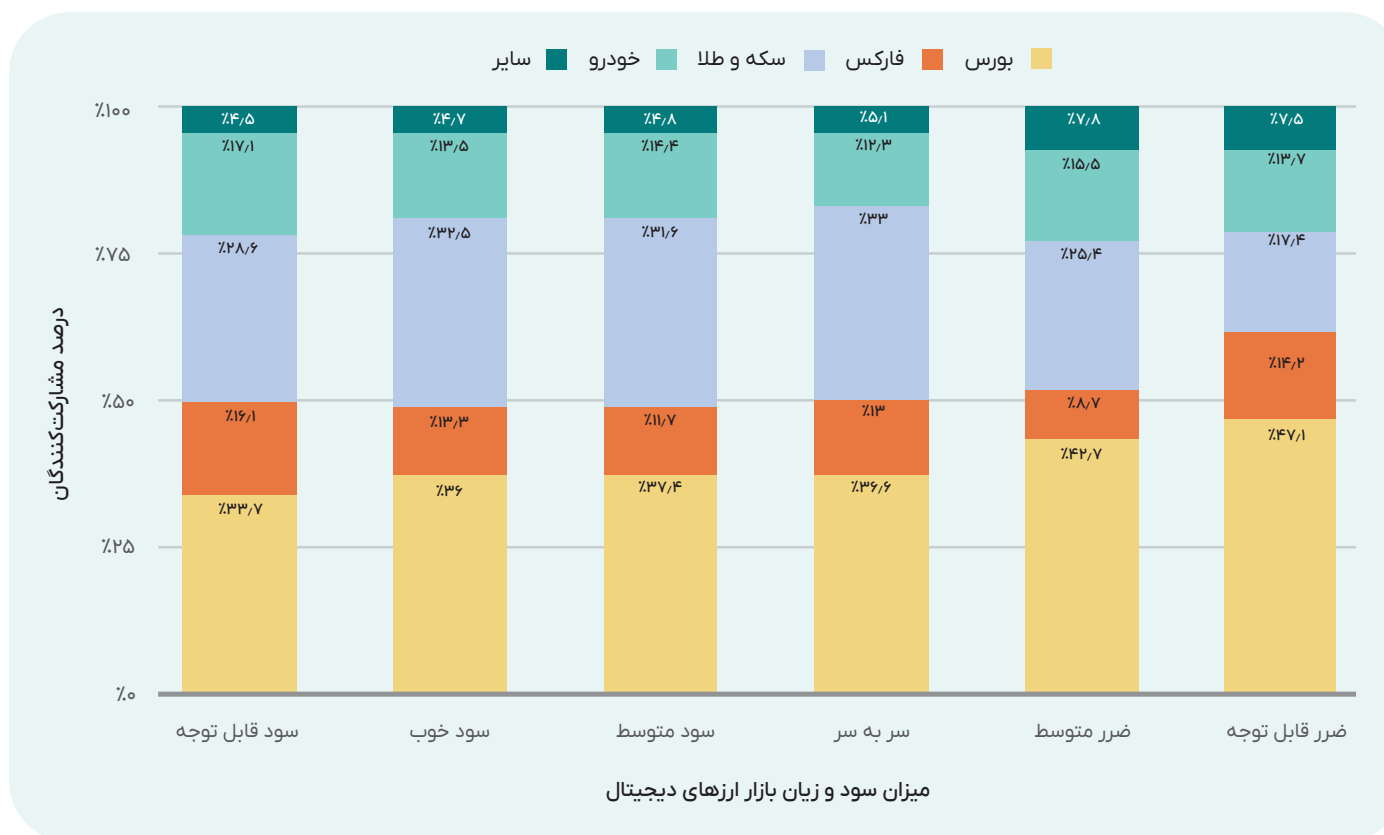
رفتار سرمایه‌گذاری کاربران به تفکیک زمان ورود به بازارهای ارزهای دیجیتال

سود و زیان کاربران در استفاده و سرمایه‌گذاری از ارزهای دیجیتال

نمودار پیش رو، بیانگر سهم مقدار سود و زیاد کاربران در بازار ارزهای دیجیتال است. بررسی داده‌های نشان می‌دهد که تجربه کلی کاربران فضای ارزهای دیجیتال از سرمایه‌گذاری در این حوزه سودآور بوده است. با این حال سهم ضررها حاکی از آن است که **بازار ارزهای دیجیتال یک بازار پرریسک است** و کاربران همواره در معرض خطر از دست دادن بخش عظیمی از سرمایه‌هایشان هستند.

سود و زیان کاربران ارزهای دیجیتال و سایر بازارهای مالی

رفتار سرمایه‌گذاری کاربران به تفکیک سود و زیان در بازار ارزهای دیجیتال

الگوی سرمایه‌گذاری افراد بر اساس میزان سودآوری نشان می‌دهد که سرمایه‌گذاران با سود قابل‌توجه گرایش بیشتری به حضور همزمان در چند بازار دارند.

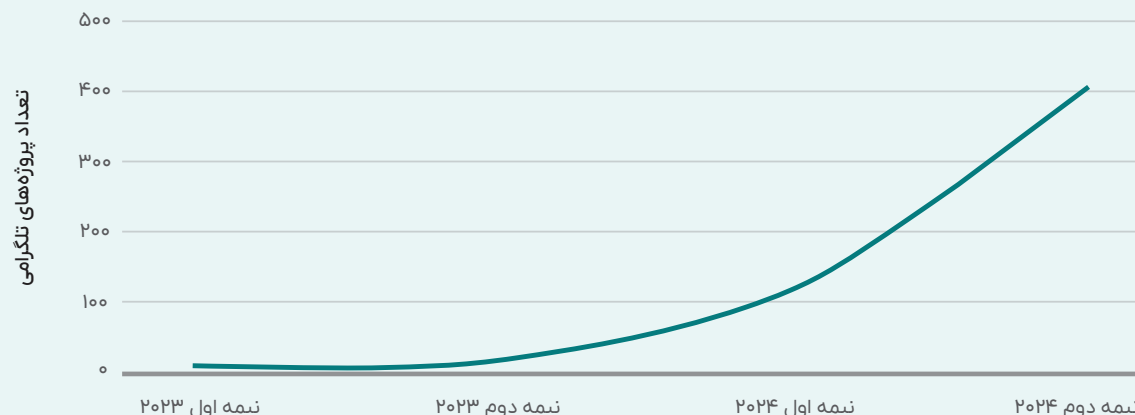
نکته: داده‌ها تنها شامل سود و زیان افراد در بازار ارزهای دیجیتال است و بیانگر سود و زیان افراد در بازارهای دیگر نیست.

ایردراپ‌ها

پدیده‌ای به نام ایردراپ

سال ۲۰۱۴، وقتی که اولین بار یک توکن ملی به صورت رایگان میان ایسلندی‌ها عرضه شد، هیچکس فکرش را هم نمی‌کرد که **پدیده ایردراپ** به نقطه امروزش برسد! پدیده‌ای که شاید مسیر سرمایه‌گذاری، فعالیت و تعامل میلیون‌ها کاربر حوزه ارزهای دیجیتال را دستخوش تغییر کرد. از سال ۲۰۱۴ تا امروز، ایردراپ از یک مفهوم ساده، به **قدرتمندترین اهرم پروژه‌های بلاک‌چینی برای بازاریابی و جذب کاربران** تبدیل شده است. در ادامه نگاهی خواهیم انداخت به ابعاد مختلف این پدیده، تأثیرات آن بر جامعه ارزهای دیجیتال ایران و **همراه کردن میلیون‌ها نفر در مسیر پروژه‌های تلگرامی**.

در طول مسیری که کاربران ارزهای دیجیتال ایرانی تا امروز طی کرده‌اند، شاید به‌سختی بتوان اتفاقی را پیدا کرد که آنها را این چنین به وجد بیاورد. تصویر آدم‌های پیر و جوانی که در خیابان، محل کار و موقع استراحت گوشی به‌دست، روی تلفن‌های همراهشان می‌کوبند، بهترین توصیف برای پدیده‌ای به اسم **ایردراپ‌های تلگرامی** است. ایردراپ‌های تلگرامی علاوه بر هموارکردن راه ورود به دنیای ارزهای دیجیتال، باعث شدند تا مردم به شکل دیگری به دنیای ارزهای دیجیتال نگاه کنند و تعامل آنها با این دنیای جذاب مالی فراتر از خریدوفروش ساده باشد. پدیده ایردراپ‌های تلگرامی شاید بزرگترین اتفاقی بود که بازار ارزهای دیجیتال در طول سال‌های گذشته رقم زد.

تعداد مینی‌آپ‌ها و پروژه‌های تلگرامی

تایم لاین ایردراپ‌های تاریخ

بدون شک **تابستان ۱۴۰۳** با لغت ایردراپ و پروژه‌های ایردراپی گره خورده است. در ادامه نگاهی خواهیم انداخت به پدیده‌ای به اسم ایردراپ و فراز و نشیب‌هایی که کاربران و پروژه‌ها در این مسیر طی کرده‌اند! در تایم لاین زیر می‌توانید **نقاط عطفی که فضای ایردراپ‌های ارز دیجیتال تجربه کرده است** را مشاهده کنید.

وان اینچ (1inch) - اتریوم نیم سرویس (ENS) - یونی‌سواپ (Uniswap) - آئورا کوین (Auroracoin)

فوریه ۲۰۱۴

+۳۳۰,۰۰۰ نفر توکن دریافت کردند.
به‌طور میانگین هر کاربر **۱۰۰** توکن دریافت کرد.
ارزش دلاری در زمان عرضه، **نامشخص** است.

سپتامبر ۲۰۲۰

+۲۵۰,۰۰۰ نفر توکن دریافت کردند.
به‌طور میانگین هر کاربر **۴۰۰** توکن دریافت کرد.
به‌طور میانگین هر کاربر **۵,۴۴۰** دلار دریافت کرد.

اکتبر ۲۰۲۱

+۱۳۷,۰۰۰ نفر توکن دریافت کردند.
به‌طور میانگین هر کاربر **۱۸۱** توکن دریافت کرد.
به‌طور میانگین هر کاربر **۴,۳۴۴** دلار دریافت کرد.

دسامبر ۲۰۲۱

+۵۵,۰۰۰ نفر توکن دریافت کردند.
به‌طور میانگین هر کاربر **۶۲۷** توکن دریافت کرد.
به‌طور میانگین هر کاربر **۳۶۴** دلار دریافت کرد.

ایپ‌کوین (ApeCoin) - اپتوس (Aptos Network) - آربیتروم (Arbitrum) - آپتیمیسم (Optimism)

سپتامبر ۲۰۲۳

+۲۵۰,۰۰۰ نفر توکن دریافت کردند.
به‌طور میانگین هر کاربر **۱,۱۰۰** توکن دریافت کرد.
به‌طور میانگین هر کاربر **۴,۲۹۰** دلار دریافت کرد.

مارس ۲۰۲۳

+۲۴۵,۰۰۰ نفر توکن دریافت کردند.
به‌طور میانگین هر کاربر **۱,۲۵۰** توکن دریافت کرد.
به‌طور میانگین هر کاربر **۲,۲۵۰** دلار دریافت کرد.

اکتبر ۲۰۲۲

+۱۱۰,۰۰۰ نفر توکن دریافت کردند.
به‌طور میانگین هر کاربر **۱۸۰** توکن دریافت کرد.
به‌طور میانگین هر کاربر **۲,۷۹۰** دلار دریافت کرد.

مارس ۲۰۲۲

+۳۰,۰۰۰ نفر توکن دریافت کردند.
به‌طور میانگین هر کاربر **۱۰,۰۰۰** توکن دریافت کرد.
به‌طور میانگین هر کاربر **۲۱,۰۰۰** دلار دریافت کرد.

بلاست (Blast) - نات کوین (Notcoin) - ایگن لیر (EigenLayer)

می ۲۰۲۴

تعداد افرادی که توکن دریافت کردند **نامشخص** است.
به‌طور میانگین هر کاربر **۱۱۰** توکن دریافت کرد.
ارزش دلاری در زمان عرضه، **نامشخص** است.

ژوئن ۲۰۲۴

+۳۵,۰۰۰,۰۰۰ نفر توکن دریافت کردند.
به‌طور میانگین هر کاربر **۱۱۰,۰۰۰** توکن دریافت کرد.
ارزش دلاری در زمان عرضه، **نامشخص** است.

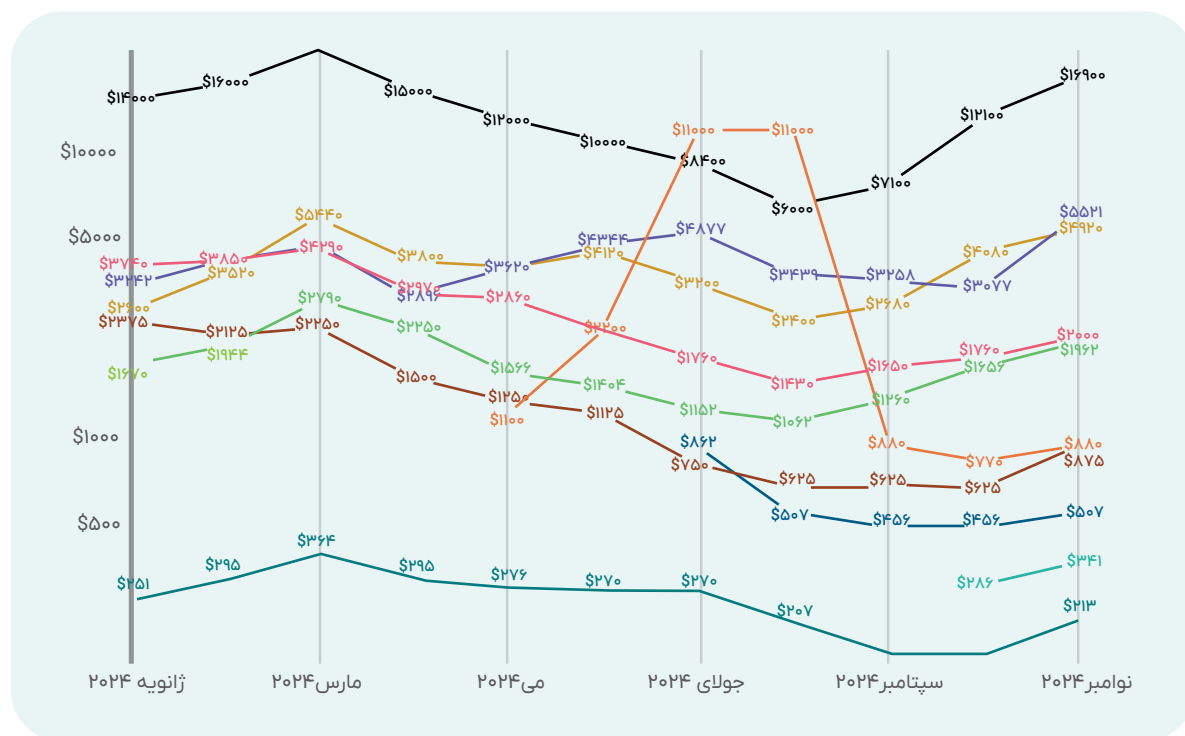
ژوئن ۲۰۲۴

+۱۰۰,۰۰۰ نفر توکن دریافت کردند.
به‌طور میانگین هر کاربر **۵۰,۷۰۶** توکن دریافت کرد.
ارزش دلاری در زمان عرضه، **نامشخص** است.

روند ارزش پروژه‌های ایردراپ‌ها در سال ۲۰۲۴ (بر حسب دلار)

بررسی روند ارزش ایردراپ‌های شاخص در سال ۲۰۲۴ نشان‌دهنده نوسانات قابل توجه در ارزش این توکن‌هاست. در میان پروژه‌های بررسی شده، ایپ‌کوین عملکرد چشمگیری داشته و توانسته جایگاه خود را به عنوان ارزشمندترین ایردراپ حفظ کند. این پروژه در ماه مارس به اوج ارزش خود رسید و علی‌رغم نوسانات بعدی، همچنان در صدر جدول باقی مانده است. یونی‌سواپ و اتریوم نیم سرویس (ENS) نیز با ثبات نسبی خود توجه‌ها را جلب کرده‌اند. این دو پروژه با وجود نوسانات بازار، توانسته‌اند ارزش خود را در سطح قابل قبولی حفظ کنند که نشان‌دهنده اعتماد بازار به پروژه‌های زیرساختی است.

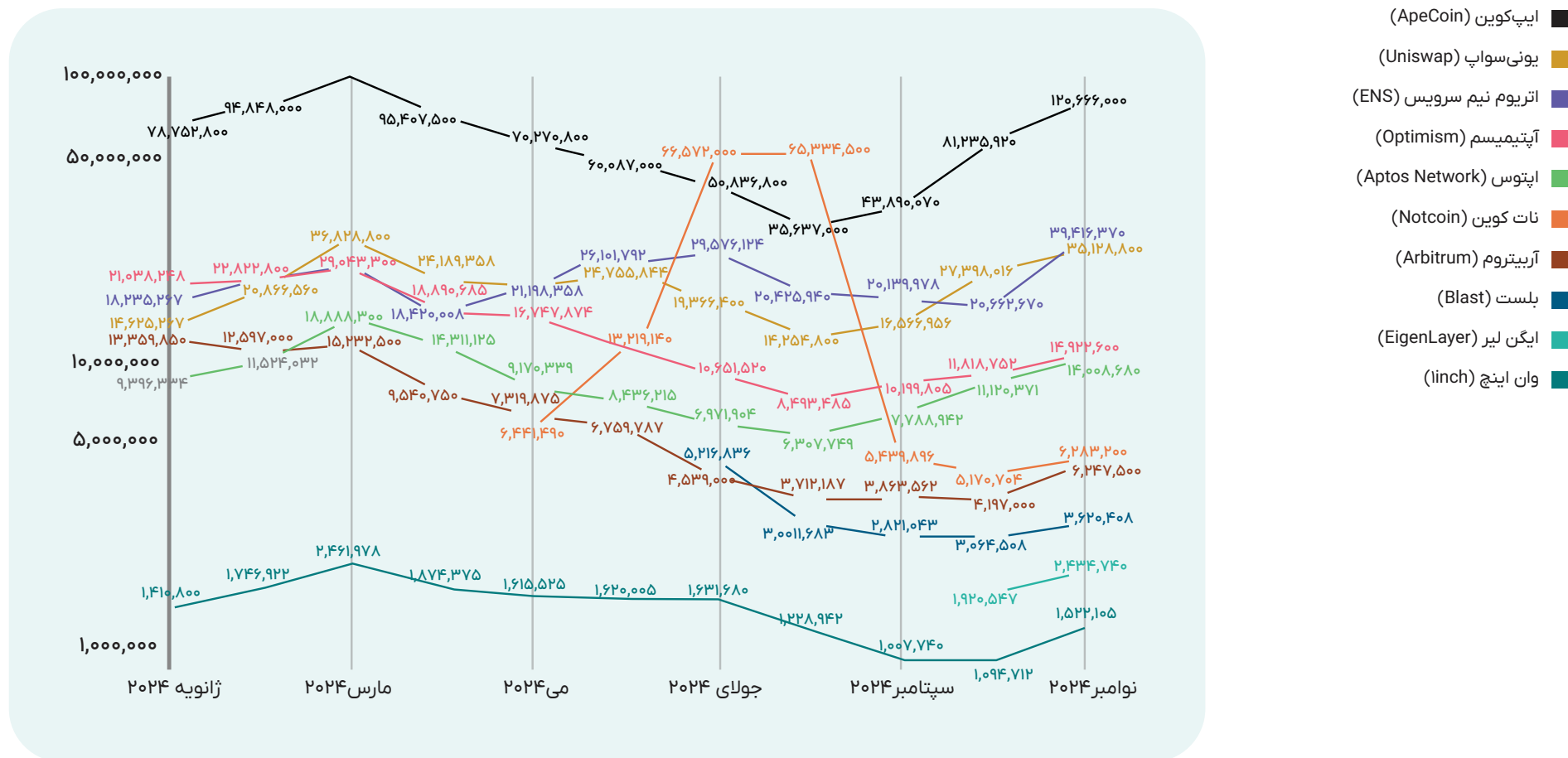
در میان پروژه‌های جدیدتر، نات‌کوین روند قابل‌توجهی را به نمایش گذاشته است. این پروژه در ماه‌های ژوئن و جولای جهش قابل توجهی را تجربه کرد که نشان‌دهنده پتانسیل بالای ایردراپ‌های تلگرامی در این بازار است.

ارزش ایردراپ‌ها در طول زمان (قیمت به تتر)

روند ایردراپ‌ها در سال ۲۰۲۴ (بر حسب تومان)

در این نمودار می‌توانید ارزش تومانی پروژه‌های ایردراپی را مشاهده کنید.

ارزش ایردراپ‌ها در طول زمان (قیمت به تومان)

تاریخچه و روند شروع ایردراپ‌های تلگرامی

تلگرام تا قبل از ۱۴۰۲، یک پیام‌رسان همه‌چیز تمام بود! از انتشار **ربات‌های تلگرامی** گرفته تا **قابلیت ساخت مینی‌اپلیکیشن در داخل برنامه**، همه و همه تلگرام را نه تنها به یک پیام‌رسان کامل، بلکه به یک پلتفرم بی‌نظیر تبدیل کرده بود! تا پیش از دی ماه ۱۴۰۲، هیچکس فکرش را هم نمی‌کرد تلگرام بتواند پا از این فراتر بگذارد. با شروع سال جدید میلادی، پاول دوروف و اعضای جامعه تلگرام شروع به تمجید و گاهی تبلیغ پروژه‌ای کردند که اسمش **نات‌کوین** بود! نات کوین بعد از چند ماه شده بود تیترا سایت‌های خبری و شبکه‌های اجتماعی. هر کسی در مورد نات کوین، این که قرار است تبدیل به پول شود یا نه نظر می‌داد. رفته‌رفته نات کوین آنچنان معروف شده بود که کم پیش می‌آمد کانال یا صفحه‌ای در تلگرام و اینستاگرام باز کنید که در مورد این پروژه صحبتی نشده باشد. با توزیع توکن‌ها و اتمام ایردراپ نات کوین، مردم به دو دسته تقسیم شده بودند: آدم‌هایی خوشحال از این که ایردراپ گرفتند و نات‌کوین پول شده بود و آدم‌هایی سرخورده از این که چرا وقت‌شان را پای کلیک‌کردن روی صفحه موبایل نگذاشته بودند.

دقیقاً در همین بحبوحه بود که نام‌هایی جدید شروع به تبلیغ و توسعه کردند: **بلوم**، **تپ‌سواپ** و از همه مهم‌تر **همستر کامبت**. اینجا درست همان جایی بود که مفهوم «**تپ تو ارن**» متولد شد.

شیوه‌ای برای بازاریابی پروژه‌های تلگرامی با المان‌هایی از بازی‌سازی و سرگرمی. بعد از نات کوین روزی را نمی‌شد پیدا کرد که لینک دعوت به همستر کامبت و بلوم و ... در تلگرام برایتان ارسال نشود.

مردم حالا دیگر هر زمان اضافه‌ای که پیدا می‌کردند، مشغول کلیک کردن روی تلفن همراه‌شان می‌شدند. کانال‌های تلگرامی هر روز ساعت ۱۵:۳۰ کمبوهای همستر قرار می‌دادند و مردم در هر گوشه‌ای از تاکسی‌های اینترنتی گرفته تا کافه‌ها در مورد آنها صحبت می‌کردند.

اما در یک چشم بهم زدن، ورق برگشت! ایردراپ همستر مشخص شد و ناگهان همه سروصداها خوابید! از یک لحظه به بعد دیگر هیچکس به فکر ایردراپ‌های تلگرامی نبود، کانال‌ها یکی پس از دیگری اسم‌هایشان را تغییر می‌دادند و به روال ماقبل همستر برمی‌گشتند.

داستان تپ تو ارن‌ها وارد فاز دیگری شده بود: **دوران پساهمستر!** جایی که پروژه‌هایی مثل ایکس‌امپایر، داگز و ... دیگر به اندازه قبل محبوب نبودند و به‌روزرسانی‌های نات کوین دیگر برای کسی جذابیت نداشت.

۳ روز بعد از ایردراپ همستر کامبت، میلیون‌ها جستجوی روزانه آدم‌ها برای پیدا کردن کمبوها و کدهای پروژه‌های تلگرامی **۹۸ درصد کاهش پیدا کرده بود!**

تاریخچه ایردراپ‌های تلگرامی

- **۲۰۲۳** در این زمان صحبت در مورد پروژه‌های جدید از جامعه تلگرام در گروه‌های خصوصی این جامعه بیشتر شده بود. در آن زمان هیچکس فکرش را نمی‌کرد که پروژه‌ای که امروز به اسم **نات‌کوین** می‌شناسیمش تا این اندازه موفق شود!
- **ژانویه ۲۰۲۴** نات کوین با سر و صدایی وصف‌ناپذیر به‌صورت رسمی عرضه شد!
- **مارس ۲۰۲۴** مینی‌اپلیکیشن **همسترکامبت** منتشر شد.
- **می ۲۰۲۴** ایردراپ نات کوین انجام می‌شود و بیش از **۳۰ میلیون کاربر** ایردراپ دریافت می‌کنند.
- **ژوئن ۲۰۲۴** بازیکنان همستر کامبت از **۱۰۰ میلیون نفر** فراتر می‌رود!
- **جولای ۲۰۲۴** وب فارسی پر از افرادی می‌شود که دنبال **کد موریس** و **کمبوه‌های همسترکامبت** هستند!
- **آگوست ۲۰۲۴** دعوا تیم همستر کامبت بالا می‌گیرد و بیش از **۱۵۰ میلیون کاربر** در شوک و بلاتکلیفی فرو می‌روند!
- **سپتامبر ۲۰۲۴** **کلیم توکن داگز** فعال می‌شود!
- **سپتامبر ۲۰۲۴** معاون سابق بایننس مدعی می‌شود که فقط از بازی بلام **۲۵ میلیون کاربر** نوپا به دنیای ارزهای دیجیتال وارد شده‌اند!
- **سپتامبر ۲۰۲۴** تعداد کاربران بازیکنان کتیزن به **۳۴ میلیون نفر** می‌رسد!
- **سپتامبر ۲۰۲۴** اسنپ شات همستر کامبت ثبت شد و بیش از **۹۰ میلیون کاربر** شامل ایردراپ شده بودند.
- **سپتامبر ۲۰۲۴** قیمت همستر یک روز پس از عرضه، **سقوطی عجیب** را تجربه می‌کند!
- **اکتبر ۲۰۲۴** **توزیع بد توکن‌های همستر**، کاربران را از بازی‌های تلگرامی زده می‌کند!

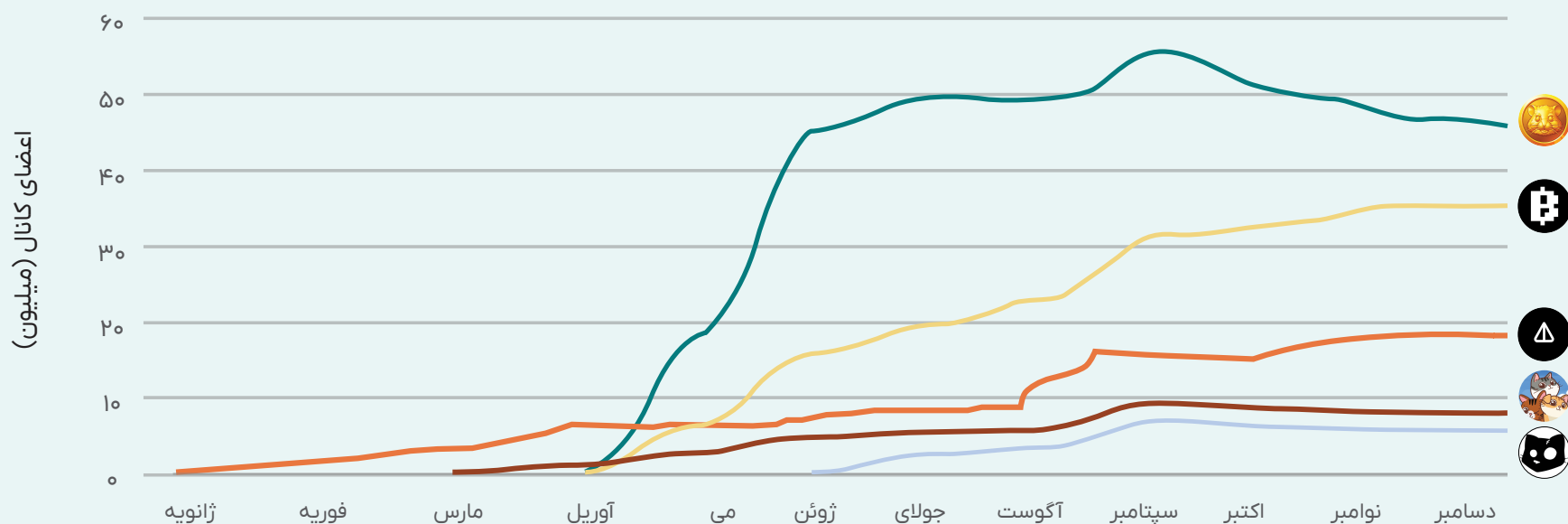
تأثیر ایردراپ‌های تلگرامی و رشد کانال‌ها

ایردراپ‌ها و پروژه‌های تلگرامی جانی تازه به تلگرام تزریق کردند. این جان تازه را می‌توان هم در نمودار کاربران فعال اپلیکیشن تلگرام مشاهده کرد و هم در تعداد کاربران کانال‌های تلگرامی پروژه‌های مشهور این پلتفرم. توجه داشته باشید که برخی از به‌روزرسانی‌های تلگرام، قبل یا بعد از اعلام تعداد کاربران فعال ماهیانه این پیام‌رسان منتشر شدند، به همین دلیل برخی از این ویژگی‌ها در جدول زیر قابل مشاهده نیستند.

تغییرات	تاریخ	کاربران فعال ماهانه تلگرام
فروشگاه مینی‌اپ‌ها، استارز و نسخه دوم مینی‌اپ‌ها منتشر شد!	جولای ۲۰۲۴	۹۵۰ میلیون
تلگرام بیزنس معرفی شد و تلگرام درآمدهایش را با دارندگان کانال‌ها تقسیم می‌کرد!	آوریل ۲۰۲۴	۹۰۰ میلیون
استوری و نسخه پریمیوم به تلگرام اضافه شد! کمی بعد هم مینی‌اپ‌ها معرفی شدند.	جولای ۲۰۲۳	۸۰۰ میلیون
یوزر نیم‌های تلگرامی به دارایی تبدیل شدند و قابلیت تاپیک به گروه‌ها اضافه شد.	نوامبر ۲۰۲۲	۷۰۰ میلیون
قابلیت‌های ویدیوکال و پرداخت به تلگرام اضافه شد!	آوریل ۲۰۲۲	۵۰۰ میلیون
قابلیت‌های سؤال و جواب، نظرسنجی، پیام‌های زمان‌بندی‌شده به تلگرام اضافه شد!	آوریل ۲۰۲۰	۴۰۰ میلیون
امکان ساخت تلگرام‌های شخصی‌سازی‌شده اضافه شد!	مارس ۲۰۱۸	۲۰۰ میلیون
قابلیت پاک‌شدن پیام‌ها به تلگرام اضافه شد!	دسامبر ۲۰۱۷	۱۸۰ میلیون
قابلیت اصلاح و تغییر عکس‌ها به تلگرام اضافه شد!	فوریه ۲۰۱۶	۱۰۰ میلیون
قابلیت ایجاد چنل به تلگرام اضافه شد! کمی بعد نیز قابلیت ساخت بات‌ها اضافه شد!	سپتامبر ۲۰۱۵	۶۰ میلیون
نسخه ۲ تلگرام عرضه شد!	دسامبر ۲۰۱۴	۵۰ میلیون

روند رشد اعضای کانال‌های تلگرامی پروژه‌های مشهور تلگرامی

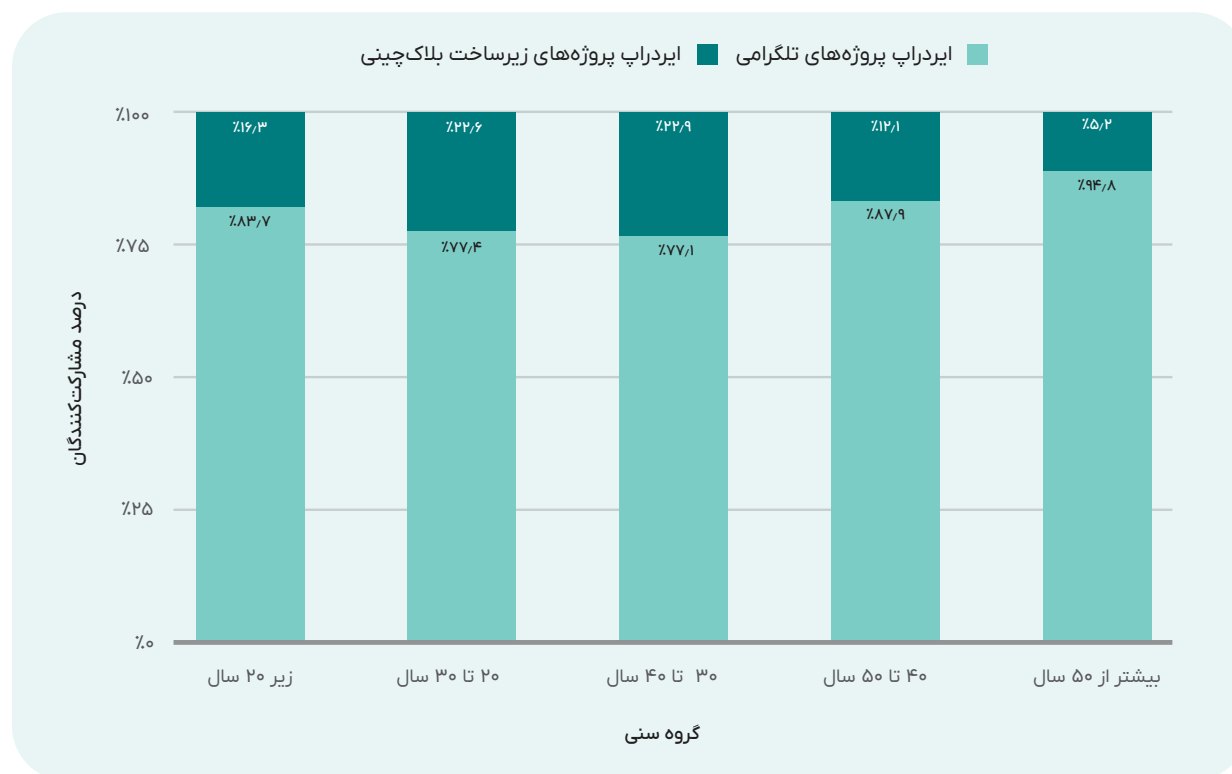
در این نمودار می‌توانید روند رشد اعضای کانال‌های تلگرامی پروژه‌های مشهور تلگرامی را مشاهده کنید. همان‌طور که مشخص است، پس از تاریخ عرضه ایردراپ هر پروژه، شاهد سقوط کانال‌ها هستیم. به عبارتی می‌توان گفت که ایردراپ همستر کامبت با بیشترین سقوط پس از عرضه ایردراپ، ناراضی‌ترین کاربران را داشته است!

همستر بجوم نات‌کوین کتیزن کتیزن کتیزن

تفاوت نسل‌ها در استقبال از ایردراپ‌ها

بررسی رفتار گروه‌های سنی مختلف در مواجهه با ایردراپ‌ها نشان می‌دهد که ایردراپ‌های تلگرامی در تمام رده‌های سنی محبوبیت بالایی دارند. گروه سنی بالای ۵۰ سال با نرخ مشارکت ۹۸ درصد، بالاترین میزان مشارکت را در این نوع ایردراپ‌ها نشان می‌دهد، که نشانگر موفقیت چشمگیر این پلتفرم در جذب کاربران مسن‌تر است. در مقابل، الگوی مشارکت در ایردراپ‌های زیرساختی کاملاً متفاوت است. در این حوزه، بیشترین نرخ مشارکت در گروه‌های سنی ۲۰ تا ۴۰ سال مشاهده می‌شود (حدود ۲۷.۶ درصد). این تفاوت معنادار می‌تواند ناشی از پیچیدگی‌های فنی بیشتر و نیاز به دانش تخصصی‌تر در ایردراپ‌های زیرساختی باشد.

ارتباط میان گروه‌های سنی و نوع ایردراپ

چشم‌انداز جغرافیایی ایردراپ در ایران

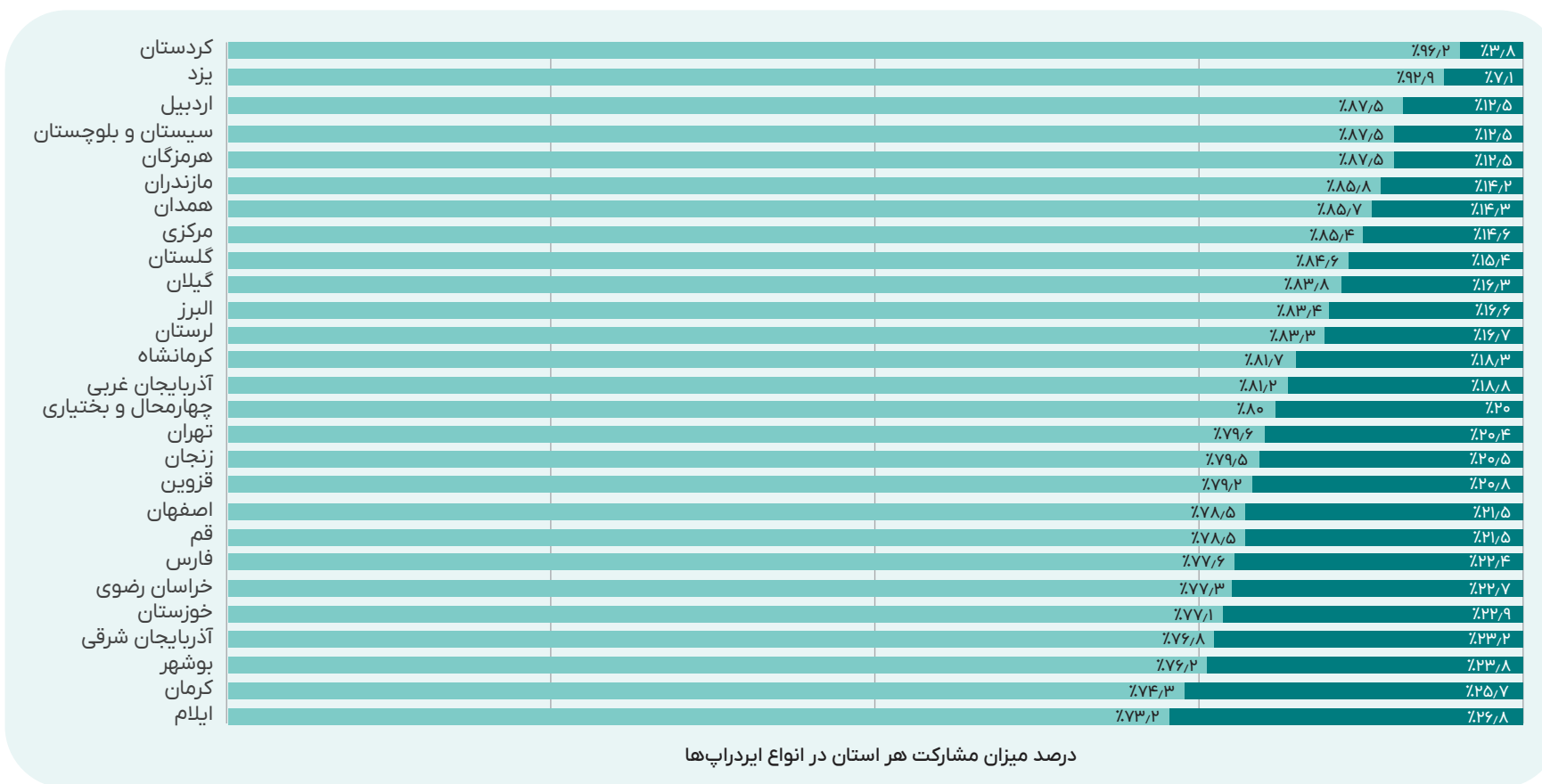
تحلیل الگوی مشارکت کاربران ایرانی در پروژه‌های ایردراپ نشان‌دهنده یک **عدم توازن** قابل توجه است. در سطح ملی، **۸۰.۹ درصد** از کاربران تجربه مشارکت در ایردراپ‌های تلگرامی را دارند، در حالی که تنها **۱۹.۱ درصد** در ایردراپ پروژه‌های زیرساخت بلاک چینی مشارکت داشته‌اند. این شکاف چشمگیر می‌تواند نشان‌دهنده سهولت دسترسی به ایردراپ‌های تلگرامی و همچنین پیچیدگی‌های فنی مرتبط با ایردراپ‌های زیرساختی باشد.

سهم کل کشور در میزان مشارکت در انواع ایردراپ‌ها

توزیع جغرافیایی مشارکت در ایردراپ‌ها

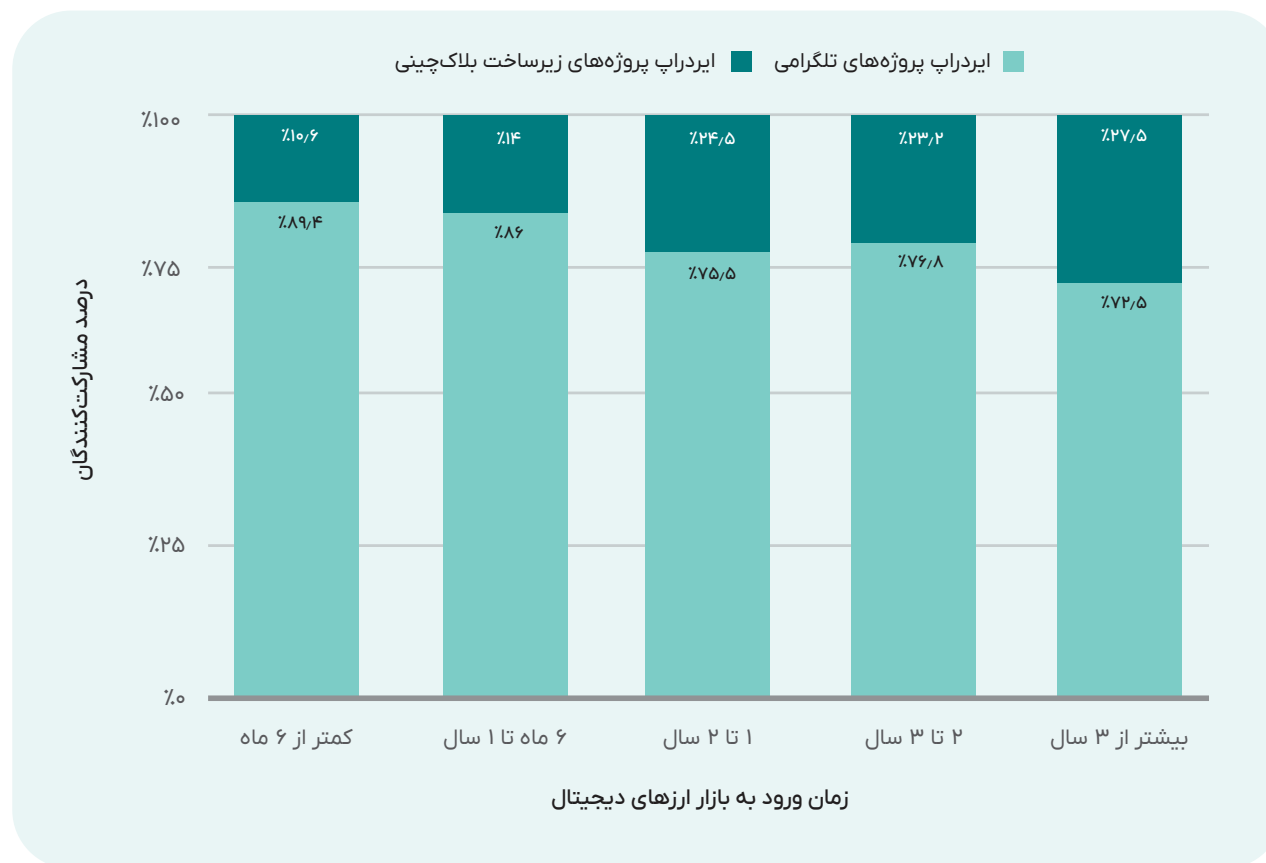
در تحلیل توزیع ایردراپ در استان‌های کشور، به منظور حفظ دقت آماری، ۴ استان خراسان جنوبی، سمنان، خراسان شمالی و کهگیلویه و بویراحمد به دلیل تعداد پاسخ‌های کم از جامعه آماری حذف شده‌اند. این تصمیم با هدف افزایش اعتبار آماری و در عین حال حفظ جامعیت تحقیق صورت گرفت.

تأثیر تجربه بر انتخاب نوع ایردراپ

تأثیر ایردراپ‌های تلگرام بر بازار ارزهای دیجیتال در ۱۲ ماه گذشته بر کسی پوشیده نیست. در این نمودار از زاویه‌ای دیگر به ایردراپ‌های تلگرامی و بازار ارزهای دیجیتال نگاه می‌کنیم. تجربه سرمایه‌گذاران چه تأثیری در فعالیت‌های ایردراپی‌شان داشته است؟ با نگاهی به داده‌های نمودار می‌توان متوجه شد که کاربرانی که تجربه بیشتری

در فضای ارزهای دیجیتال دارند، نسبت به شرکت در پروژه‌های ایردراپی زیرساختی و غیرتلگرامی آغوش بازتری دارند. در واقع هر چه تجربه سرمایه‌گذاران و کاربران ارزهای دیجیتال بیشتر می‌شود، تمایل آنها نسبت به پروژه‌های تلگرامی نیز کمتر می‌شود. ذات بازی‌گونه پروژه‌های تلگرامی، حاشیه سود کم و بلا تکلیفی‌های عرضه توکن‌های این پروژه را می‌توان دلایل احتمالی این اتفاق به حساب آورد. تحلیل رفتار کاربران بر اساس زمان ورودشان به بازار ارزهای دیجیتال نشان می‌دهد که تازه‌واردها (با سابقه کمتر از ۶ ماه) با ۸۹.۴ درصد، بیشترین گرایش را به ایردراپ‌های تلگرامی دارند. در مقابل، افراد باتجربه‌تر (با سابقه بیش از ۳ سال) با ۲۷.۵ درصد مشارکت، بیشترین تمایل را به ایردراپ‌های زیرساختی نشان می‌دهند.

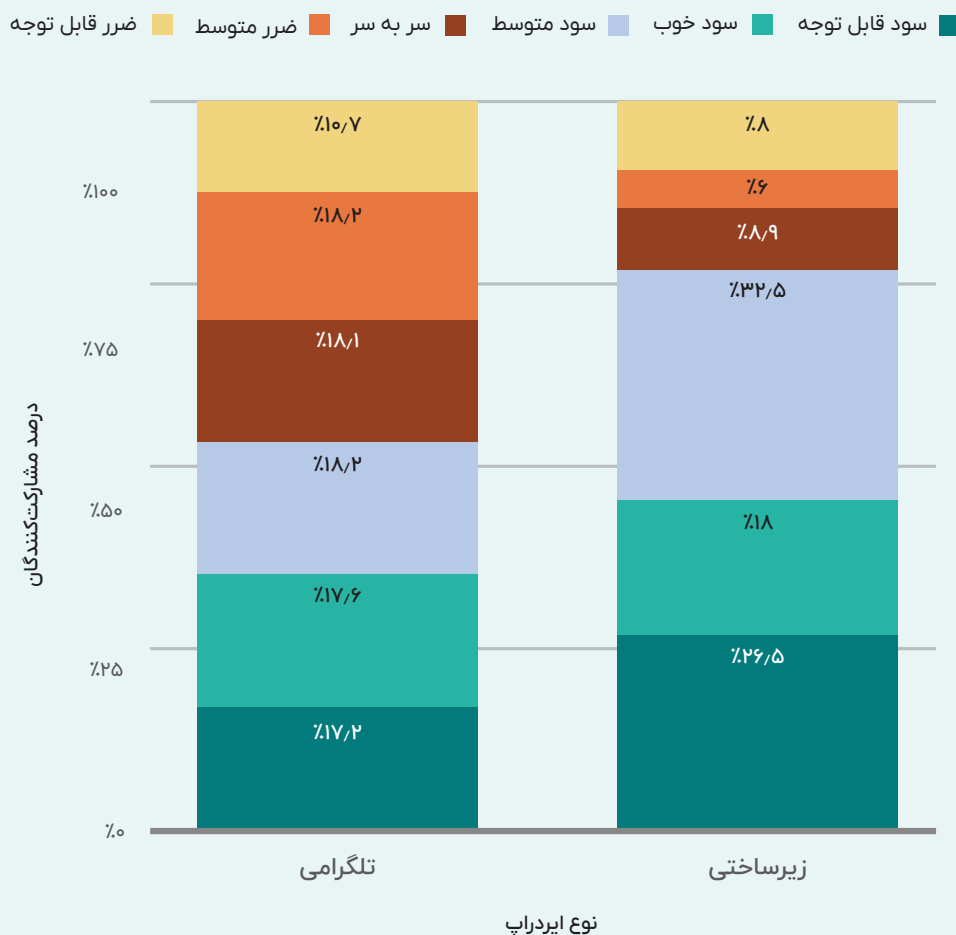
مشارکت در انواع ایردراپ‌ها به تفکیک زمان ورود به بازار ارزهای دیجیتال

سودآوری و الگوی مشارکت در ایردراپ‌ها

مقایسه عملکرد مالی کاربران با نوع ایردراپ‌های مورد استفاده آنها، الگوهای معناداری را نشان می‌دهد. در حالی که ایردراپ‌های تلگرامی محبوبیت بالایی دارند، کاربرانی که سود قابل توجهی از بازار ارزهای دیجیتال کسب کرده‌اند، با ۲۶.۵ درصد مشارکت، بیشترین گرایش را به ایردراپ‌های زیرساختی نشان می‌دهند.

این الگو می‌تواند نشان‌دهنده دو نکته مهم باشد: اول اینکه کاربران موفق‌تر درک عمیق‌تری از فناوری‌های زیرساختی دارند و دوم اینکه مشارکت در ایردراپ‌های زیرساختی می‌تواند به سودآوری بیشتر منجر شود.

نکته: داده‌ها تنها شامل سود و زیان افراد در بازار ارزهای دیجیتال است و بیانگر سود و زیان افراد در انواع ایردراپ‌ها نیست.

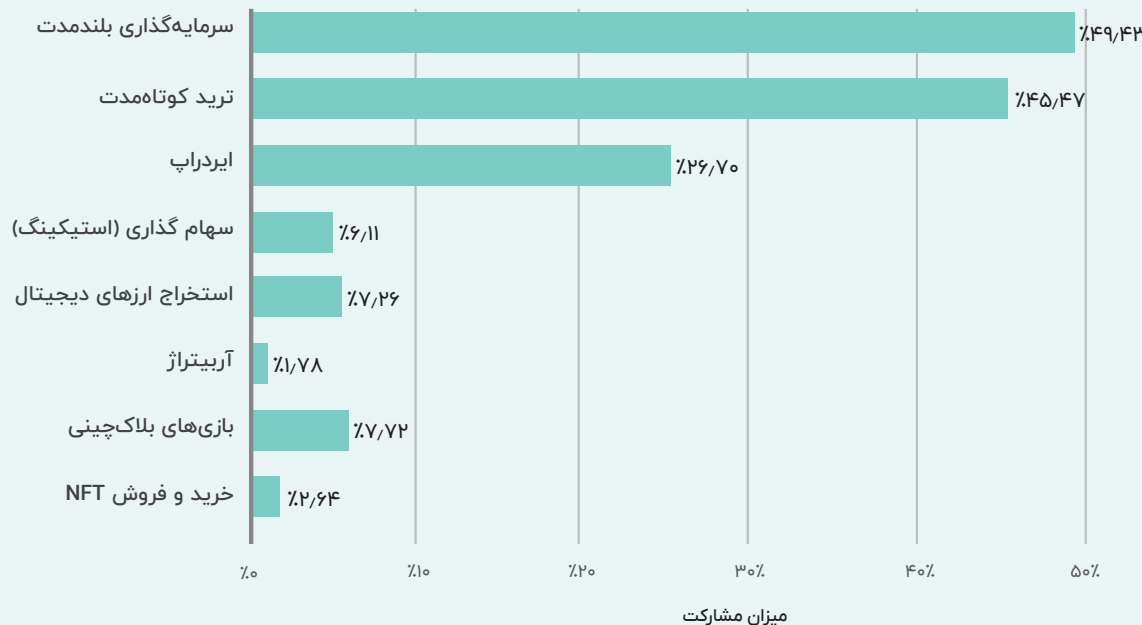

میزان مشارکت در انواع ایردراپ‌ها به تفکیک سود و زیان در بازار ارزهای دیجیتال

توزیع نوع روش سرمایه‌گذاری در ارزهای دیجیتال در کشور

تنوع روش های کسب درآمد در بازار ارزهای دیجیتال یکی از جذابیت های اصلی این حوزه برای کاربران ایرانی است. با گذشت زمان و بلوغ بازار، شاهد تکامل روش های درآمدزایی از روش های ساده مانند **خرید و فروش** به سمت روش های پیچیده تر مانند **آربیتراژ** و **سهام گذاری** هستیم. شایان ذکر است که **کاربران امکان انتخاب چند گزینه را در این سؤال داشتند.**

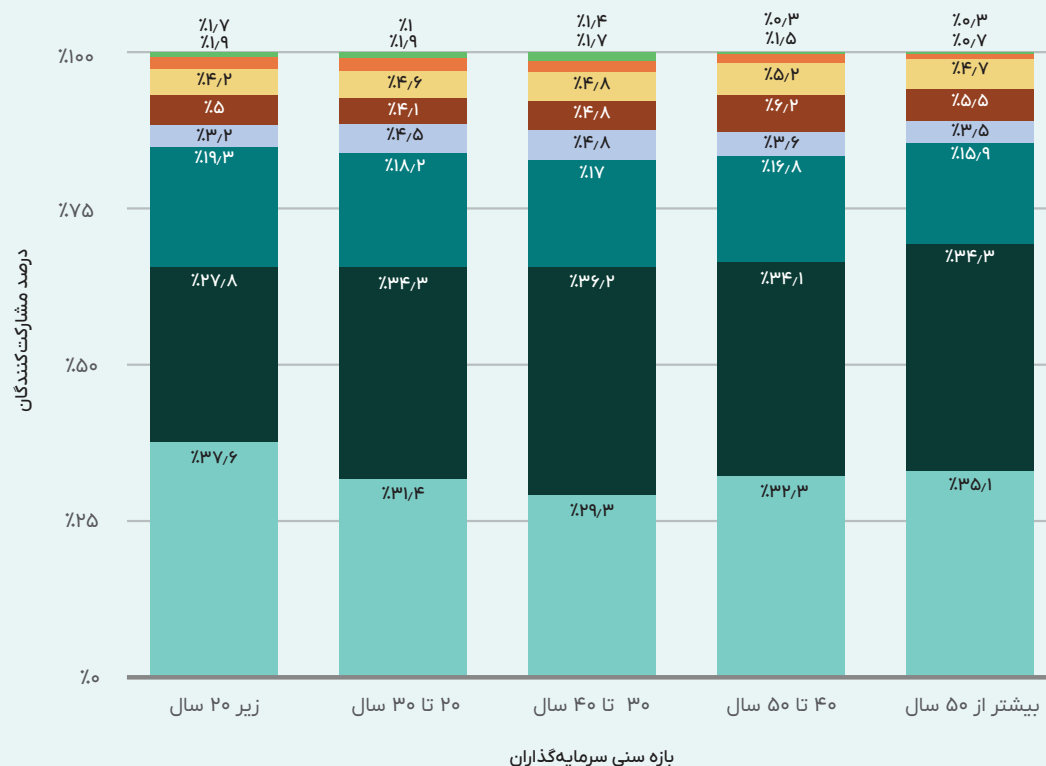
داده های جمع آوری شده نشان می دهد که سرمایه گذاری بلندمدت با **۴۹.۴۳ درصد** و ترید کوتاه مدت با **۴۵.۴۷ درصد**، دو روش غالب در بازار ارزهای دیجیتال ایران هستند. پس از این دو روش، ایردراپ با **۲۶.۷۰ درصد** در رتبه سوم قرار دارند. سایر روش های سرمایه گذاری از جمله بازی های بلاکچینی، استخراج، سهام گذاری، خرید و فروش NFT و آربیتراژ، هر کدام کمتر از ۱۰ درصد از فعالیت های بازار را تشکیل می دهند.

کاربران فعال در بازار ارز دیجیتال از چه روش هایی کسب درآمد می کنند؟

الگوهای درآمدزایی در گروه‌های سنی مختلف

تحلیل رفتار گروه‌های سنی مختلف در انتخاب روش‌های درآمدزایی، الگوهای جالب توجهی را نشان می‌دهد. معاملات کوتاه‌مدت در گروه سنی زیر ۲۰ سال با ۶۶.۳۵ درصد بیشترین محبوبیت را دارد، در حالی که سرمایه‌گذاری بلندمدت در گروه سنی ۳۰ تا ۴۰ سال با ۶۹.۲۴ درصد پرتعدادترین است. جوان‌ترها (زیر ۲۰ سال) تمایل بیشتری به روش‌های پرریسک‌تر مانند **معاملات کوتاه‌مدت** دارند، در حالی که با افزایش سن، گرایش به سرمایه‌گذاری بلندمدت افزایش می‌یابد. نکته جالب توجه، **کاهش مشارکت در فعالیت‌های نوآورانه** مانند بازی‌های بلاک‌چینی و NFT با افزایش سن است.

توزیع روش‌های سرمایه‌گذاری در بازار ارزهای دیجیتال به تفکیک بازه سنی

پراکندگی جغرافیایی روش‌های درآمدزایی از ارزش‌های دیجیتال

تحلیل جامع روش‌های درآمدزایی از ارزش‌های دیجیتال در مناطق مختلف کشور، الگوهای متنوع و قابل توجهی را آشکار می‌سازد. در میان تمامی روش‌های موجود، **سرمایه‌گذاری بلندمدت یا «هولد»** با مشارکت قابل توجه در تمامی استان‌ها، به‌عنوان **محبوب‌ترین استراتژی** شناخته شده است. به منظور درک عمیق‌تر این الگوها و ارائه تصویری دقیق از توزیع جغرافیایی، این بخش از گزارش در دو قسمت تنظیم شده است. بخش نخست به **بررسی اختصاصی سرمایه‌گذاری بلندمدت** می‌پردازیم و بخش دوم، **سایر روش‌های درآمدزایی** از جمله **معاملات کوتاه‌مدت**، **ایردراپ‌ها**، و **سایر روش‌های نوین** را مورد تحلیل قرار می‌دهیم.

سرمایه‌گذاری بلندمدت (هولد)

تحلیل داده‌ها نشان می‌دهد که **استان هرمزگان با ۴۲.۰ درصد بالاترین نرخ سرمایه‌گذاری بلندمدت (هولد)** را دارد، اما تعداد پاسخ‌دهندگان در این استان محدود بوده و ممکن است نتایج تحت تأثیر تعداد کم داده‌ها قرار گرفته باشد. در میان استان‌هایی که پاسخ‌دهندگان بیشتری داشته‌اند، **استان تهران با ۳۵.۹ درصد نرخ هولد**، سهم قابل توجهی از مشارکت را نشان می‌دهد. همچنین **استان‌های خراسان رضوی (۳۱.۳ درصد)** و **اصفهان (۳۵.۵ درصد)** به دلیل تعداد بالای پاسخ‌دهندگان از اعتبار آماری بیشتری برخوردارند.

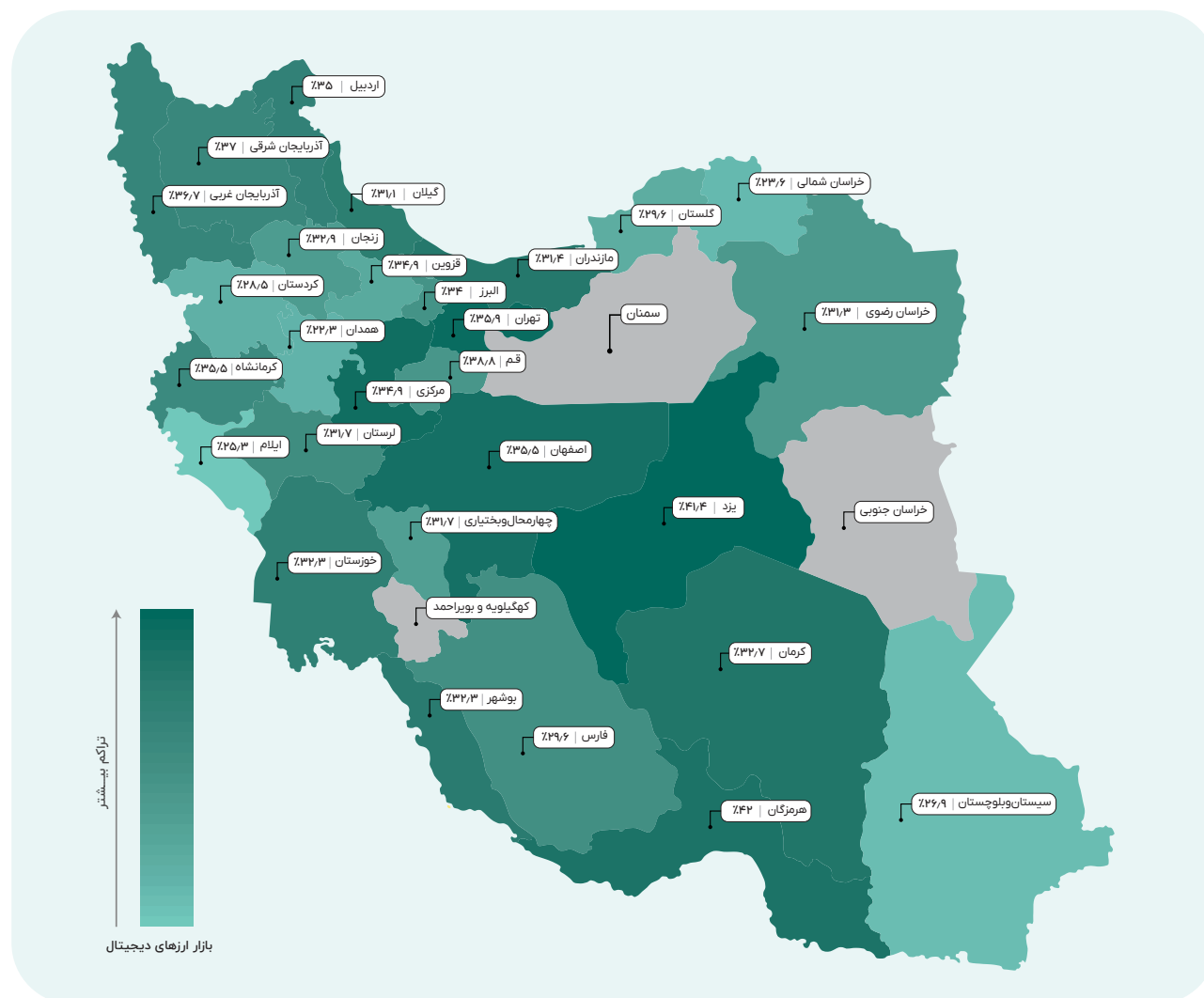
از سوی دیگر، استان همدان با **۲۲.۳ درصد** کمترین میزان سرمایه‌گذاری بلندمدت را نشان می‌دهد. لازم به ذکر است که استان‌هایی با تعداد پاسخ‌دهندگان محدود، مانند سمنان، کهگیلویه و بویراحمد و خراسان جنوبی در این تحلیل قرار نگرفته‌اند.

نقشه پراکندگی سرمایه‌گذاری بلندمدت (هولد) به تفکیک هر استان

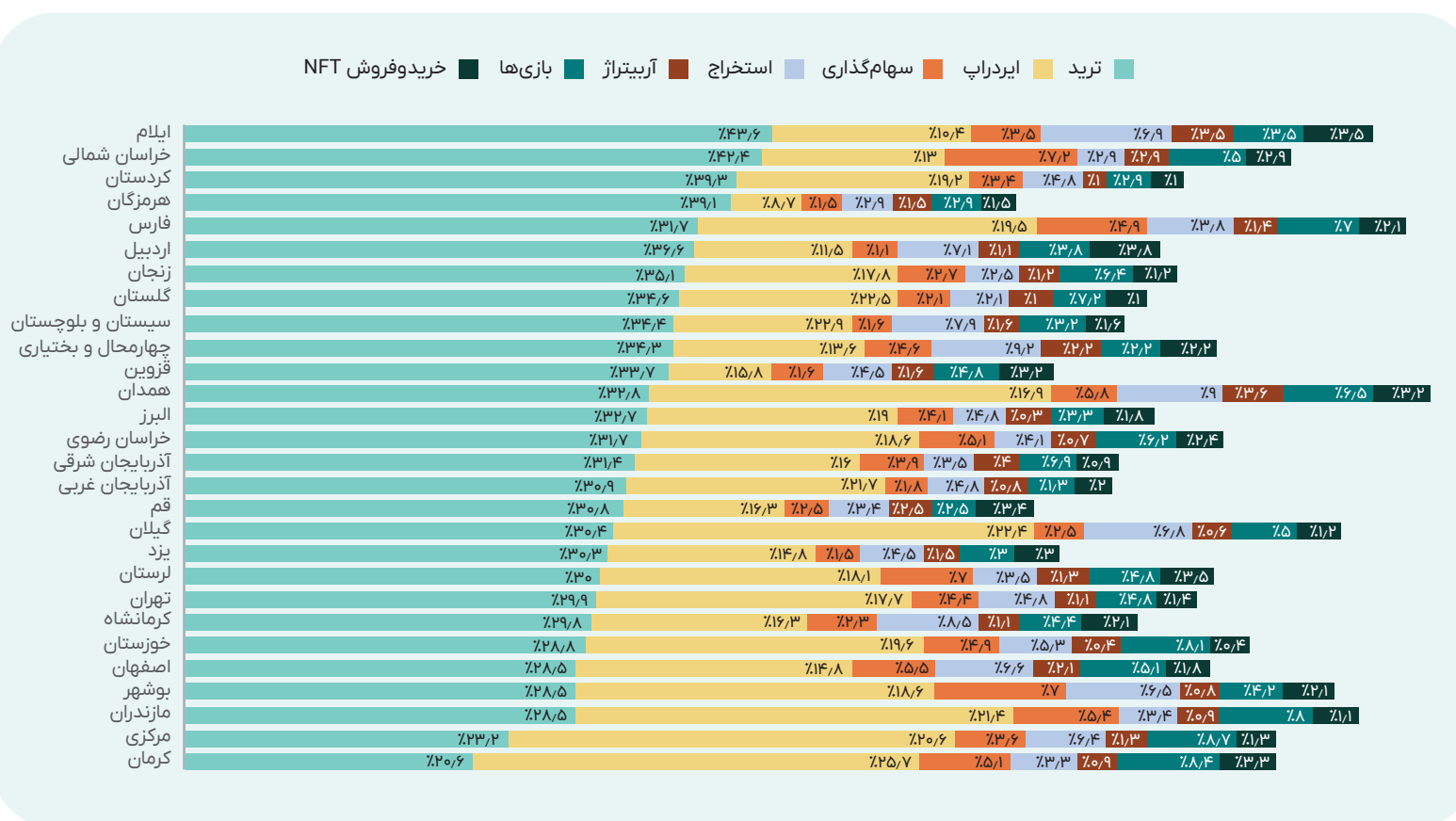
بررسی الگوهای منطقه‌ای نشانگر تفاوت‌های معنادار در نرخ سرمایه‌گذاری بلندمدت است. استان **هرمزگان** با **۴۲ درصد**، بالاترین نرخ را دارد، اما حجم محدود پاسخ‌دهندگان باید در تفسیر این آمار لحاظ شود. در استان **قم**، با وجود نرخ بالای **۳۸.۸ درصدی** در میان مشارکت‌کنندگان، میزان کلی آشنایی با ارزش‌های دیجیتال پایین است. استان **تهران** با **۳۵.۹ درصد** و تعداد قابل توجه پاسخ‌دهندگان، نمونه معتبرتری برای تحلیل روندهای بازار ارائه می‌دهد.

نکته: برخی از استان‌های کشور به دلیل میزان مشارکت پایین در پرسشنامه، در نمودار لحاظ نشده‌اند.

سایر روش‌های درآمدزایی

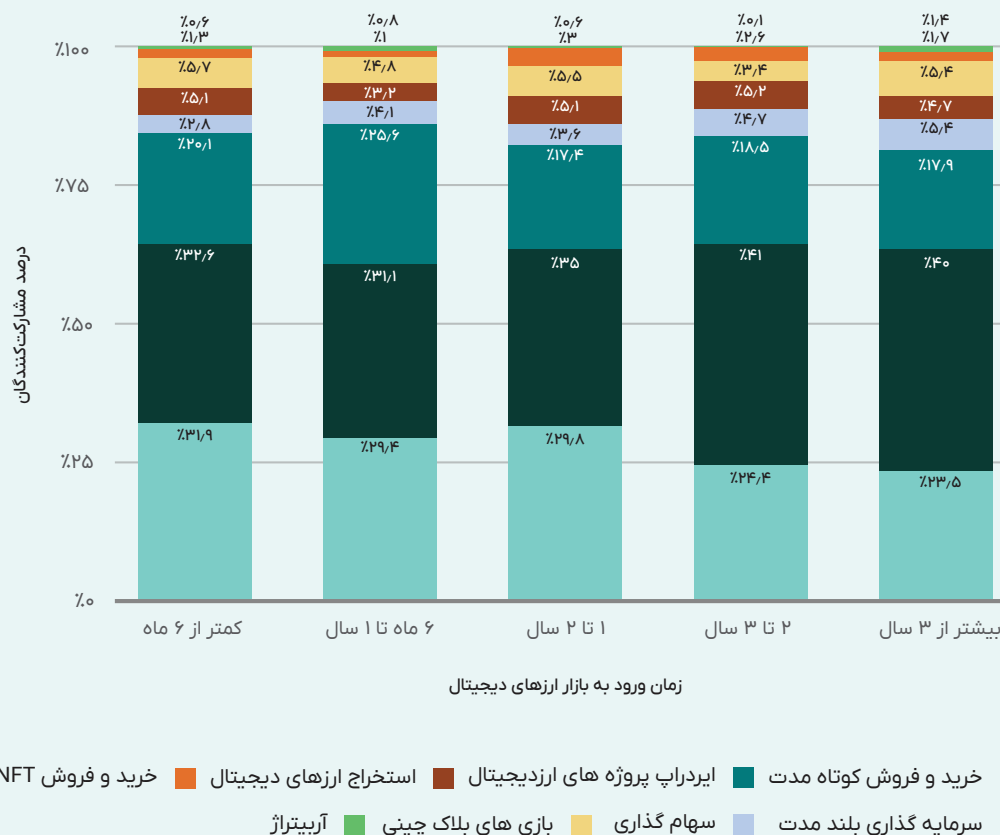
تحلیل‌ها نشان می‌دهد که معاملات کوتاه‌مدت یکی از محبوب‌ترین روش‌های درآمدزایی در حوزه ارزهای دیجیتال است. در میان استان‌هایی که تعداد قابل توجهی پاسخ‌دهنده داشته‌اند، تهران با ۲۹.۹ درصد و خراسان رضوی با ۳۱.۷ درصد از مشارکت‌کنندگان، گرایش بالایی به ترید دارند. از سوی دیگر، استان همدان با ۲۲.۳ درصد کمترین میزان سرمایه‌گذاری بلندمدت را نشان می‌دهد.

سهم هر استان از روش‌های مختلف کسب درآمد در بازار ارز دیجیتال

تحلیل رفتار سرمایه‌گذاری بر اساس تجربه

بررسی رفتار سرمایه‌گذاران بر اساس زمان حضورشان در بازار ارزهای دیجیتال، الگوهای معناداری را نشان می‌دهد. **سرمایه‌گذاران باتجربه** (با سابقه بیش از ۳ سال) گرایش قابل توجهی به **سرمایه‌گذاری بلندمدت** دارند، به‌طوری که **۴۰ درصد** از این گروه از این استراتژی استفاده می‌کنند. این در حالی است که **تازه‌واردان** (با سابقه کمتر از ۶ ماه) تمایل بیشتری به **معاملات کوتاه‌مدت** نشان می‌دهند و **۳۱.۹ درصد** از آنها این روش را برگزیده‌اند. افزایش تدریجی گرایش به روش‌های پیچیده‌تر مانند **سهام‌گذاری با افزایش تجربه** است. در حالی که تنها **۲.۸ درصد** از تازه‌واردان از این روش استفاده می‌کنند، این رقم در میان کاربران باتجربه به **۵.۴ درصد** می‌رسد.

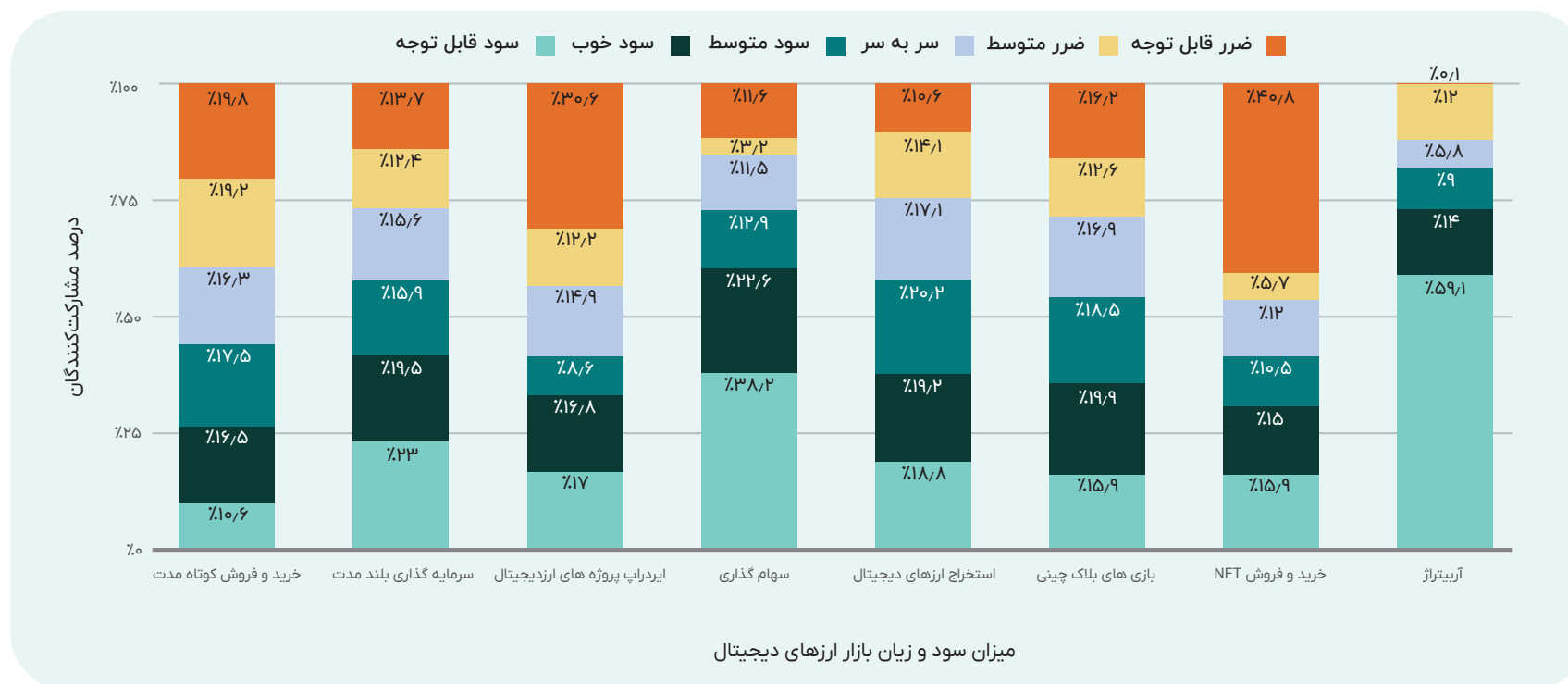

توزیع روش‌های سرمایه‌گذاری در بازار ارزهای دیجیتال به تفکیک زمان ورود به بازار

رابطه روش‌های سرمایه‌گذاری و سودآوری

تحلیل ارتباط بین استراتژی‌های سرمایه‌گذاری و میزان سودآوری، یافته‌های جالب توجهی را آشکار می‌کند. **سرمایه‌گذاری بلندمدت** با اختلاف معناداری **موفق‌ترین استراتژی** بوده است. **۲۳ درصد** از کاربران که سود قابل توجهی کسب کرده‌اند، از این روش استفاده می‌کردند. در مقابل، تنها **۱۳.۷ درصد** از کاربران که متحمل ضرر قابل توجه شده‌اند، این استراتژی را به کار گرفته‌اند. معاملات کوتاه‌مدت، علی‌رغم محبوبیت بالا، نتایج متناقضی را نشان می‌دهد. این روش هم در میان **کاربران بسیار موفق (۱۵.۶ درصد)** و هم در میان **کاربران متحمل ضرر قابل توجه (۱۹.۸ درصد)** طرفداران زیادی دارد، که نشان‌دهنده ریسک بالای این استراتژی است.

نکته: داده‌ها تنها شامل سود و زیان افراد در بازار ارزهای دیجیتال است و بیانگر سود و زیان افراد در روش‌های مختلف درآمدزایی نیست.

نمودار توزیع روش سرمایه‌گذاری به تفکیک سود و زیان در بازار ارزهای دیجیتال

فصل دوم

چالش‌های کاربران ایرانی

یک فصل ناتمام!

در مسیر توسعه هستیم اگر بگذارند

در مسیر توسعه و گسترش استفاده از ارزش‌های دیجیتال در ایران، کاربران با چالش‌های متعددی روبه‌رو هستند. این چالش‌ها را می‌توان به **دو دسته اصلی** تقسیم کرد: **چالش‌های بین‌المللی و چالش‌های داخلی**. این فصل به بررسی دقیق این چالش‌ها و تأثیر آنها بر جامعه کاربران ایرانی می‌پردازد.

در **بخش نخست**، به بررسی **چالش‌های بین‌المللی** می‌پردازیم. محور اصلی این بخش، تحلیل جامع وضعیت دسترسی کاربران ایرانی به **۶۰ صرافی برتر ارزهای دیجیتال** در جهان است. این تحلیل نشان می‌دهد که چگونه سیاست‌های احراز هویت و محدودیت‌های اعمال شده توسط پلتفرم‌های بین‌المللی، فعالیت کاربران ایرانی را تحت تأثیر قرار می‌دهد. همچنین، موانع اصلی در مسیر استفاده از خدمات این پلتفرم‌ها و راهکارهای موجود برای عبور از این چالش‌ها مورد بررسی قرار می‌گیرد.

بخش دوم به **چالش‌های داخلی** اختصاص دارد. در این بخش، ضمن مرور چالش‌هایی که تاکنون حل شده‌اند، به بررسی **محدودیت‌های موجود در پلتفرم‌های داخلی** می‌پردازیم. با استفاده از داده‌های آماری، **الگوی استفاده کاربران ایرانی از پلتفرم‌های مختلف** را تحلیل می‌کنیم و **روند تغییرات قانون‌گذاری** در این حوزه را به تصویر می‌کشیم.

در پایان، نگاهی به **وضعیت قانون‌گذاری ارزهای دیجیتال در سطح جهانی** خواهیم داشت. این بررسی تطبیقی به ما کمک می‌کند تا درک بهتری از جایگاه ایران در اکوسیستم جهانی ارزهای دیجیتال داشته باشیم و مسیر پیش رو را با دید روشن‌تری ترسیم کنیم.

هدف این فصل، ارائه تصویری جامع و دقیق از وضعیت موجود است تا بر اساس آن بتوان **راهکارهای مناسب برای بهبود شرایط** را شناسایی و پیشنهاد کرد. این تحلیل همچنین می‌تواند به سیاست‌گذاران و فعالان این حوزه کمک کند تا تصمیم‌های آگاهانه‌تری برای **توسعه اکوسیستم ارزهای دیجیتال** در ایران اتخاذ کنند.

چالش‌های بین‌المللی

جدول تحلیلی صرافی‌های خارجی بر اساس داده‌های جمع‌آوری شده تا پایان آذرماه سال ۱۴۰۳ تهیه شده و تصویری جامع از وضعیت دسترسی کاربران ایرانی به ۶۰ صرافی برتر جهان ارائه می‌دهد. نکته قابل توجه این است که سیاست‌های صرافی‌های بین‌المللی در قبال کاربران ایرانی به طور مستمر در حال تغییر است و این تغییرات عموماً در جهت محدودسازی بیشتر پیش می‌رود.

مثال بارز این روند را می‌توان در تغییر سیاست‌های صرافی‌های بزرگی مانند بایننس و کوکوین مشاهده کرد که در سال‌های اخیر محدودیت‌های جدی‌تری را برای احراز هویت کاربران اعمال کرده‌اند. این روند نشان‌دهنده تمایل روزافزون صرافی‌ها به پیروی از قوانین بین‌المللی و تطبیق با مقررات جهانی است.

با این حال، صرافی‌های کوچک‌تر ممکن است با هدف جذب کاربر، موقتاً سیاست‌های آسان‌تری داشته باشند. از این رو، این جدول را باید به عنوان یک نقطه مرجع زمانی در نظر گرفت که روندهای کلی را نشان می‌دهد. توصیه می‌شود کاربران پیش از آغاز فعالیت در هر صرافی، آخرین قوانین و محدودیت‌های آن را بررسی کنند.

این روند فزاینده محدودیت‌ها تأثیر مستقیمی بر استراتژی‌های معاملاتی کاربران ایرانی گذاشته است. افزایش سخت‌گیری‌ها در احراز هویت، محدودیت در برداشت و واریز وجه، و کاهش سقف معاملات، باعث شده تا فعالان این حوزه به سمت راهکارهای جایگزین حرکت کنند. یکی از این راهکارها، استفاده از صرافی‌های غیرمتمرکز است که به دلیل ماهیت غیرمتمرکز خود، کمتر تحت تأثیر محدودیت‌های بین‌المللی قرار می‌گیرند.

از سوی دیگر، افزایش محدودیت‌های بین‌المللی موجب رشد و توسعه صرافی‌های داخلی شده است. این صرافی‌ها با ارائه خدمات بومی‌سازی شده و منطبق با نیازهای کاربران ایرانی، توانسته‌اند بخش قابل توجهی از بازار را به خود اختصاص دهند. با این حال، چالش‌های مربوط به نقل و انتقال ارزی و محدودیت‌های بانکی بین‌المللی همچنان به عنوان موانع اصلی توسعه این کسب‌وکارها باقی مانده است.

در این شرایط، به نظر می‌رسد بازار ایران به سمت یک مدل ترکیبی حرکت می‌کند که در آن، صرافی‌های داخلی نقش اصلی را در تبادلات ریالی و خدمات پایه ایفا می‌کنند، در حالی که از صرافی‌های غیرمتمرکز و پلتفرم‌های نوظهور برای دسترسی به بازارهای جهانی استفاده می‌شود. این تغییر الگو، نیازمند افزایش سطح دانش فنی کاربران و آشنایی بیشتر با مفاهیم معاملات غیرمتمرکز است.

آخرین وضعیت تحریم‌های صرافی‌های خارجی

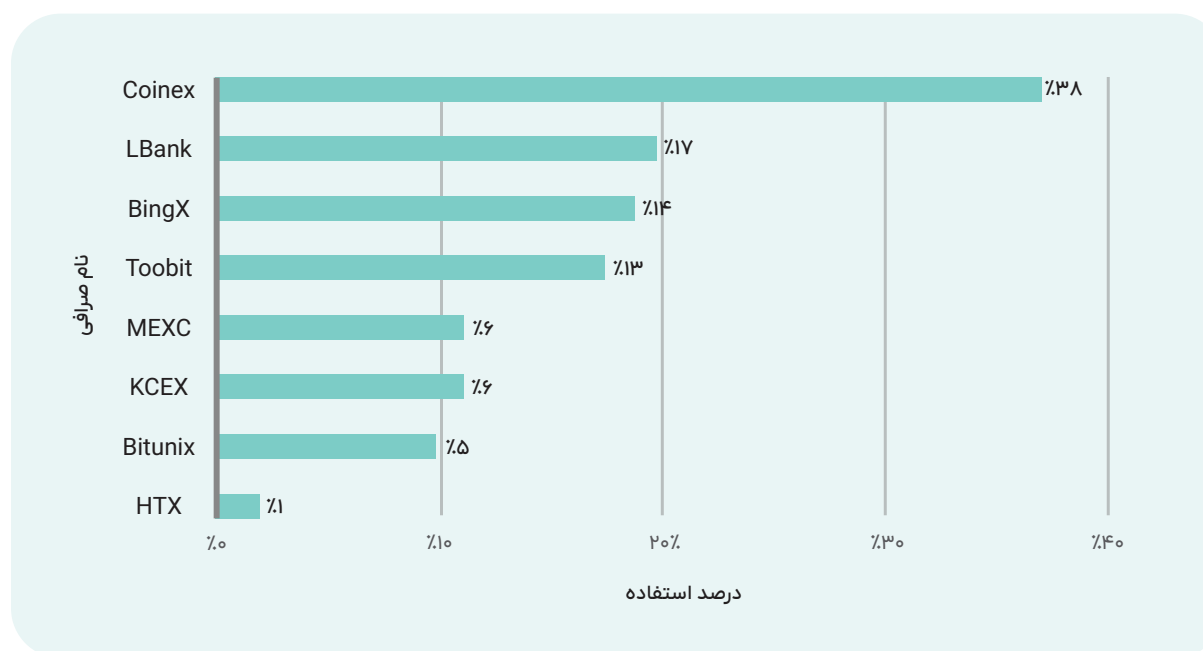
نام صرافی	وضعیت احراز هویت	میزان ریسک برای کاربران ایرانی	امکانات ارائه‌شده به کاربران بدون احراز هویت
Binance	اجباری برای همه کاربران	ریسک بالا	هیچ قابلیت‌ای ارائه نمی‌شود
Bybit	اجباری برای همه کاربران	ریسک بالا	هیچ قابلیت‌ای ارائه نمی‌شود
Coinbase	اجباری برای همه کاربران	ریسک بالا	هیچ قابلیت‌ای ارائه نمی‌شود
OKX	اجباری برای همه کاربران	ریسک بالا	هیچ قابلیت‌ای ارائه نمی‌شود
Upbit	اجباری برای همه کاربران	ریسک بالا	هیچ قابلیت‌ای ارائه نمی‌شود
Bitget	اجباری برای همه کاربران	ریسک بالا	هیچ قابلیت‌ای ارائه نمی‌شود
Kraken	اجباری برای همه کاربران	ریسک بالا	هیچ قابلیت‌ای ارائه نمی‌شود
KuCoin	اجباری برای همه کاربران	ریسک بالا	فقط امکان برداشت موجودی با محدودیت
HTX	غیراجباری با دسترسی محدود	ریسک متوسط	معامله و برداشت تا سقف روزانه ۵ بیت‌کوین
Bitfinex	اجباری برای همه کاربران	ریسک بالا	فقط امکان برداشت موجودی با محدودیت
Gate.io	اجباری برای همه کاربران	ریسک بالا	هیچ قابلیت‌ای ارائه نمی‌شود
BingX	غیراجباری با دسترسی محدود	ریسک متوسط	معامله و برداشت تا سقف روزانه
Crypto.com Exchange	اجباری برای همه کاربران	ریسک بالا	هیچ قابلیت‌ای ارائه نمی‌شود
Binance TR	اجباری برای همه کاربران	ریسک بالا	هیچ قابلیت‌ای ارائه نمی‌شود
MEXC	غیراجباری با دسترسی محدود	ریسک متوسط	معامله و برداشت تا سقف روزانه ۱۰ بیت‌کوین
BitMart	اجباری برای همه کاربران	ریسک بالا	هیچ قابلیت‌ای ارائه نمی‌شود
Bitstamp	اجباری برای همه کاربران	ریسک بالا	هیچ قابلیت‌ای ارائه نمی‌شود
Bithumb	اجباری برای همه کاربران	ریسک بالا	هیچ قابلیت‌ای ارائه نمی‌شود
LBank	غیراجباری با دسترسی محدود	ریسک متوسط	معامله و برداشت تا سقف روزانه ۰/۵ بیت‌کوین
XT.COM	غیراجباری با دسترسی محدود	ریسک متوسط	معامله و برداشت تا سقف روزانه ۵ میلیون USDT

نام صرافی	وضعیت احراز هویت	میزان ریسک برای کاربران ایرانی	امکانات ارائه‌شده به کاربران بدون احراز هویت
Tokocrypto	اجباری برای همه کاربران	ریسک بالا	هیچ قابلیتی ارائه نمی‌شود
bitFlyer	اجباری برای همه کاربران	ریسک بالا	هیچ قابلیتی ارائه نمی‌شود
Binance.US	اجباری برای همه کاربران	ریسک بالا	هیچ قابلیتی ارائه نمی‌شود
Gemini	اجباری برای همه کاربران	ریسک بالا	هیچ قابلیتی ارائه نمی‌شود
Deepcoin	اجباری برای همه کاربران	ریسک بالا	هیچ قابلیتی ارائه نمی‌شود
Biconomy.com	غیراجباری با دسترسی محدود	ریسک متوسط	معامله و برداشت تا سقف روزانه ۰/۰۵ BTC
AscendEX	غیراجباری با دسترسی محدود	ریسک متوسط	معامله و برداشت تا سقف روزانه ۰/۷۵ BTC
CoinW	غیراجباری با دسترسی محدود	ریسک متوسط	معامله و برداشت تا سقف روزانه ۲ BTC
WEEX	غیراجباری با دسترسی محدود	ریسک متوسط	معامله و برداشت تا سقف روزانه ۵۰۰۰۰۰ USDT
Pionex	غیراجباری با دسترسی محدود	ریسک متوسط	فقط معامله، برداشت صفر
Binance TH	اجباری برای همه کاربران	ریسک بالا	هیچ قابلیتی ارائه نمی‌شود
ProBit Global	غیراجباری با دسترسی محدود	ریسک متوسط	معامله و برداشت تا سقف روزانه ۵۰۰۰ دلار
KCEX	غیراجباری با دسترسی محدود	ریسک متوسط	معامله و برداشت تا سقف روزانه ۱۵ بیت‌کوین
P۲B	اجباری برای همه کاربران	ریسک بالا	هیچ قابلیتی ارائه نمی‌شود
Toobit	غیراجباری با دسترسی محدود	ریسک متوسط	معامله و برداشت تا سقف روزانه ۵ بیت‌کوین
BVOX	غیراجباری با دسترسی محدود	ریسک متوسط	امکان معاملات اسپات با حجم محدود
FameEX	اجباری برای همه کاربران	ریسک بالا	هیچ قابلیتی ارائه نمی‌شود
OrangeX	اجباری برای همه کاربران	ریسک بالا	هیچ قابلیتی ارائه نمی‌شود
Bitvavo	اجباری برای همه کاربران	ریسک بالا	هیچ قابلیتی ارائه نمی‌شود
WhiteBIT	غیراجباری با دسترسی محدود	ریسک متوسط	معامله و برداشت تا سقف روزانه ۵ BTC
Bittrue	اجباری برای همه کاربران	ریسک بالا	هیچ قابلیتی ارائه نمی‌شود

نام صرافی	وضعیت احراز هویت	میزان ریسک برای کاربران ایرانی	امکانات ارائه‌شده به کاربران بدون احراز هویت
HiBT	غیراجباری با دسترسی محدود	ریسک متوسط	معامله و برداشت تا سقف روزانه ۵۰,۰۰۰ دلار
BiFinance	اجباری برای همه کاربران	ریسک بالا	هیچ قابلیت‌ای ارائه نمی‌شود
DigiFinex	غیراجباری با دسترسی محدود	ریسک متوسط	معامله و برداشت تا سقف روزانه ۱۰,۰۰۰ دلار
Tapbit	غیراجباری با دسترسی محدود	ریسک متوسط	معامله و برداشت تا سقف روزانه ۱۰ BTC
Hotcoin	غیراجباری با دسترسی محدود	ریسک متوسط	معامله و برداشت تا سقف روزانه ۵,۰۰۰ دلار
Bitunix	غیراجباری با دسترسی محدود	ریسک متوسط	معامله و برداشت تا سقف روزانه ۵۰۰,۰۰۰ دلار
Coincheck	اجباری برای همه کاربران	ریسک بالا	هیچ قابلیت‌ای ارائه نمی‌شود
Azbit	اجباری برای همه کاربران	ریسک بالا	هیچ قابلیت‌ای ارائه نمی‌شود
HashKey Global	اجباری برای همه کاربران	ریسک بالا	هیچ قابلیت‌ای ارائه نمی‌شود
LATOKEN	غیراجباری با دسترسی محدود	ریسک متوسط	معامله و برداشت سقف روزانه ۱۰,۰۰۰ دلار
Coinstore	اجباری برای همه کاربران	ریسک بالا	هیچ قابلیت‌ای ارائه نمی‌شود
Zaif	اجباری برای همه کاربران	ریسک بالا	هیچ قابلیت‌ای ارائه نمی‌شود
Ourbit	اجباری برای همه کاربران	ریسک بالا	هیچ قابلیت‌ای ارائه نمی‌شود
Phemex	اجباری برای همه کاربران	ریسک بالا	هیچ قابلیت‌ای ارائه نمی‌شود
Coinone	اجباری برای همه کاربران	ریسک بالا	هیچ قابلیت‌ای ارائه نمی‌شود
Bitso	اجباری برای همه کاربران	ریسک بالا	هیچ قابلیت‌ای ارائه نمی‌شود
Bitbank	اجباری برای همه کاربران	ریسک بالا	هیچ قابلیت‌ای ارائه نمی‌شود
BigONE	اجباری برای همه کاربران	ریسک بالا	هیچ قابلیت‌ای ارائه نمی‌شود
Coinex	غیراجباری با دسترسی محدود	ریسک متوسط	معامله و برداشت برداشت تا سقف روزانه ۱۰,۰۰۰ دلار

تحلیل صرافی‌های خارجی محبوب

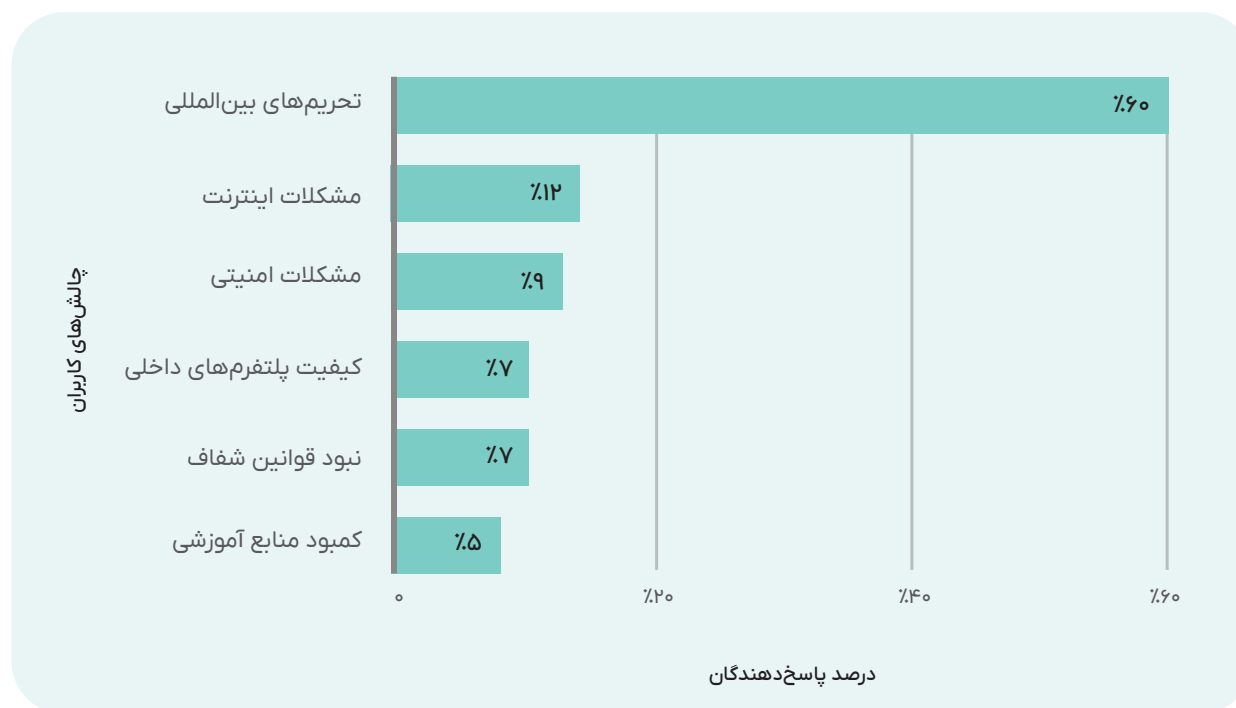
در بخش صرافی‌های خارجی، کاربران ایرانی عمدتاً به پلتفرم‌هایی دسترسی دارند که احراز هویت در آنها اجباری نیست و امکان استفاده از خدمات با تغییر IP وجود دارد. در زمان تهیه این گزارش، برخی **صرافی‌های خارجی** مانند **مکسی** و **بینگ ایکس**، علی‌رغم انتشار اطلاعاتی درباره احراز هویت و محدودیت کشورها، برخلاف صرافی‌های بزرگی مانند **بایننس** و **کوکوین**، **محدودیت جدی برای واریز و برداشت ندارند**. با این حال، شرایط و قوانین صرافی‌ها می‌تواند در هر زمان تغییر کند. کاربران باید پیش از استفاده از هر صرافی، آخرین قوانین و محدودیت‌های آن را به دقت بررسی کنند. همچنین باید توجه داشت که استفاده از IP کشورهای محدود شده یا احراز هویت با مدارک ایرانی می‌تواند منجر به محدودیت دسترسی شود.

از کدام صرافی خارجی بیشتر استفاده می‌کنید؟

چالش‌های کاربران ایرانی در استفاده از ارزهای دیجیتال (سال ۱۴۰۳)

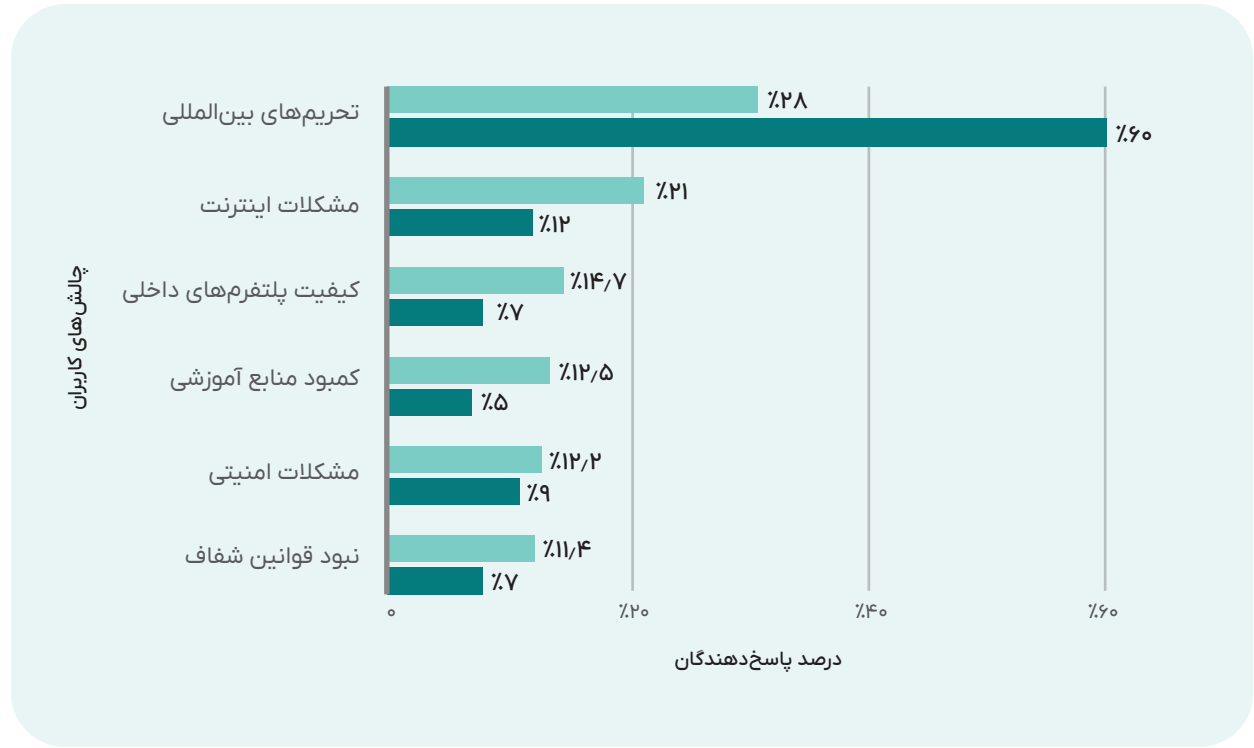
این بخش به بررسی مهم‌ترین چالش‌های کاربران فعال در این حوزه می‌پردازد. نتایج این مطالعه برگرفته از نظرسنجی‌های انجام شده از کاربرانی است که تجربه سرمایه‌گذاری با استفاده از ارزهای دیجیتال را داشته‌اند. همانطور که نمودار نشان می‌دهد، **تحریم‌های بین‌المللی و محدودیت دسترسی به سرویس‌های جهانی**، اصلی‌ترین چالش کاربران ایرانی است. پس از آن، مشکلات مربوط به دسترسی به اینترنت و چالش‌های امنیتی در رتبه‌های بعدی قرار دارند. سایر موارد مانند کیفیت خدمات داخلی، شفافیت قوانین و دسترسی به منابع آموزشی در اولویت‌های بعدی قرار گرفته‌اند.

چالش‌های کاربران ایرانی در سال ۱۴۰۳

مقایسه با سال گذشته

مقایسه نتایج با سال گذشته نشان‌دهنده تغییرات قابل توجهی در اولویت‌بندی چالش‌هاست. تحریم‌های بین‌المللی به شکل چشمگیری اهمیت بیشتری پیدا کرده‌اند. این افزایش اهمیت، نشان‌دهنده تغییر اساسی در فضای کسب‌وکار ارزهای دیجیتال است. صرافی‌های بین‌المللی محدودیت‌های جدی‌تری برای کاربران ایرانی اعمال کرده‌اند و این موضوع تأثیر عمیقی بر تجربه کاربران گذاشته است. کاهش اهمیت نسبی سایر چالش‌ها را نباید به معنای بهبود شرایط تفسیر کرد. در واقع، **تشدید تحریم‌ها و محدودیت‌های بین‌المللی چنان تأثیر عمیقی داشته که سایر چالش‌ها را تحت‌الشعاع قرار داده است.** برای مثال، وقتی صرافی‌های بین‌المللی احراز هویت را اجباری می‌کنند، دیگر مشکلات دسترسی به اینترنت در اولویت دوم قرار می‌گیرد.

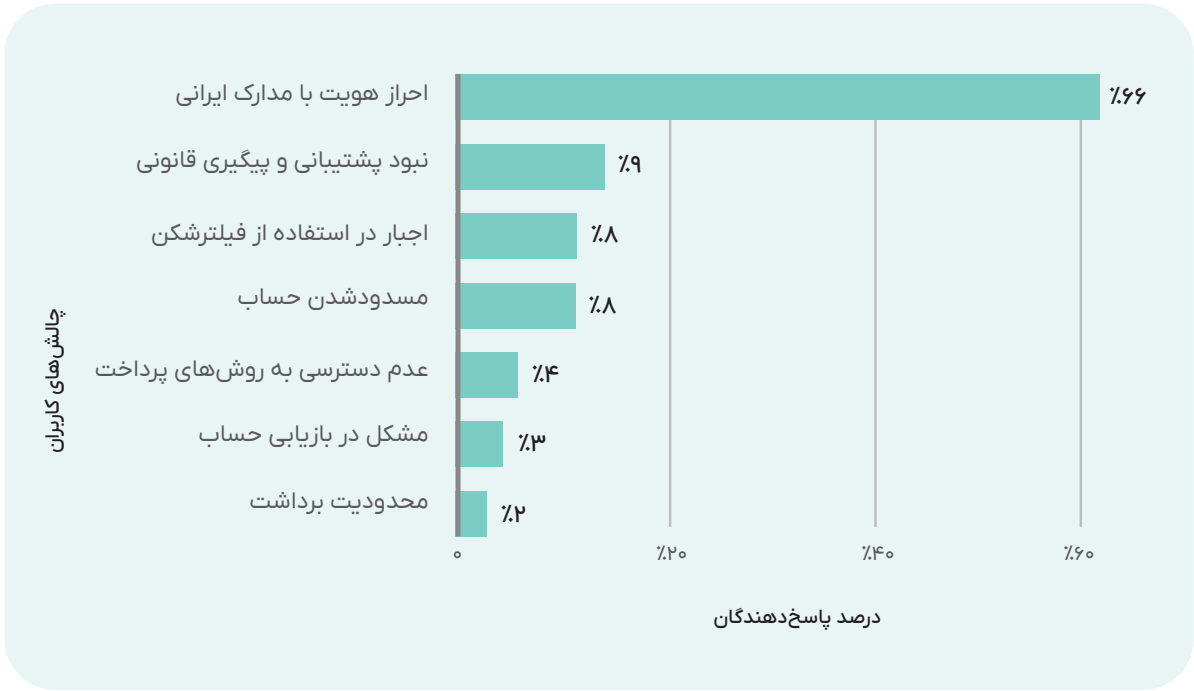

این تغییرات همچنین می‌تواند نشان‌دهنده تغییر رفتار کاربران باشد. افزایش محدودیت‌های بین‌المللی احتمالاً باعث شده بخشی از کاربران به سمت **پلتفرم‌های داخلی یا صرافی‌های غیرمتمرکز** روی بیاورند که طبیعتاً با چالش‌های متفاوتی روبه‌رو هستند. برای درک بهتر چالش‌های کاربران در هنگام استفاده از صرافی‌های خارجی، دو نظرسنجی در سال‌های ۱۴۰۲ و ۱۴۰۳ انجام شده است. نظرسنجی سال ۱۴۰۲ به صورت **چندگزینه‌ای** بوده، اما در سال ۱۴۰۳ از کاربران خواسته شد مهم‌ترین چالش خود را انتخاب کنند.

تحلیل چالش‌های کاربران ایرانی در استفاده از ارزهای دیجیتال

چالش‌های استفاده از صرافی‌های خارجی (سال ۱۴۰۳)

مقایسه نتایج با سال گذشته نشان‌دهنده تغییرات قابل توجهی در اولویت‌بندی چالش‌هاست. تحریم‌های بین‌المللی به شکل چشمگیری اهمیت بیشتری پیدا کرده‌اند. این افزایش اهمیت، نشان‌دهنده تغییر اساسی در فضای کسب‌وکار ارزهای دیجیتال است. صرافی‌های بین‌المللی محدودیت‌های جدی‌تری برای کاربران ایرانی اعمال کرده‌اند و این موضوع تأثیر عمیقی بر تجربه کاربران گذاشته است. کاهش اهمیت نسبی سایر چالش‌ها را نباید به معنای بهبود شرایط تفسیر کرد. در واقع، تشدید تحریم‌ها و محدودیت‌های بین‌المللی چنان تأثیر عمیقی داشته که سایر چالش‌ها را تحت‌الشعاع قرار داده است. برای مثال، وقتی صرافی‌های بین‌المللی احراز هویت را اجباری می‌کنند، دیگر مشکلات دسترسی به اینترنت در اولویت دوم قرار می‌گیرد.

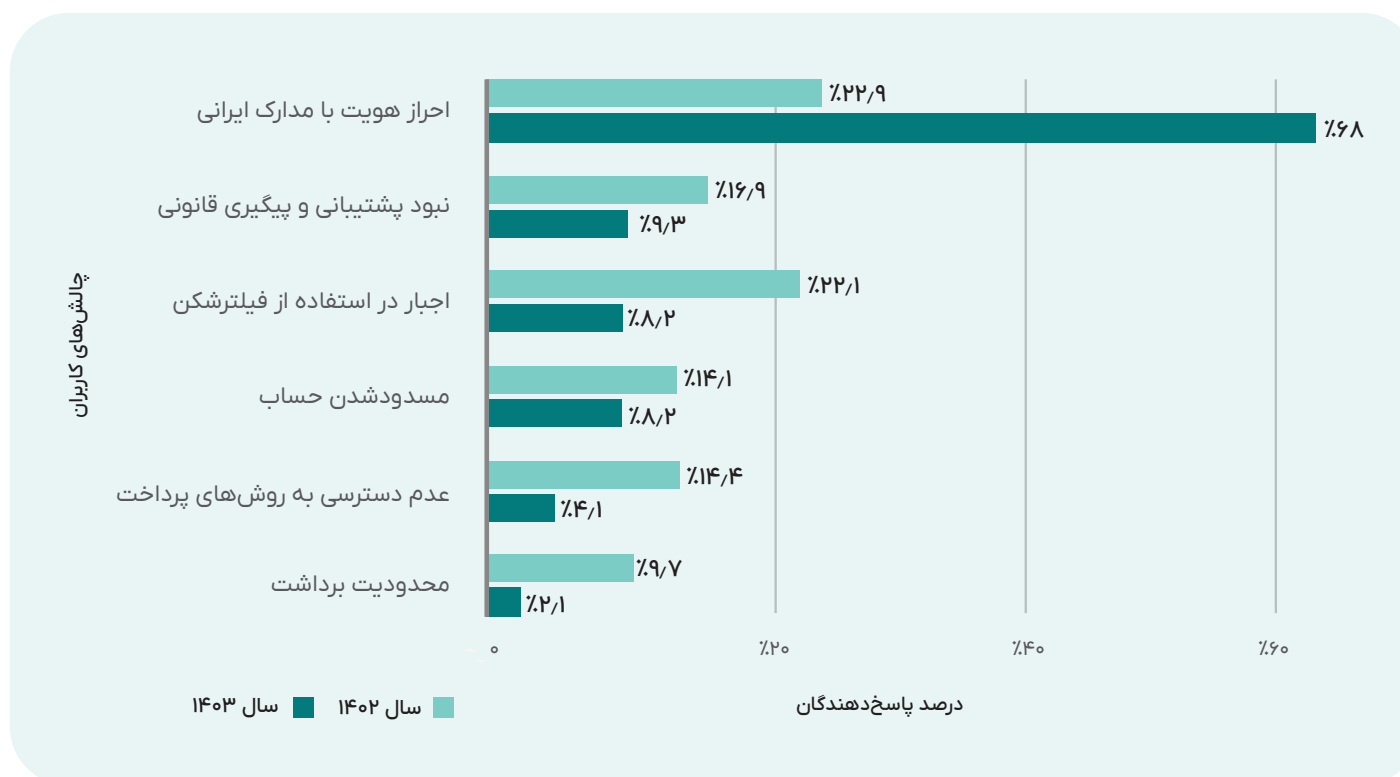

نتایج نظرسنجی سال ۱۴۰۳ نشان می‌دهد که عدم امکان احراز هویت با مدارک ایرانی، بزرگ‌ترین چالش کاربران است. عدم امکان احراز هویت با مدارک ایرانی به تنهایی بیش از دو سوم پاسخ‌ها را به خود اختصاص داده است. این آمار نشان می‌دهد که محدودیت‌های بین‌المللی تأثیر مستقیمی بر دسترسی کاربران ایرانی به خدمات صرافی‌های خارجی دارد.

تحلیل چالش‌های کاربران ایرانی در استفاده از ارزهای دیجیتال

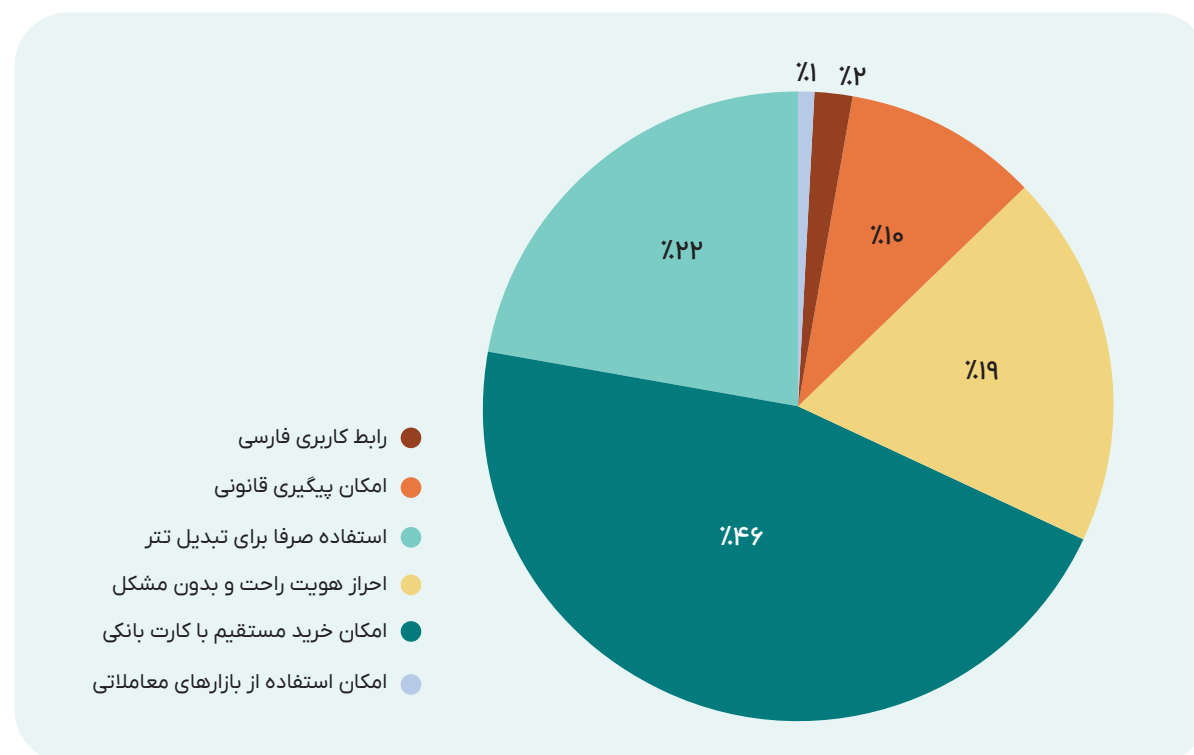
مقایسه چالش‌های مشترک با سال ۱۴۰۳

مقایسه چالش‌های مشترک در دو سال نشان می‌دهد که اولویت مشکلات کاربران تغییر کرده است. در سال ۱۴۰۲، **احراز هویت (۲۲.۹ درصد)** و **استفاده از فیلترشکن (۲۲.۱ درصد)** تقریباً به یک میزان چالش‌برانگیز بوده‌اند. اما در سال ۱۴۰۳، مسئله احراز هویت به طور قابل توجهی برجسته‌تر شده است. این تغییر می‌تواند نشان‌دهنده افزایش سخت‌گیری صرافی‌های خارجی در فرآیندهای احراز هویت باشد.

چالش‌های داخلی

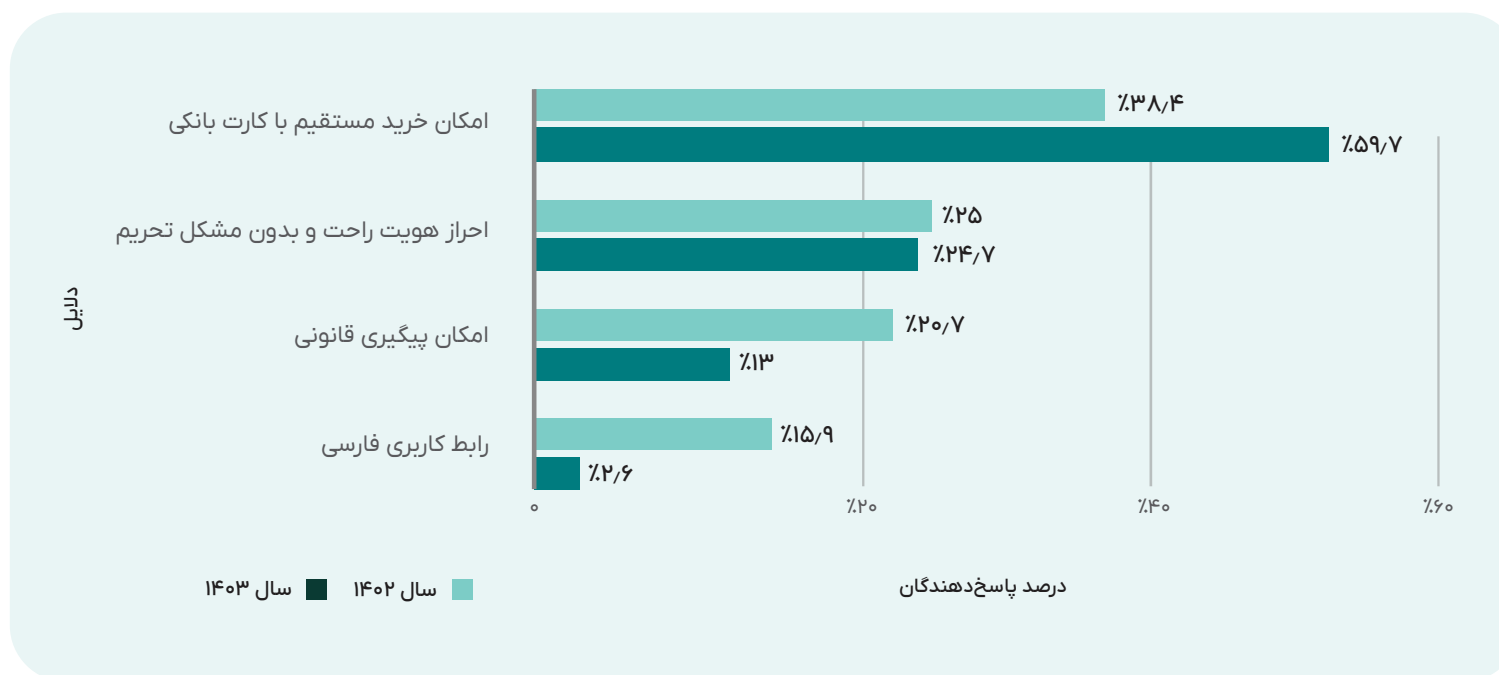
در سال ۱۴۰۳، با افزایش محدودیت‌های بین‌المللی و گسترش تحریم‌ها علیه کاربران ایرانی، الگوی استفاده از صرافی‌های داخلی ارزهای دیجیتال دستخوش تغییرات قابل توجهی شده است. این تغییرات که در نظرسنجی‌های انجام شده به خوبی منعکس شده، نشان‌دهنده **تطبیق رفتار کاربران با شرایط جدید و محدودیت‌های موجود** است. در سال ۱۴۰۳، نزدیک به نیمی از کاربران، **سهولت خرید مستقیم با کارت بانکی را مهم‌ترین دلیل استفاده از صرافی‌های داخلی** عنوان کرده‌اند.

نتایج نظرسنجی نشان می‌دهد که **۴۶ درصد** کاربران، سهولت خرید مستقیم با کارت بانکی را مهم‌ترین مزیت صرافی‌های داخلی می‌دانند. پس از آن، استفاده صرفاً برای تبدیل تتر با **۲۲ درصد** قرار دارد که نشان‌دهنده نقش مهم این صرافی‌ها به عنوان رابط میان بازار داخلی و بین‌المللی است. امکان پیگیری قانونی با **۱۰ درصد** در رتبه سوم قرار گرفته، در حالی که رابط کاربری فارسی و امکان استفاده از بازارهای معاملاتی با مجموعاً **۳ درصد**، کمترین اهمیت را برای کاربران دارند.

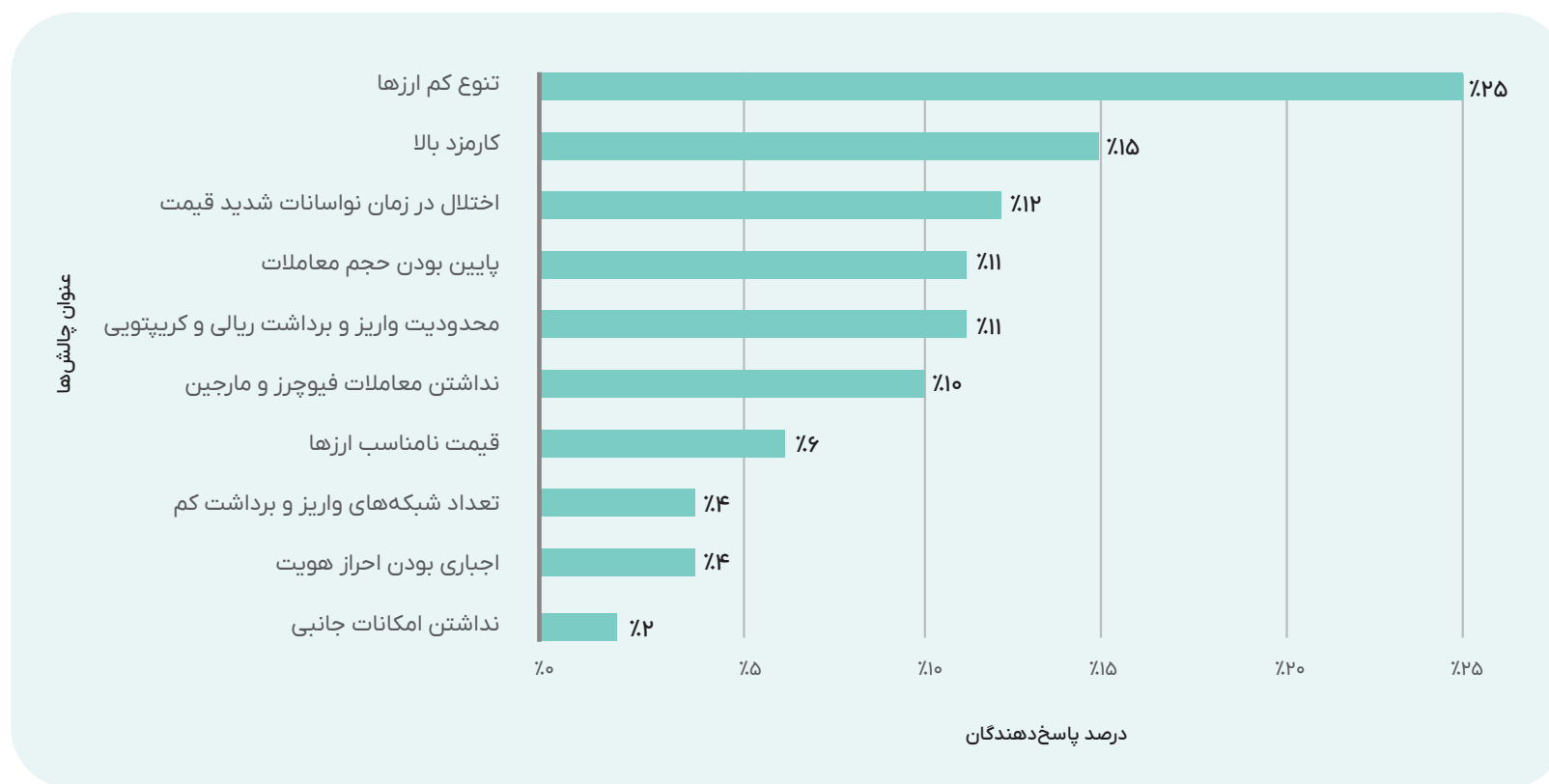
مقایسه دلایل کاربران از صرافیهای داخلی نسبت به سال قبل

افزایش قابل توجه اهمیت خرید مستقیم با کارت بانکی (حدود ۱.۵ برابر) نشان‌دهنده گرایش کاربران به استفاده از روش‌های امن و مستقیم برای خرید ارزهای دیجیتال است. این تغییر را می‌توان به افزایش محدودیت‌های بین‌المللی و تشدید تحریم‌ها نسبت داد که دسترسی به پلتفرم‌های خارجی را دشوارتر کرده است. اهمیت احراز هویت راحت تقریباً ثابت مانده، اما اهمیت امکان پیگیری قانونی و رابط کاربری فارسی کاهش یافته است. این موضوع می‌تواند نشان‌دهنده اولویت‌بندی متفاوت کاربران در شرایط جدید باشد، جایی که دسترسی به خدمات پایه‌ای مانند خرید مستقیم اهمیت بیشتری پیدا کرده است.

چالش کاربران در استفاده از صرافی‌های داخلی (۱۴۰۳)

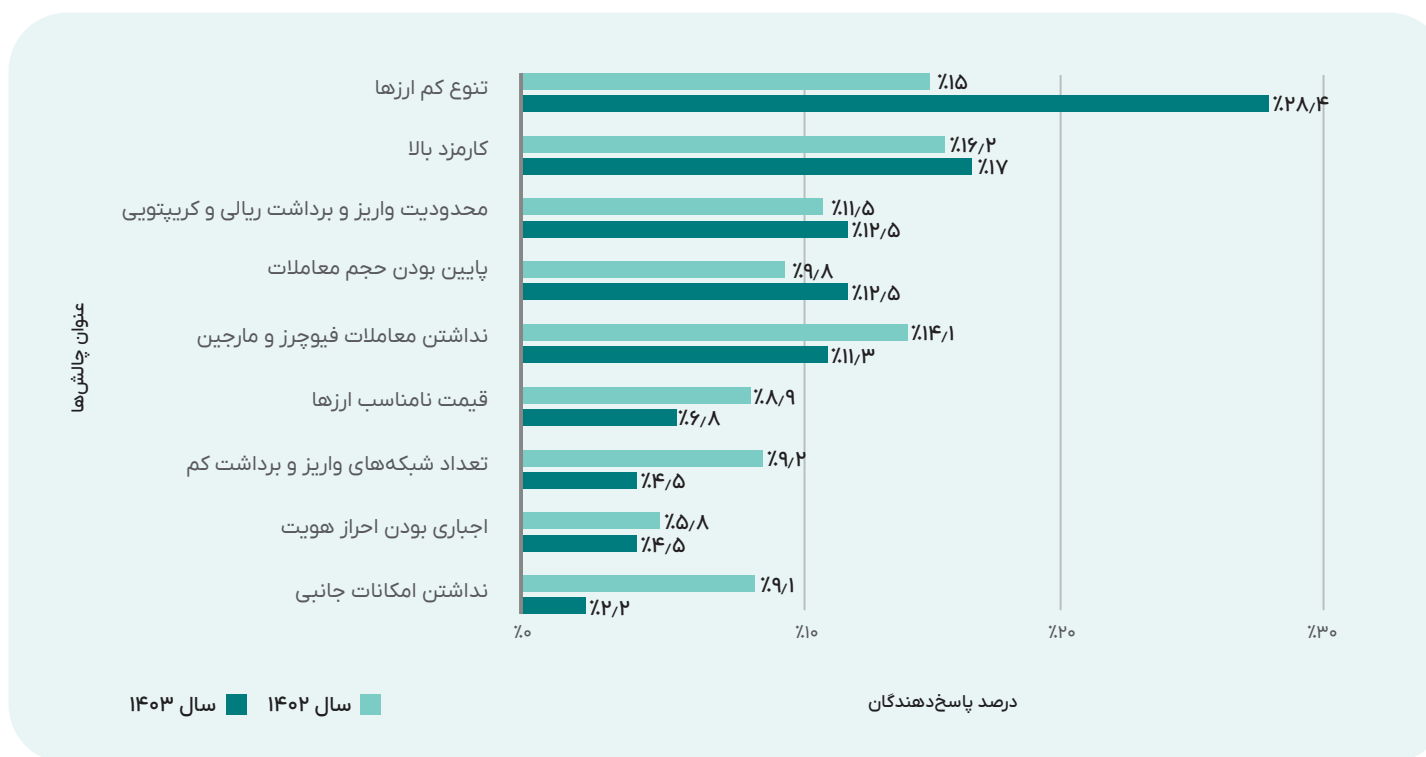
داده‌های سال ۱۴۰۳ نشان می‌دهد که **تنوع محدود ارزها**، **مهم‌ترین چالش** از دیدگاه کاربران است. پس از آن، کارمزد بالا و اختلال در زمان نوسانات شدید قیمت قرار دارند. این اولویت‌بندی نشان می‌دهد که کاربران بیشتر بر **محدودیت‌های اساسی در دسترسی به بازار و هزینه‌های معاملات** تمرکز دارند. همچنین، **ظهور مشکل اختلالات سیستمی** به عنوان سومین چالش مهم، نشان‌دهنده اهمیت یافتن پایداری خدمات در شرایط پرنوسان بازار است.

مقایسه چالش کاربران در استفاده از صرافی‌های داخلی نسبت به سال قبل

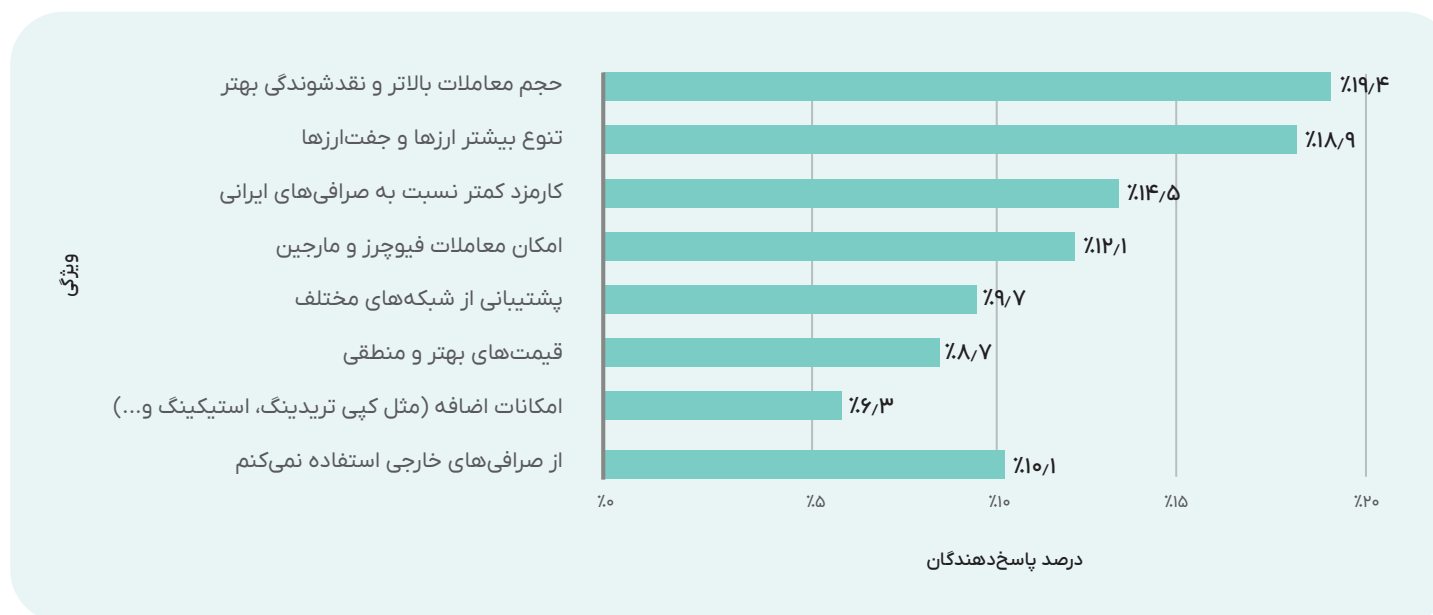
مقایسه داده‌های نرمال‌شده نشان می‌دهد که **تنوع ارزها** به **مهم‌ترین چالش کاربران** تبدیل شده است. این در حالی است که **کارمزد معاملات**، با وجود کاهش نسبی اهمیت، همچنان یکی از دغدغه‌های اصلی کاربران محسوب می‌شود.

تغییر در اولویت‌بندی چالش‌ها نشان می‌دهد که صرافی‌های داخلی در حال گذار از مرحله حل مشکلات پایه‌ای به سمت ارتقای کیفیت خدمات هستند. با توجه به افزایش محدودیت‌های بین‌المللی و تمایل بیشتر کاربران به استفاده از پلتفرم‌های داخلی برای خرید مستقیم، نیاز به توسعه زیرساخت‌ها و افزایش تنوع خدمات بیش از پیش احساس می‌شود. تمرکز کاربران بر چالش‌هایی مانند تنوع ارزها و پایداری سیستم در شرایط پرنوسان، نشان‌دهنده بلوغ نسبی بازار و افزایش انتظارات کاربران است.

دلایل کاربران برای استفاده از پلتفرم‌های خارجی

نظرسنجی انجام شده در سال ۱۴۰۳ نشان می‌دهد که کاربران ایرانی بیشتر به جنبه‌های عملیاتی و کاربردی صرافی‌های خارجی توجه دارند. **نقدشوندگی بالاتر و تنوع ارزها** به عنوان **دو مزیت اصلی** این صرافی‌ها شناخته می‌شوند که نشان‌دهنده اهمیت دسترسی به بازار گسترده‌تر برای کاربران ایرانی است. نکته قابل توجه دیگر، اهمیت نسبتاً بالای مزیت‌های اقتصادی مانند **کارمزد کمتر نسبت به صرافی‌های داخلی و امکانات پیشرفته معاملاتی** است که در رتبه‌های بعدی قرار گرفته‌اند. این موضوع نشان می‌دهد که کاربران ایرانی علاوه بر دسترسی به بازار گسترده‌تر، به صرفه اقتصادی معاملات نیز توجه ویژه‌ای دارند. همچنین، سهم قابل توجهی از پاسخ‌دهندگان اعلام کرده‌اند که از صرافی‌های خارجی استفاده نمی‌کنند. این آمار رابطه مستقیمی با تشدید محدودیت‌های بین‌المللی از طرف صرافی‌های خارجی دارد.

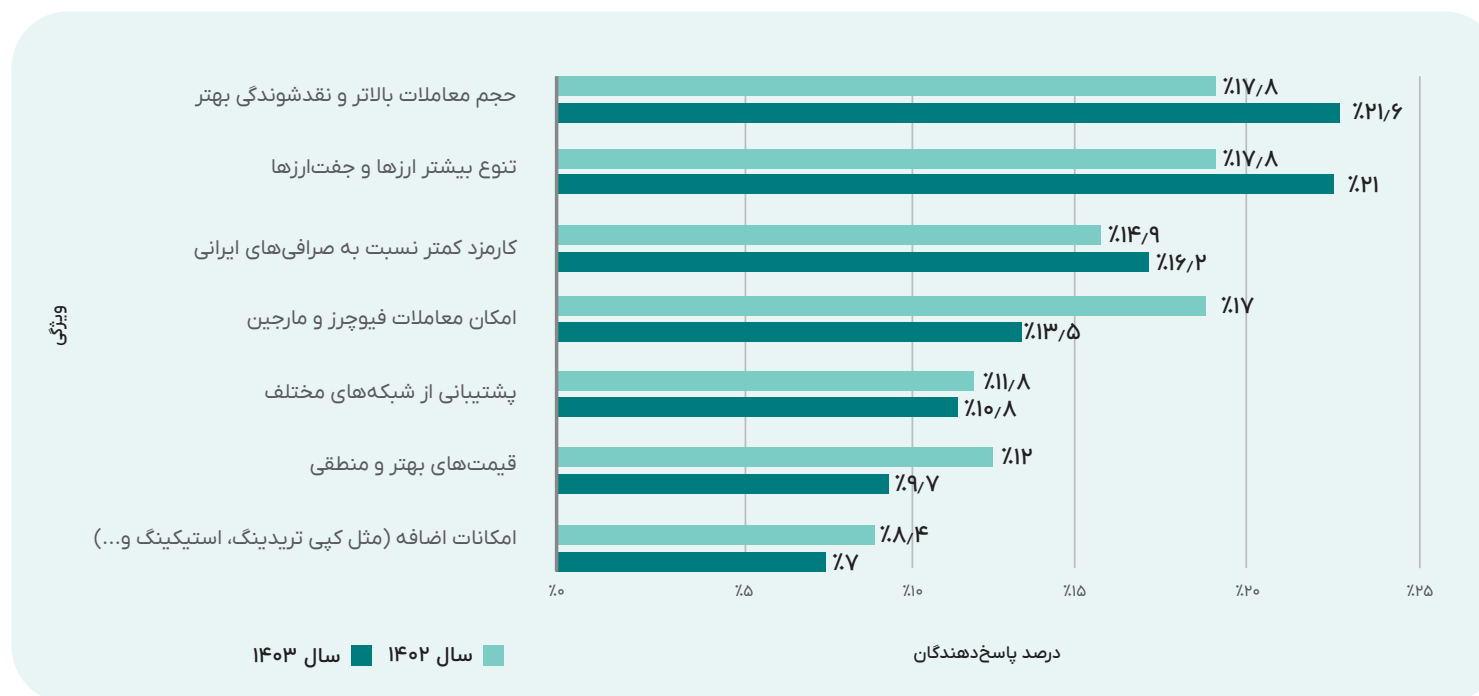
دلایل کاربران برای استفاده از پلتفرم‌های خارجی

مقایسه دلایل کاربران برای استفاده از پلتفرم‌های خارجی با سال قبل

اول اینکه اهمیت نقدشوندگی و تنوع ارزها به طور قابل توجهی افزایش یافته است. این تغییر می‌تواند نشان‌دهنده بلوغ بازار و افزایش آگاهی کاربران نسبت به اهمیت این عوامل در معاملات باشد.

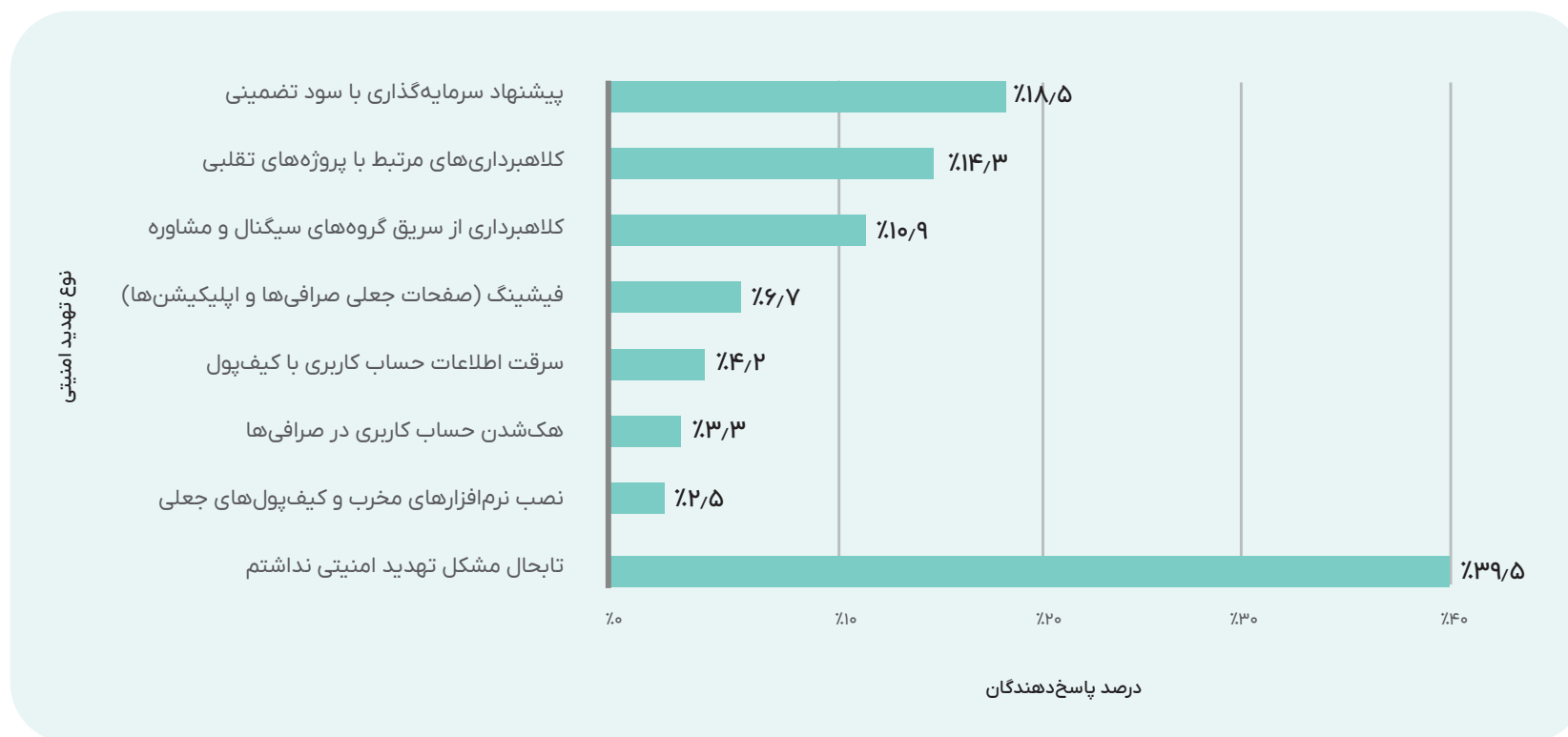
دوم، کاهش اهمیت معاملات پیشرفته (مانند فیوچرز و مارجین) که می‌تواند نشانه‌ای از تغییر رویکرد کاربران از معاملات پرریسک به سمت معاملات امن‌تر باشد. لازم به ذکر است که محدودیت‌های بین‌المللی هم می‌تواند دسترسی کاربران به استفاده از معاملات پیشرفته را محدود کرده باشد.

سوم، ثبات نسبی در اهمیت زیرساخت‌های فنی مانند پشتیبانی از شبکه‌های مختلف، که نشان می‌دهد این عامل همچنان به عنوان یک نیاز اساسی برای کاربران مطرح است. این تغییرات می‌تواند راهنمای خوبی برای توسعه‌دهندگان پلتفرم‌های داخلی باشد تا با تمرکز بر نیازهای اصلی کاربران، خدمات خود را بهبود بخشند.

چالش‌های امنیتی کاربران در حوزه ارزهای دیجیتال (سال ۱۴۰۳)

نظرسنجی چالش‌های امنیتی سال ۱۴۰۳ تصویری جامع از وضعیت **تهدیدهای امنیتی در حوزه ارزهای دیجیتال** ارائه می‌دهد. نکته قابل توجه این است که حدود چهل درصد از کاربران تاکنون با هیچ مشکل امنیتی مواجه نشده‌اند. با این حال، تنوع و فراوانی تهدیدهای گزارش شده توسط سایر کاربران، نشان‌دهنده پیچیدگی چالش‌های امنیتی در این حوزه است.

چالش‌های امنیتی که کاربران با آن‌ها مواجه شدند

تحلیل داده‌ها نشان می‌دهد که تهدیدهای امنیتی را می‌توان به **سه دسته اصلی** تقسیم کرد:

۱ | تهدیدهای مبتنی بر اعتمادسازی

این دسته که شامل **پیشنهاد‌های سرمایه‌گذاری با سود تضمینی و پروژه‌های تقلبی** است که بیشترین سهم را در میان تهدیدها دارند. این الگو نشان می‌دهد که کلاهبرداران بیشتر از روش‌های مهندسی اجتماعی استفاده می‌کنند تا حملات فنی.

۲ | خدمات جانبی غیرمعتبر

گروه‌های سیگنال و مشاوره تقلبی دومین دسته مهم تهدیدها را تشکیل می‌دهند. این دسته معمولاً کاربرانی را هدف قرار می‌دهد که به دنبال کسب سود سریع هستند.

۳ | حملات فنی

تهدیدهایی مانند **فیشینگ، هک حساب کاربری و نرم‌افزارهای مخرب**، کمترین فراوانی را دارند. این موضوع می‌تواند نشان‌دهنده اثربخشی تدابیر امنیتی فنی در پلتفرم‌های معاملاتی باشد.

ارتباط با سایر چالش‌ها

مقایسه این نتایج با نظرسنجی‌های قبلی درباره چالش‌های کاربران، الگوهای معناداری را نشان می‌دهد. تشدید محدودیت‌های بین‌المللی و دشواری استفاده از پلتفرم‌های معتبر جهانی، می‌تواند زمینه را برای **گسترش کلاهبرداری‌های سازمان‌یافته** فراهم کرده باشد.

پیامدها و توصیه‌ها

این الگوی تهدیدات نشان می‌دهد که **بهبود امنیت در این حوزه**، بیش از راهکارهای فنی، نیازمند **افزایش سواد مالی و دیجیتال کاربران** است. همچنین، نیاز به چارچوب‌های نظارتی قوی‌تر برای شناسایی و مقابله با کلاهبرداری‌های سازمان‌یافته احساس می‌شود.

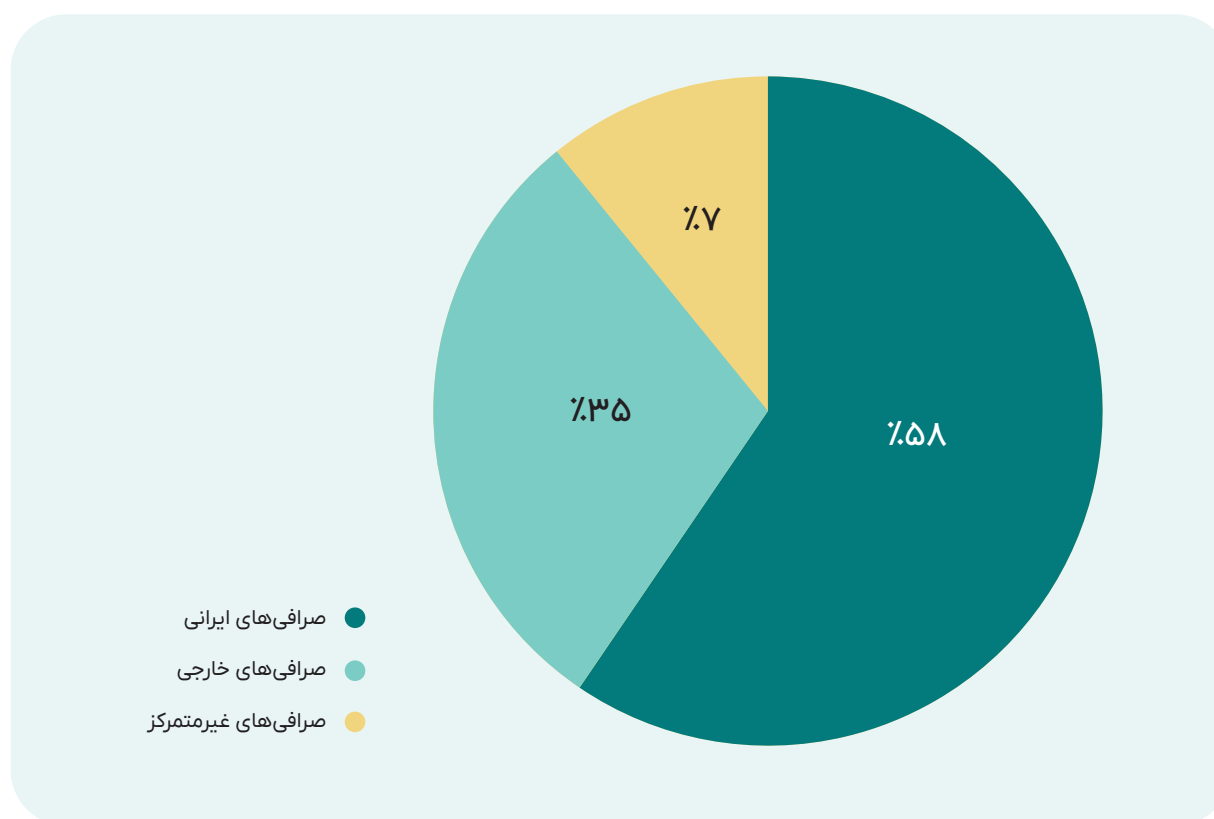
برای مقابله با این چالش‌ها، اقدامات متعددی باید در سطوح مختلف انجام شود. در سطح فردی، کاربران باید با اصول اولیه امنیت دیجیتال آشنا شوند و از روش‌های تأییدشده برای محافظت از دارایی‌های خود استفاده کنند. استفاده از کیف پول‌های سخت‌افزاری، فعال‌سازی احراز هویت دو مرحله‌ای و پرهیز از اشتراک‌گذاری اطلاعات حساس، از مهم‌ترین این اقدامات است. در سطح سازمانی، پلتفرم‌های معاملاتی باید سیستم‌های نظارتی هوشمند برای شناسایی الگوهای مشکوک را تقویت کنند و همکاری نزدیک‌تری با نهادهای نظارتی داشته باشند.

آموزش مستمر کاربران از طریق برگزاری دوره‌های آموزشی، انتشار راهنماها و هشدارهای به‌موقع درباره تهدیدهای جدید می‌تواند به کاهش آسیب‌پذیری‌ها کمک کند. همچنین، ایجاد سازوکارهای مؤثر برای گزارش‌دهی تخلفات و پیگیری قانونی کلاهبرداری‌ها می‌تواند بازدارندگی بیشتری ایجاد کند. در یک رویکرد جامع، پیاده‌سازی راهکارهای امنیتی مستلزم مشارکت فعال تمامی ذی‌نفعان، شامل کاربران، نهادهای نظارتی و پلتفرم‌های ارائه‌دهنده خدمات است.

توسعه زیرساخت‌های قانونی و فنی برای شناسایی و مقابله با تخلفات، گام مهم دیگری است که باید برداشته شود. این موضوع می‌تواند شامل به‌کارگیری فناوری‌های نوین مانند هوش مصنوعی برای شناسایی الگوهای مشکوک، ایجاد پایگاه داده مشترک از آدرس‌های مرتبط با کلاهبرداری و تقویت همکاری‌های بین‌المللی برای مقابله با تخلفات فرامرزی باشد.

فراوانی استفاده کاربران ایرانی از پلتفرم‌های معاملاتی مختلف

سهم قابل توجه صرافی‌های ایرانی در این میان، با توجه به محدودیت‌های بین‌المللی و چالش‌های دسترسی به پلتفرم‌های خارجی معتبر، قابل توجیه است. صرافی‌های ایرانی با ارائه خدمات بومی‌سازی شده و پشتیبانی مستقیم، توانسته‌اند بخش قابل توجهی از نیازهای کاربران را پوشش دهند.

عموماً از کدام نوع صرافی برای انجام معاملات غیرریالی خود استفاده می‌کنید؟

مسیر تحولات قانون‌گذاری ارزشهای دیجیتال در ایران

سال ۱۳۹۸: مرحله شناسایی و اولین مواجهه

مرداد ۱۳۹۸: اولین مصوبه رسمی دولت

اقدام: ثبت «تصویب‌نامه در خصوص استفاده از رمزارزها»

- استناد به اصل ۱۳۸ قانون اساسی
- تأکید بر عدم حمایت و ضمانت دولت از رمزارزها
- ممنوعیت استفاده در مبادلات داخلی
- تعیین شرایط تأمین ارز واردات با رمزارزهای استخراج‌شده
- لزوم اخذ مجوز از وزارت صمت برای راه‌اندازی مراکز استخراج

آبان ۱۳۹۸: دستورالعمل تخصصی استخراج

اقدام: ابلاغ دستورالعمل صدور مجوز استخراج توسط وزارت صمت

- نحوه تأمین برق مراکز استخراج
- استانداردهای تجهیزات و دستگاه‌ها
- تعیین محل دقیق راه‌اندازی مراکز استخراج

سال ۱۳۹۹: چالش‌های نظام بانکی

اسفند ۱۳۹۹: محدودسازی درگاه‌های پرداخت

اقدام: دستور شاپرک به پرداخت‌یارها درخصوص قطع خدمات پرداخت

واکنش:

- اعتراض گسترده نهادهای صنفی مختلف
- مخالفت با محدودسازی کسب‌وکارهای حوزه ارز دیجیتال

نتیجه:

- در خرداد ۱۴۰۰، دفتر نهاد ریاست جمهوری مانع بسته‌شدن درگاه‌های پرداخت شد.
- درخواست از بانک مرکزی برای جلوگیری از تعطیلی کسب‌وکارهای تبادل ارز دیجیتال

سال ۱۴۰۰: گام‌های اولیه قانون‌گذاری

خرداد ۱۴۰۰: توقف موقت استخراج

اقدام: دستور رئیس‌جمهور به توقف کامل استخراج رمزارزها

- مدیریت مصرف برق
- کنترل زیرساخت‌های انرژی
- مدت زمان: تا پایان شهریور ۱۴۰۰

مرداد ۱۴۰۰: بازگشایی موقت درگاه‌ها**اقدام:** اطلاعیه مرکز توسعه تجارت الکترونیکی

- اجازه فعالیت به حوزه‌های مالی جدید
- امکان دریافت درگاه پرداخت بدون اینماد
- حل‌وفصل موقت پرونده بسته‌شدن درگاه‌های پرداخت

شهریور ۱۴۰۰: ورود مجلس به موضوع**اقدام:** بررسی اولین پیشنهادهای قانون‌گذاری در صحن علنی

- مطرح‌شدن چالش‌های حقوقی ارزهای دیجیتال
- آغاز گفتمان رسمی در مجلس
- بررسی زیرساخت‌های قانونی موردنیاز

اسفند ۱۴۰۰: سند تحول دولت سیزدهم**اقدام:** انتشار اولین نسخه سند تحول دولت

- برنامه‌ریزی برای بهبود وضعیت ۳۷ حوزه کلان
- توجه ویژه به موضوع ارزهای دیجیتال
- چالش‌های شناسایی‌شده:

- ضعف در مدیریت کلان
- خطرات سرمایه‌گذاری برای کاربران ایرانی
- استخراج غیرقانونی
- چالش‌های استفاده در تجارت خارجی

سال ۱۴۰۱: حرکت به سمت شفاف‌سازی**مرداد ۱۴۰۱: اولین تجربه عملی****اقدام:** ثبت اولین واردات رسمی با ارزهای دیجیتال

- ثبت اولین سفارش رسمی واردات کالا با رمزارز توسط وزارت صمت
- وعده تکمیل زیرساخت‌های تجارت خارجی

شهریور ۱۴۰۱: تغییرات نهادی**اقدام:** انتخاب متولی جدید در سند راهبردی فضای مجازی

- محول‌کردن مسئولیت ساماندهی ارزهای دیجیتال به وزارت اقتصاد

دی ۱۴۰۱: محدودسازی تراکنش‌ها**اقدام:** کاهش سقف واریز و برداشت در صرافی‌ها

- کاهش به ۱۰۰ میلیون تومان برای هر شماره شبا
- سپس محدودیت به ۲۵ میلیون تومان برای هر کارت بانکی
- نهایتاً ۲۵ میلیون تومان برای هر کارت ملی

سال ۱۴۰۲: تمرکز بر تنظیم‌گری

اردیبهشت ۱۴۰۲: آغاز خودتنظیم

اقدام: اعطای اینماد به صرافی‌های ارز دیجیتال

- تأیید اعطای اینماد توسط سازمان توسعه تجارت الکترونیکی
- انتشار سازوکارهای اخذ اینماد برای کسب‌وکارها
- تعیین اینماد بدون ستاره و غیرقابل درج در سایت

طرح مالیاتی مجلس:

- تصویب طرح «مالیات بر سوداگری و سفته‌بازی»
- پیشنهاد مالیات بر عایدی سرمایه برای رمپول‌ها
- بازگرداندن طرح توسط شورای نگهبان

ایراد اصلی: نبود تعریف قانونی مشخص از رمپول و رمزارایی

تیر ۱۴۰۲: تغییر نظام کارمزدی

اقدام: ابلاغ بخشنامه بانک مرکزی

- کسر کارمزد از درگاه‌های پرداخت صرافی‌های ارز دیجیتال

مرداد ۱۴۰۲: اصلاح مصوبه استخراج

اقدام: مصوبه هیئت وزیران

- بازگرداندن نقش نظارتی به وزارت صمت
- حذف عوارض و مالیات برای استخراج‌کنندگان
- تغییر مبنای محاسبه نرخ ارز به سامانه طلا و ارز

آذر ۱۴۰۲: گام‌های قانونی بزرگ

اقدام: اعطای اینماد به صرافی‌های ارز دیجیتال

- تصویب طرح «مالیات بر سوداگری و سفته‌بازی»
- پیشنهاد مالیات بر عایدی سرمایه برای رمپول‌ها
- بازگرداندن طرح توسط شورای نگهبان
- تعریف رسمی اصطلاح «رمپول»
- محول‌کردن مسئولیت نظارت به بانک مرکزی
- تصویب کلیات طرح ساماندهی رمزارایی‌ها

سال ۱۴۰۳: زیرساخت‌سازی نهایی

اردیبهشت ۱۴۰۳: مخالفت با معافیت مالیاتی

اقدام: تصمیم هیأت عالی نظارت مجمع تشخیص مصلحت نظام

- مخالفت با معافیت مالیاتی مبادلات ارزهای دیجیتال
- اعلام مغایرت با سیاست‌های کلی نظام

خرداد ۱۴۰۳: اقدامات قضایی و نظارتی

- اختصاص شعبه ویژه دادگاه برای دعاوی ارز دیجیتال
- تشدید برخورد با استخراج غیرمجاز توسط شرکت توانیر

تیر ۱۴۰۳: آغاز ریال دیجیتال

اقدام: راه‌اندازی فاز آزمایشی ریال دیجیتال در جزیره کیش

- ایجاد زیرساخت کیف پول دیجیتال
- آماده‌سازی برای استقرار سیستم پولی جدید

آبان ۱۴۰۳: محدودسازی جدید

اقدام: اعلان سقف جدید برای واریزهای شناسه‌دار

- اعمال محدودیت موقت ۴۸ ساعته بر تراکنش‌ها
- تعیین سقف جدید برای واریزهای شناسه‌دار

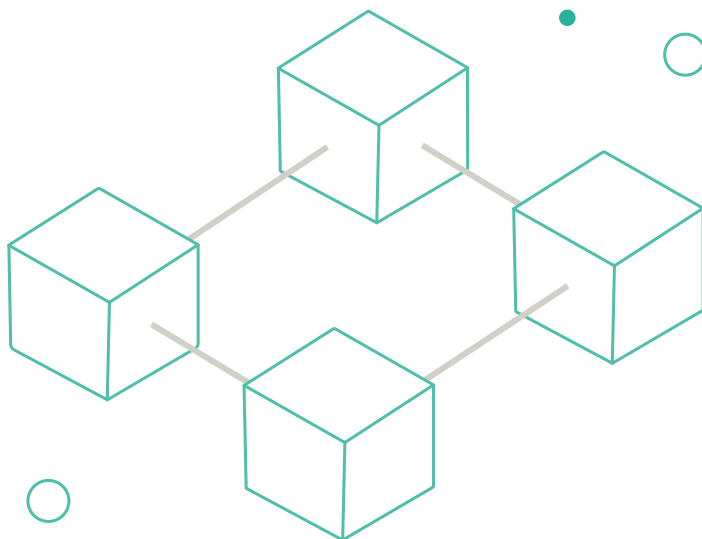
آذر ۱۴۰۳: تکمیل زیرساخت‌ها

- اعلام آمادگی برای راه‌اندازی ریال دیجیتال
- تصویب سند جامع تنظیم‌گری
- الزام به اخذ مجوز برای کارگزاران
- تعیین مقررات مالیاتی و ضدپولشویی برای کارگزاران
- ممنوعیت استفاده داخلی ارزهای دیجیتال به‌عنوان ابزار پرداخت

دی ۱۴۰۳: محدودیت‌های جدید

اقدام: حذف پرداخت‌یارها به عنوان واسطه‌های پرداخت و جایگزینی آن با PSP ها

- بستن غیرمنتظره درگاه‌های پرداخت تمامی صرافی‌های ارز دیجیتال توسط بانک مرکزی
- اعتراض گسترده صرافی‌ها و فعالان بخش خصوصی و برخی نمایندگان مجلس به این اقدام
- صدور بخشنامه بانک مرکزی در راستای مصوبه سران سه قوه برای نظارت بر بازار ارزهای دیجیتال
- ممنوعیت استفاده از پرداخت‌یارها و التزام به دریافت مستقیم خدمات پرداخت از PSP ها و بانک‌ها
- بررسی اطلاعات معاملات، مدیران و تراکنش‌های صرافی‌ها توسط بانک مرکزی

وضعیت قانون‌گذاری ارزشهای دیجیتال در جهان

طبق بررسی‌های مؤسسه PwC Global در ژانویه ۲۰۲۴، وضعیت قانون‌گذاری ارزشهای دیجیتال در کشورهای مختلف جهان به‌روزرسانی شده است. این گزارش با در نظر گرفتن مقررات MiCAR اتحادیه اروپا که از ژوئن ۲۰۲۳ به اجرا درآمده، تنظیم شده است. در این بررسی جامع، وضعیت قانون‌گذاری در چهار حوزه اصلی مورد ارزیابی قرار گرفته است:

۱. چارچوب نظارتی

۲. مبارزه با پول‌شویی / تأمین مالی تروریسم

۳. قانون انتقال اطلاعات (Travel Rule)

۴. استفاده از استیبل‌کوین‌ها در پرداخت

راهنمای وضعیت قانون‌گذاری:

- ✓ **قانون‌گذاری کامل:** قوانین و مقررات جامع ارزشهای دیجیتال تدوین و اجرایی شده است.
- 🕒 **در حال پیشرفت:** فعالیت قانون‌گذاری در جریان است، مانند مشاوره‌های نظارتی یا قوانین در حال تصویب.
- **آغاز نشده:** هنوز فرآیند تدوین قوانین و مقررات خاص برای دارایی‌های دیجیتال آغاز نشده است.

کشور	چارچوب نظارتی	مبارزه با پول‌شویی / تأمین مالی تروریسم	قانون انتقال اطلاعات (Travel Rule)	استفاده از استیبل‌کوین‌ها در پرداخت
آفریقای جنوبی	🕒	✅	🕒	🕒
آلمان	✅	✅	✅	✅
اتریش	✅	✅	✅	✅
اسپانیا	✅	✅	✅	✅
استرالیا	🕒	🕒	🕒	🕒
استونی	✅	✅	✅	✅
اسلواکی	✅	✅	✅	✅
امارات متحده عربی	✅	✅	✅	🕒
اوگاندا	⬜	⬜	⬜	🕒
ایالات متحده	🕒	✅	✅	🕒
ایتالیا	✅	✅	✅	✅
ایران	🕒	🕒	⬜	⬜
ایرلند	✅	✅	✅	✅
باهاما	✅	✅	✅	✅
بحرین	✅	✅	✅	⬜

کشور	چارچوب نظارتی	مبارزه با پول‌شویی / تأمین مالی تروریسم	قانون انتقال اطلاعات (Travel Rule)	استفاده از استیبل‌کوین‌ها در پرداخت
برزیل				
بریتانیا				
بلغارستان				
پرتغال				
تایوان				
ترکیه				
جبل الطارق				
جزایر کیمن				
جزیره من				
دانمارک				
ژاپن				
سنگاپور				
سوئد				
سوئیس				
فرانسه				

کشور	چارچوب نظارتی	مبارزه با پول‌شویی / تأمین مالی تروریسم	قانون انتقال اطلاعات (Travel Rule)	استفاده از استیبل‌کوین‌ها در پرداخت
فنلاند	✓	✓	✓	✓
قطر	⌚	⌚	⌚	○
کانادا	⌚	✓	✓	⌚
لتونی	✓	✓	✓	✓
لهستان	✓	✓	✓	✓
لوکزامبورگ	✓	✓	✓	✓
لیتوانی	✓	✓	✓	✓
مالت	✓	✓	✓	✓
مجارستان	✓	✓	✓	✓
موریس	✓	✓	✓	⌚
نروژ	⌚	✓	✓	⌚
هند	⌚	○	✓	○
هنگ کنگ	✓	✓	✓	⌚

فصل سوم

اکوسیستم کسب و کاری

تحلیل اقتصادی صنعت ارزشهای دیجیتال در ایران

رسانه و اطلاعات

تبادل

آموزش

استخراج

پرداخت

سرمایه‌گذاری (شتاب‌دهی)

مدیریت سرمایه

NFT

تحليل بازار

ارزهای دیجیتال و اقتصاد ایران

صنعت ارزهای دیجیتال در سالهای اخیر به یکی از بخشهای قابل توجه اقتصاد ایران تبدیل شده است. در این گزارش، با استفاده از دادههای رسمی و معتبر، به ارزیابی دقیق جایگاه این صنعت نوظهور در اقتصاد ملی میپردازیم. هدف اصلی این تحلیل، ارائه تصویری شفاف از حجم اقتصادی این صنعت و مقایسه آن با شاخصهای کلان اقتصادی کشور است.

ارزیابی حجم اقتصادی

در این گزارش، جایگاه اقتصادی صنعت نوظهور ارزهای دیجیتال در ایران مورد بررسی قرار میگیرد. هدف اصلی، ارائه تصویری دقیق از حجم فعالیتها، مقایسه با کل اقتصاد کشور است. برای دستیابی به این هدف، از دادههای رسمی تولید ناخالص داخلی و آمار اعلام شده توسط نهادهای ذیربط استفاده شده است.

روش شناسی و دادهها

دادههای مورد استفاده در این گزارش شامل دو منبع اصلی است:

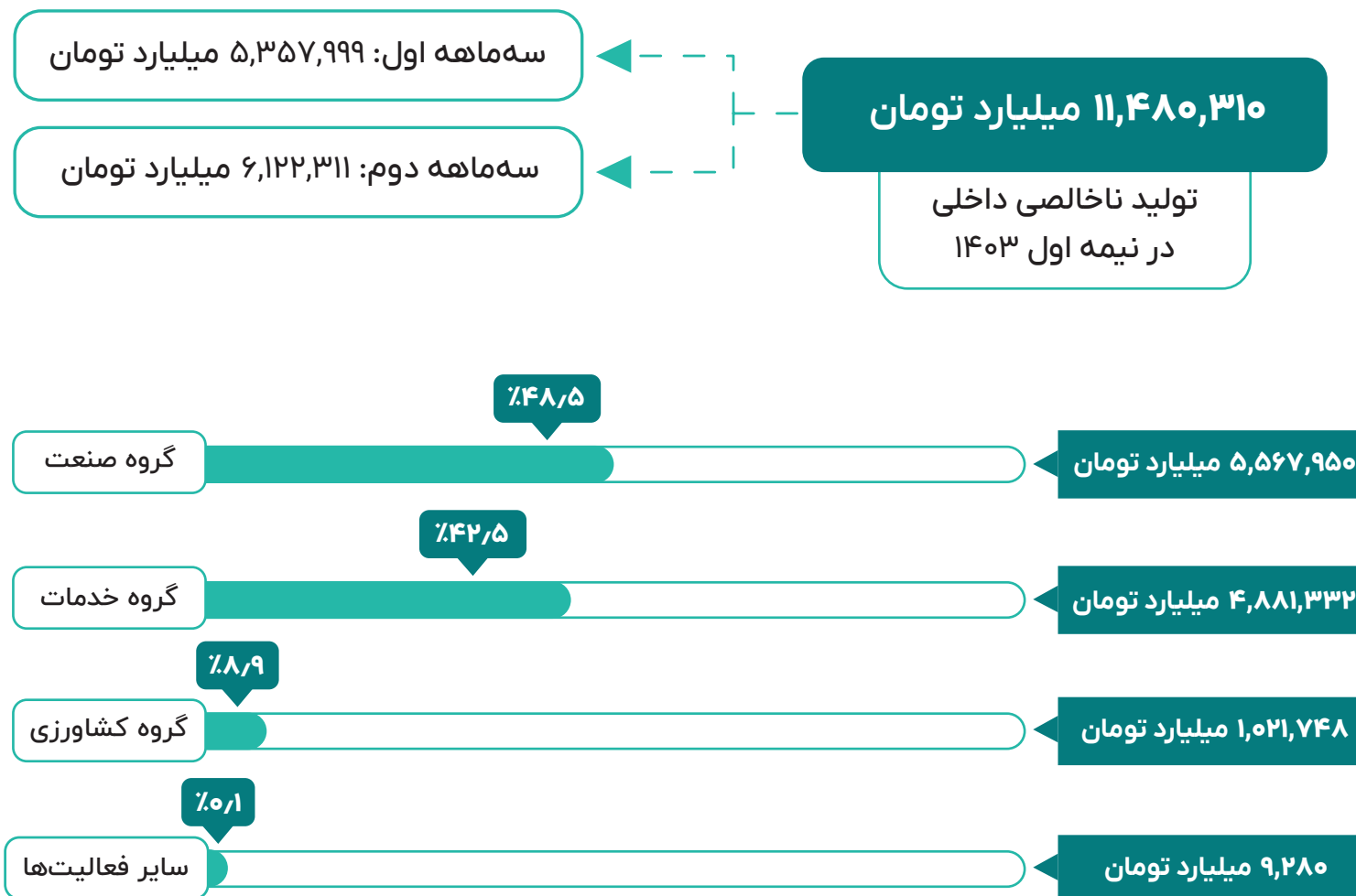
۱. آمار رسمی تولید ناخالص داخلی کشور در نیمه نخست سال ۱۴۰۳ به قیمتهای جاری

۲. آمار اعلامی بانک مرکزی در آذرماه ۱۴۰۳ درباره گردش مالی ماهانه صرافیهای ارز دیجیتال

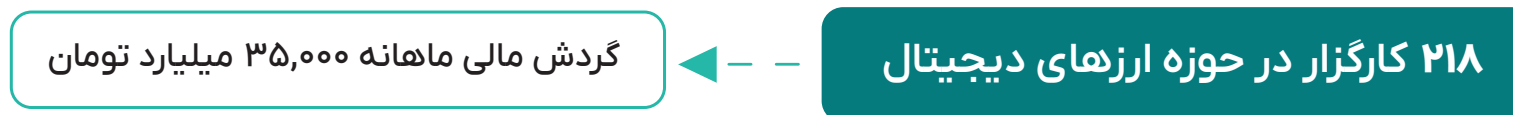
برای افزایش دقت تحلیلها، محاسبات گردش مالی صرافیهای ارز دیجیتال در نیمه نخست سال ۱۴۰۳ با لحاظ کردن بازه اطمینان $\pm 20\%$ درصد انجام شده است.

این گزارش به تحلیل مقایسهای حجم فعالیتهای صنعت ارزهای دیجیتال با بخشهای مختلف اقتصادی ایران در نیمه نخست سال ۱۴۰۳ میپردازد. بر اساس آمارهای رسمی، تولید ناخالص داخلی کشور در این دوره به ۵,۰۶۹,۱۰۰ میلیارد تومان رسیده و صنعت ارزهای دیجیتال با گردش مالی ماهانه ۳۵,۰۰۰ میلیارد تومان، نقش قابل توجهی در اقتصاد کشور ایفا میکند.

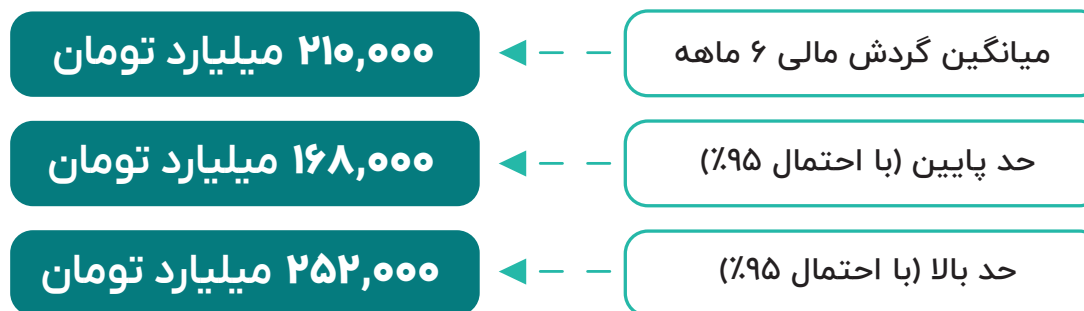
تحلیل تولید ناخالص داخلی

تحلیل صنعت ارزشهای دیجیتال

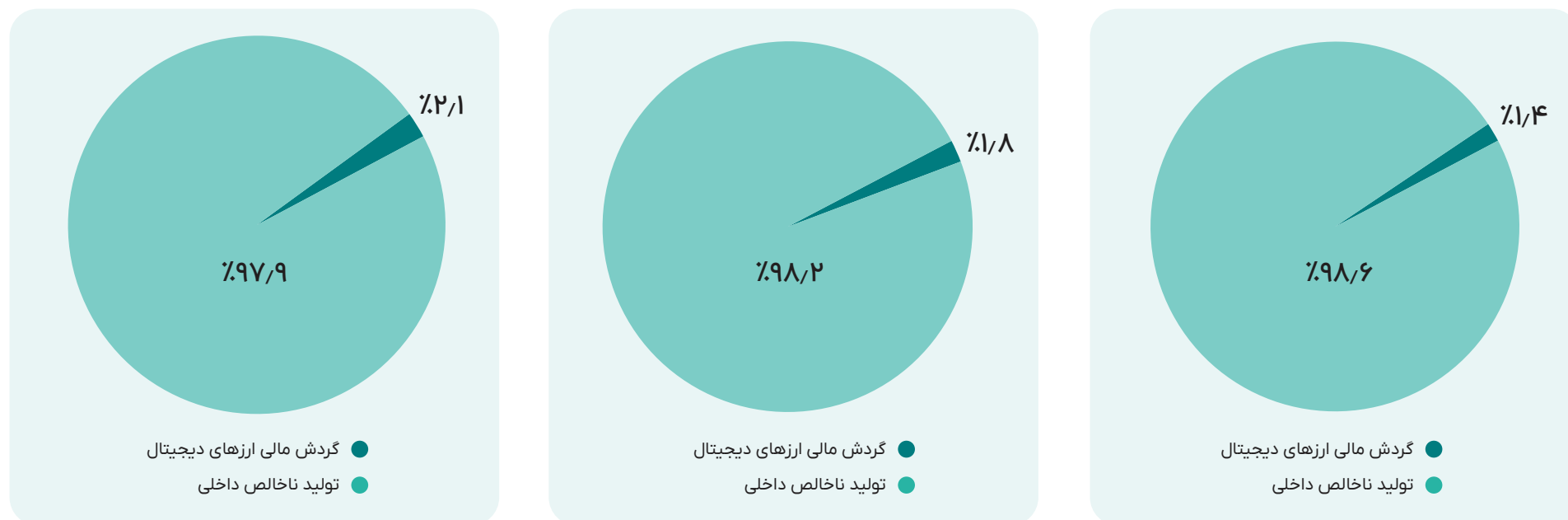
با برون‌یابی این رقم برای دوره شش ماهه و با در نظر گرفتن بازه اطمینان، می‌توان حجم کل معاملات را به شرح زیر تخمین زد:

مقایسه گردش مالی صنعت ارزشهای دیجیتال با تولید ناخالص داخلی کشور در نیمه اول سال ۱۴۰۳، نشان‌دهنده سهم **۱.۸ درصدی** این صنعت در اقتصاد کشور است. حضور **۲۱۸ کارگزار فعال** با گردش مالی ماهانه **۳۵,۰۰۰ میلیارد تومان**، بیانگر شکل‌گیری یک اکوسیستم اقتصادی پویا در این حوزه است. حتی در بدبینانه‌ترین حالت، حجم معاملات این صنعت **۱.۴ درصد** تولید ناخالص داخلی را شامل می‌شود.

تحلیل نسبت گردش مالی به تولید ناخالص داخلی

این صنعت با گردش مالی ۲۱۰,۰۰۰ میلیارد تومانی در شش ماه، معادل ۱/۸۳ درصد از کل تولید ناخالص داخلی را به خود اختصاص داده است. با در نظر گرفتن بازه اطمینان، این نسبت می‌تواند بین ۱/۴۶ تا ۲/۲۰ درصد متغیر باشد.

مقایسه گردش مالی ارزشهای دیجیتال با تولید ناخالص داخلی به قیمت‌های جاری

گردش مالی ارزشهای دیجیتال (حد بالا)	
۲۵۲,۰۰۰ میلیارد تومان	۲/۲ درصد

گردش مالی ارزشهای دیجیتال (میان)	
۲۱۰,۰۰۰ میلیارد تومان	۱/۸۳ درصد

گردش مالی ارزشهای دیجیتال (حد پایین)	
۱۶۸,۰۰۰ میلیارد تومان	۱/۴۶ درصد

نتیجه‌گیری

یافته‌های این پژوهش نشان می‌دهد که **صنعت ارزشهای دیجیتال**، علی‌رغم نوپا بودن، به یکی از بخش‌های قابل توجه اقتصاد ایران تبدیل شده است. **سهم ۱٫۸۳ درصدی** این صنعت از **تولید ناخالص داخلی کشور**، نشان‌دهنده اهمیت روزافزون آن در اقتصاد ملی است. این جایگاه، ضرورت توجه سیاست‌گذاران به تدوین چارچوب‌های قانونی و نظارتی متناسب را دوچندان می‌کند.

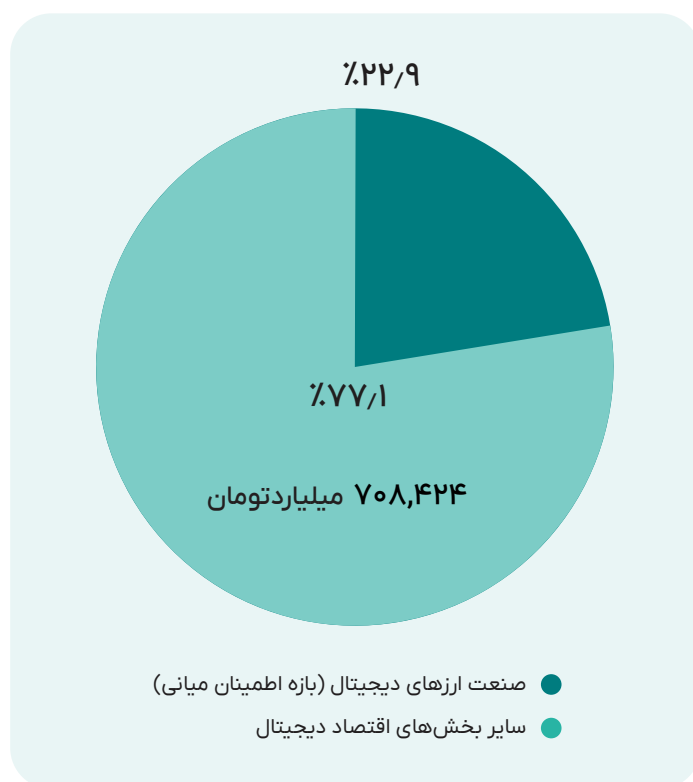
با توجه به سهم قابل توجه این صنعت در اقتصاد ملی، چند نکته کلیدی را باید مورد توجه قرار داد. نخست، مقایسه گردش مالی **۳۵,۰۰۰ میلیارد تومانی** ماهانه با سهم **۱٫۸۳ درصدی** از تولید ناخالص داخلی، نشان‌دهنده پتانسیل بالای رشد این صنعت در آینده است. حضور **۲۱۸ کارگزار فعال**، علاوه بر ایجاد فرصت‌های شغلی مستقیم، به شکل‌گیری یک زنجیره ارزش گسترده در حوزه‌های فنی، مالی و خدماتی منجر شده است.

مطالعه روند رشد این صنعت در نیمه اول سال ۱۴۰۳ نشان می‌دهد که حتی در شرایط محافظه‌کارانه با حد پایین **۱۶۸,۰۰۰ میلیارد تومان گردش مالی**، این بخش توانسته است جایگاه معناداری در اقتصاد کشور پیدا کند. این موضوع، اهمیت تدوین سیاست‌های حمایتی هوشمند را برجسته می‌کند. همچنین، با توجه به گردش مالی **۲۱۰,۰۰۰ میلیارد تومانی** در شش ماه و مقایسه آن با تولید ناخالص داخلی **۱۱,۴۸۰,۳۱۰ میلیارد تومانی** در همین دوره، می‌توان انتظار داشت که با تکمیل زیرساخت‌های قانونی و فنی، این صنعت بتواند سهم بزرگتری از اقتصاد را به خود اختصاص دهد.

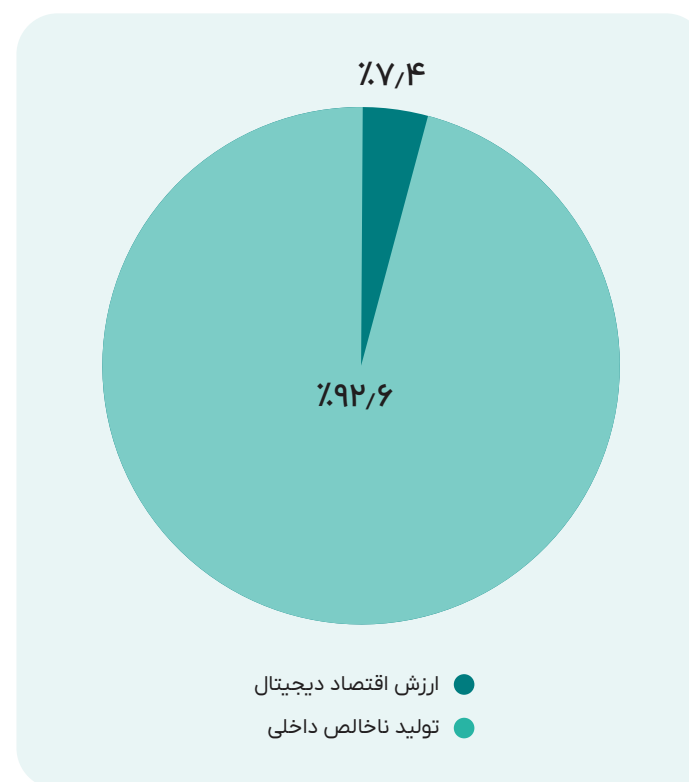
در پایان، باید تأکید کرد که توسعه پایدار این صنعت نیازمند همکاری نزدیک بخش خصوصی و نهادهای تنظیم‌گر است. تجربه شش ماهه اول سال ۱۴۰۳ نشان می‌دهد که با وجود چالش‌های موجود، صنعت ارزشهای دیجیتال توانسته است خود را به عنوان یک بخش جدی در اقتصاد کشور مطرح کند. این موفقیت، مسیر را برای سرمایه‌گذاری‌های بیشتر و توسعه نوآوری‌های مالی در این حوزه هموار می‌کند.

صنعت ارزشهای دیجیتال و اقتصاد دیجیتال ایران

در این بخش به بررسی جایگاه صنعت ارزشهای دیجیتال در اقتصاد دیجیتال ایران می‌پردازد. تحلیل‌ها بر اساس داده‌های رسمی منتشر شده در نیمه نخست سال ۱۴۰۳ انجام شده است.

سهم صنعت ارزشهای دیجیتال از اقتصاد ایران (نیمه نخست ۱۴۰۳)

اقتصاد دیجیتال ایران (نیمه نخست ۱۴۰۳)

فاصله قابل توجه اقتصاد دیجیتال ایران با استانداردهای منطقه‌ای و جهانی

سهم ۸ درصدی اقتصاد دیجیتال از تولید ناخالص داخلی ایران، که ۷ درصد کمتر از میانگین جهانی و ۱۲ درصد پایین‌تر از کشورهای همسایه است، ضرورت سرمایه‌گذاری بیشتر در توسعه زیرساخت‌های دیجیتال کشور را نشان می‌دهد.

مقایسه سهم اقتصاد دیجیتال از GDP با استانداردهای جهانی

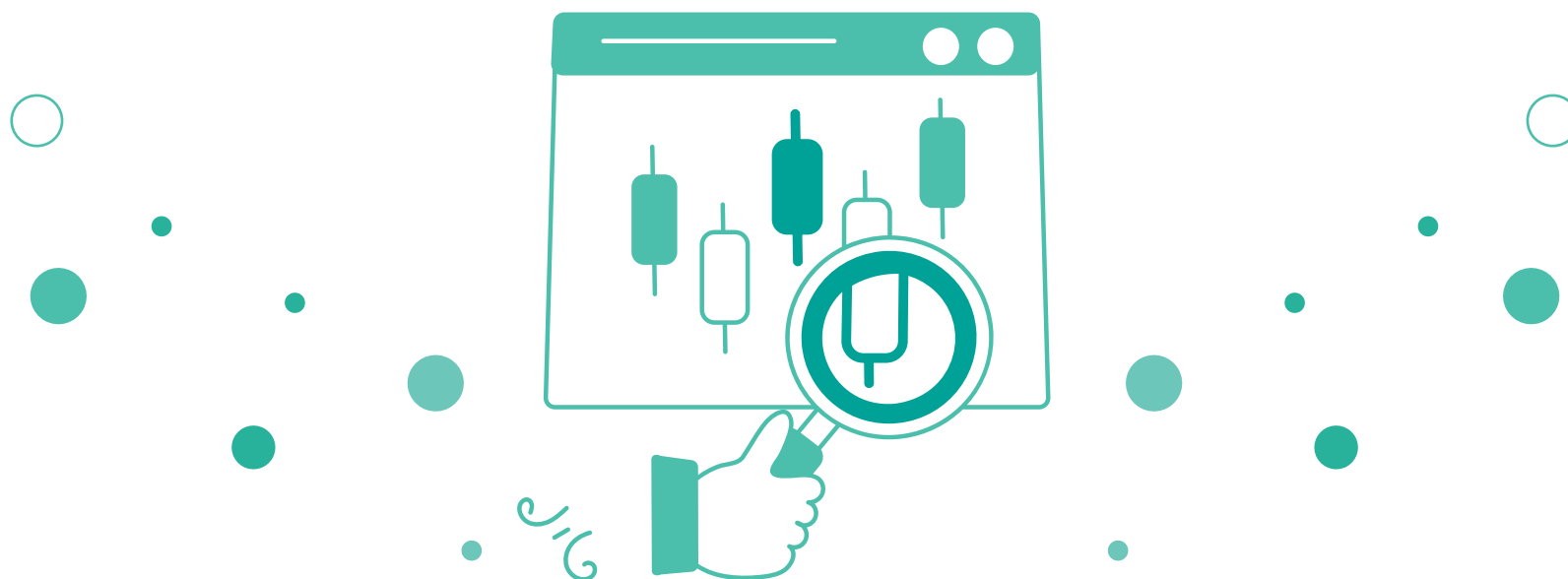
فصل چهارم

تحلیل روندها و چشم انداز

آینده زیباست!

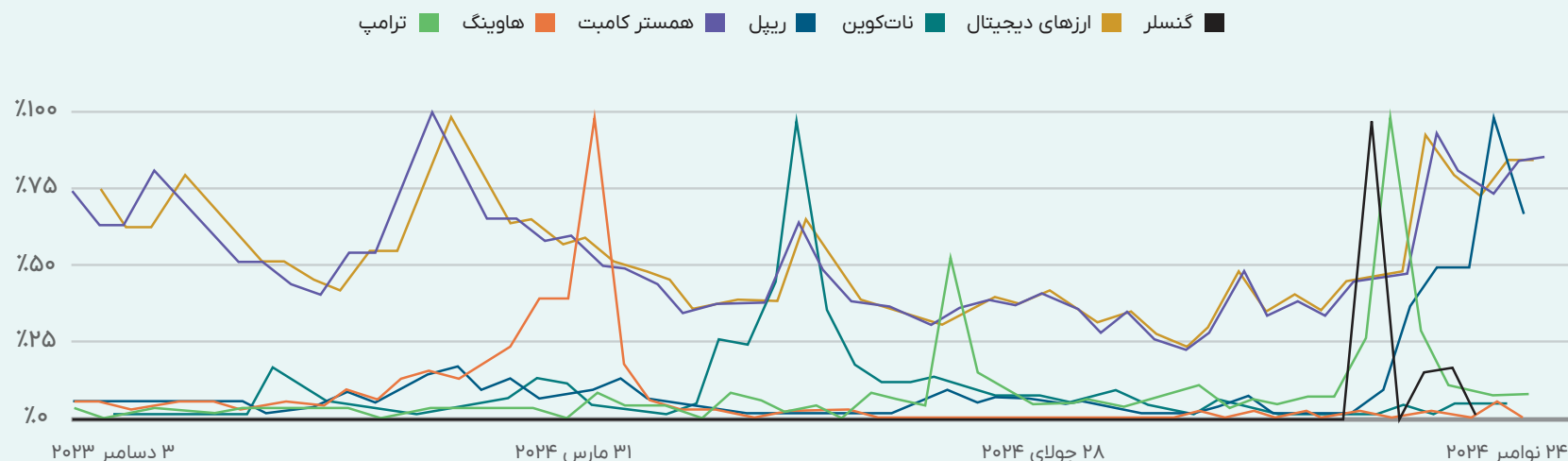
ما ایرانی‌ها فرق داریم!

تجربه نشان می‌دهد که کاربران ایرانی ارزهای دیجیتال رفتاری متفاوت از **فعالان غیرایرانی** این حوزه دارند. از ارزهای جستجو شده گرفته تا عادت‌های خرید و فروش، همه و همه نشان از آن دارد که کاربران ایرانی، **دنیای رمزارزها** را شکل دیگری می‌بینند و شکل تعامل آنها نیز تفاوت‌های اساسی با جامعه غیرایرانی دارد. این موضوع زمانی اهمیت پیدا می‌کند که به چشم‌انداز و مسیر آینده می‌رسیم! در این بخش نیز تفاوت‌ها چشمگیر و در عین حال جالب است! در این فصل، نگاهی خواهیم انداخت به **ویژگی‌های رفتاری** و عادت‌های ایرانی‌هایی که در بازار ارزهای دیجیتال به هر نوعی فعالیت می‌کنند. فصل چهارم را می‌توان به عنوان مکمل در کنار داده‌های فصل‌های دیگر استفاده کرد.

ترندهای ۱ سال اخیر بازار ارزهای دیجیتال

اگر به یک سال گذشته فکر کنیم، قطعاً چند کلید واژه اصلی به ذهنمان می‌رسد؛ این کلیدواژه‌ها وقتی اهمیت پیدا می‌کنند که نگاهی به آمار و ارقام و تأثیرشان روی یکدیگر بی‌اندازیم! به طور کلی یک سال گذشته تحت تأثیر جریان‌هایی بوده که عمدتاً به همستر کامبت، نات کوین، هاوینگ بیت کوین، ترامپ و حواشی او با گری گنسلر مرتبط بوده‌اند. برخی از این اتفاقات، موضوعات داغ گذرا بودند و برخی دیگر کاربران را در دوره‌های زمانی طولانی‌مدت‌تری درگیر کردند. نمودار زیر، میزان علاقه کاربران سطح وب نسبت به موضوعات ترند ارزهای دیجیتال را نشان می‌دهد. داده‌های ارائه‌شده مستقیماً از سرویس گوگل ترندز (Google Trends) گردآوری شده‌اند.

داده‌های گوگل ترندز از اتفاقات مهم ارزهای دیجیتال در ۱۲ ماه گذشته

پرطرفدارترین ارزهای دیجیتال در ۱ سال گذشته

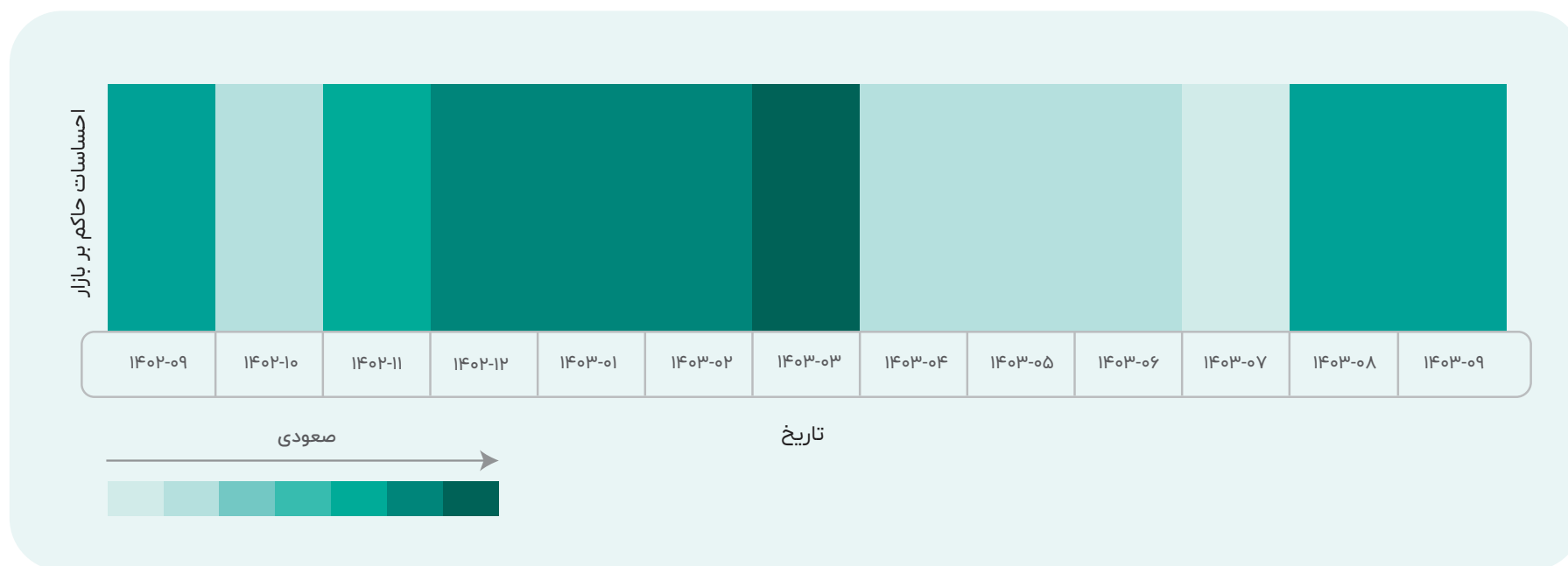
اگر به یک سال گذشته فکر کنیم، قطعاً چند کلید واژه اصلی به ذهنمان می‌رسد؛ این کلیدواژه‌ها وقتی اهمیت پیدا می‌کنند که نگاهی به آمار و ارقام و تأثیرشان روی یکدیگر بی‌اندازیم! همان طور که در داده‌ها مشخص است، سال ۱۴۰۳ تحت سلطه **میم‌کوین‌ها** و **توکن‌های پروژه‌های ایردرپی** بوده است. نکته جالب اینجاست که پروژه‌هایی مثل شیبا اینو و دوج کوین، از پرچمدارانی مثل اتریوم و سولانا طرفداران بیشتری دارند!

پرطرفدارترین ارزهای دیجیتال در ایران

۱	بیت کوین	۱۱	اتریوم
۲	دوج کوین	۱۲	پپه
۳	همستر کامبت	۱۳	فلوکی
۴	شیبا اینو	۱۴	فانتوم
۵	ریپل	۱۵	تون کوین
۶	نات کوین	۱۶	سولانا
۷	ایکس امپایر	۱۷	ترون
۸	بیبی دوج کوین	۱۸	سویی
۹	کاردانو	۱۹	راکی ربیت
۱۰	تتر		

احساسات کاربران نسبت به بازار در بازه‌های مختلف

سال گذشته سالی پر از احساسات بود و در بازه‌هایی از سال احساسات بودند که مسیر بازار را تعیین کردند و در بازه‌هایی دیگر وضعیت بازار احساسات را به سمت و سوهایی متفاوتی می‌برد! در نمودار زیر احساسات حاکم بر بازار طی ماه‌های مختلف نشان داده شده است.

احساسات حاکم بر بازار

پرجستجوترین ارزهای کاربران در ارز دیجیتال در ۲ سال گذشته

طی حدود ۲ سال گذشته، شاهد روندهای مختلف و گاهی عجیبی در پلتفرم اپلیکیشن و وب‌سایت ارز دیجیتال بودیم! در تایم‌لاین زیر می‌توانید پرجستجوترین ارزهای دیجیتال در پلتفرم ارز دیجیتال را مشاهده کنید. داده‌هایی که در این جدول مشاهده می‌کنید حاصل جمع‌آوری داده‌های ۲ سال گذشته در پلتفرم ارز دیجیتال بوده‌اند. شایان ذکر است که این داده‌ها حاصل بررسی جستجوهای کاربران در پلتفرم ارز دیجیتال بوده‌اند و جستجوهای کاربران در موتور جستجوی گوگل و وب فارسی را شامل نمی‌شوند.

سال	ماه میلادی	ماه شمسی	ارز
۱۴۰۱ - ۲۰۲۳	ژانویه	دی - بهمن	فلوکی (FLOKI)
۱۴۰۱ - ۲۰۲۳	فوریه	بهمن - اسفند	بیبی دوج (BABYDOGE)
۱۴۰۱ - ۲۰۲۳	مارس	اسفند - فروردین	بیبی دوج (BABYDOGE)
۱۴۰۲ - ۲۰۲۳	آوریل	فروردین - اردیبهشت	بیبی دوج (BABYDOGE)
۱۴۰۲ - ۲۰۲۳	می	اردیبهشت - خرداد	پپه (PEPE)
۱۴۰۲ - ۲۰۲۳	ژوئن	خرداد - تیر	پپه (PEPE)
۱۴۰۲ - ۲۰۲۳	جولای	تیر - مرداد	پپه ۲ (PEPE۲/۰)
۱۴۰۲ - ۲۰۲۳	آگوست	مرداد - شهریور	پپه (PEPE)
۱۴۰۲ - ۲۰۲۳	سپتامبر	شهریور - مهر	پپه (PEPE)
۱۴۰۲ - ۲۰۲۳	اکتبر	مهر - آبان	استارلینک (STAR)

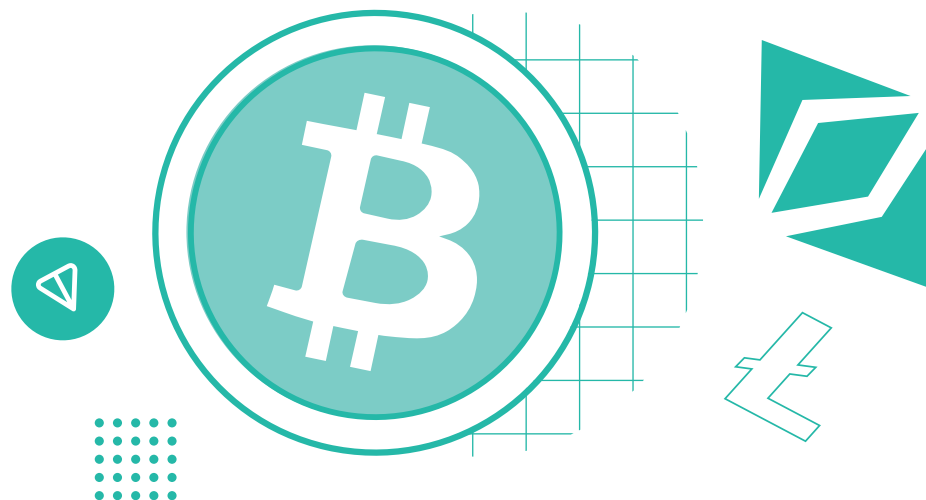
سال	ماه میلادی	ماه شمسی	ارز
۱۴۰۲ - ۲۰۲۳	نوامبر	آبان - آذر	پپه ۲ (PEPE۲/۰)
۱۴۰۲ - ۲۰۲۳	دسامبر	آذر - دی	بونک (BONK)
۱۴۰۲ - ۲۰۲۴	ژانویه	دی - بهمن	توریو (TURBO)
۱۴۰۲ - ۲۰۲۴	فوریه	بهمن - اسفند	پپه ۲ (PEPE۲/۰)
۱۴۰۲ - ۲۰۲۴	مارس	اسفند - فروردین	پپه (PEPE)
۱۴۰۳ - ۲۰۲۴	آوریل	فروردین - اردیبهشت	میو (MEW)
۱۴۰۳ - ۲۰۲۴	می	اردیبهشت - خرداد	نات کوین (NOT)
۱۴۰۳ - ۲۰۲۴	ژوئن	خرداد - تیر	نات کوین (NOT)
۱۴۰۳ - ۲۰۲۴	جولای	تیر - مرداد	نات کوین (NOT)
۱۴۰۳ - ۲۰۲۴	آگوست	مرداد - شهریور	داگز (DOGS)
۱۴۰۳ - ۲۰۲۴	سپتامبر	شهریور - مهر	داگز (DOGS)
۱۴۰۳ - ۲۰۲۴	اکتبر	مهر - آبان	همستر (HMASTR)
۱۴۰۳ - ۲۰۲۴	نوامبر	آبان - آذر	ایکس امپایر (X)

پرجستجوترین ارزشهای دیجیتال در وب فارسی در یک سال و نیم اخیر

در ۱ سال گذشته کاربران ایرانی بیشتر پیگیر کدام ارزشهای دیجیتال بودند؟ در تایم لاین زیر می‌توانید به تفکیک هر ماه ببینید کاربران فارسی‌زبان کدام ارزشهای دیجیتال در وب فارسی جستجو کرده‌اند. شایان ذکر است که این داده‌ها شامل کلیدواژه‌هایی است که کاربران در وب فارسی و تنها از طریق موتورهای جستجو به دنبال‌شان بودند. نکته جالب اینجاست که خرداد ۱۴۰۳، برای اولین بار بیت کوین پرجستجوترین ارز دیجیتال وب فارسی نبوده است! این موضوع بیانگر تأثیرگذاری بسیار بالای پروژه‌های تلگرامی در فضای ارزشهای دیجیتال ایران است.

سال	ماه میلادی	ماه شمسی	ارز
۱۴۰۲ - ۲۰۲۳	آگوست	مرداد - شهریور	بیت کوین، شیا اینو، تتر، دوج کوین
۱۴۰۲ - ۲۰۲۳	سپتامبر	شهریور - مهر	بیت کوین، تتر، ترون، دوج کوین
۱۴۰۲ - ۲۰۲۳	اکتبر	مهر - آبان	بیت کوین، تتر، دوج کوین، اتریوم
۱۴۰۲ - ۲۰۲۳	نوامبر	آبان - آذر	بیت کوین، تتر، دوج کوین، اتریوم
۱۴۰۲ - ۲۰۲۳	دسامبر	آذر - دی	بیت کوین، تتر، دوج کوین، شیا اینو
۱۴۰۲ - ۲۰۲۴	ژانویه	دی - بهمن	بیت کوین، تتر، اتریوم، دوج کوین
۱۴۰۲ - ۲۰۲۴	فوریه	بهمن - اسفند	بیت کوین، تتر، اتریوم، دوج کوین
۱۴۰۲ - ۲۰۲۴	مارس	اسفند - فروردین	بیت کوین، تتر، دوج کوین، شیا اینو
۱۴۰۳ - ۲۰۲۴	آوریل	فروردین - اردیبهشت	بیت کوین، تتر، دوج کوین، شیا اینو
۱۴۰۳ - ۲۰۲۴	می	اردیبهشت - خرداد	بیت کوین، نات کوین، تتر، شیا اینو

سال	ماه میلادی	ماه شمسی	ارز
۱۴۰۳ - ۲۰۲۴	ژوئن	خرداد - تیر	نات کوین، بیت کوین، همستر کامبت، شیبا اینو
۱۴۰۳ - ۲۰۲۴	جولای	تیر - مرداد	نات کوین، بیت کوین، تتر، همستر کامبت
۱۴۰۳ - ۲۰۲۴	آگوست	مرداد - شهریور	قیمت داگز، قیمت بیت کوین، قیمت نات کوین، قیمت تتر
۱۴۰۳ - ۲۰۲۴	سپتامبر	شهریور - مهر	همستر کامبت، داگز، بیت کوین، نات کوین
۱۴۰۳ - ۲۰۲۴	اکتبر	مهر - آبان	بیت کوین، تتر، همستر کامبت، داگز
۱۴۰۳ - ۲۰۲۴	نوامبر	آبان - آذر	بیت کوین، تتر، دوج کوین، ریپل

پرجستجوترین سؤالات ایرانی‌ها در یک سال گذشته در حوزه ارزهای دیجیتال!

کاربران ارزهای دیجیتال پرسشگر هستند! این موضوع را می‌توان از پرسش‌های متداول آن‌ها فهمید. با نگاهی به پرسش‌های کاربران می‌توان به بخشی از دغدغه‌های آن‌ها هم پی برد. طی ۱ سال گذشته بخش بزرگی از سؤالات کاربران حول محور **همستر کامبت** می‌چرخد. با این حال پای سؤالات اساسی‌تری نیز در میان است. بر خلاف باور عموم، همچنان تعداد قابل توجهی از کاربران به این حوزه وارد می‌شوند و با نگاهی به داده‌های پرسش‌ها می‌توان این نتیجه‌گیری را تأیید کرد.

داده‌های تاریخی نیز نشان می‌دهد که در هر چرخه بازار، ترندی وجود داشته که موجی از کاربران جدید به این بازار تزریق کرده است. طی ۱ سال گذشته، این وظیفه بر دوش **پروژه‌های تلگرامی و دنیای ایردراپ‌ها** بوده است.

کد مورس امروز همستر چیست؟

کارت‌های امروز همستر چیست؟

بهترین کیف پول ارز دیجیتال کدام است؟

ارزان‌ترین ارز دیجیتال بازار چیست؟

تاریخچه بیت کوین چیست؟

بهترین ارز دیجیتال برای سود روزانه چیست؟

بهترین صرافی ارز دیجیتال چیست؟

بهترین ارز دیجیتال برای سرمایه‌گذاری چیست؟

بهترین صرافی ارز دیجیتال ایرانی کدام است؟

علت سقوط ارز دیجیتال امروز چی بود؟

علت کاهش قیمت بیت کوین امروز چه بود؟

جوان‌ترها خوش‌بین‌تر به آینده ارزهای دیجیتال

تحلیل داده‌های جمع‌آوری شده حاکی از وجود رابطه معکوس بین سن کاربران و میزان خوش‌بینی آنها به آینده ارزهای دیجیتال است. گروه‌های سنی جوان‌تر تمایل بیشتری به افزایش فعالیت در این حوزه نشان می‌دهند، درحالی‌که با افزایش سن، این تمایل به طور معناداری کاهش می‌یابد. نکته قابل توجه، میزان ثبات نسبی در گروه کاربرانی است که قصد حفظ سطح فعلی فعالیت خود را دارند. این الگو در تمامی رده‌های سنی مشاهده می‌شود و نشان‌دهنده وجود یک هسته پایدار از کاربران در هر گروه سنی است. این الگوی رفتاری می‌تواند ناشی از دو عامل کلیدی باشد:

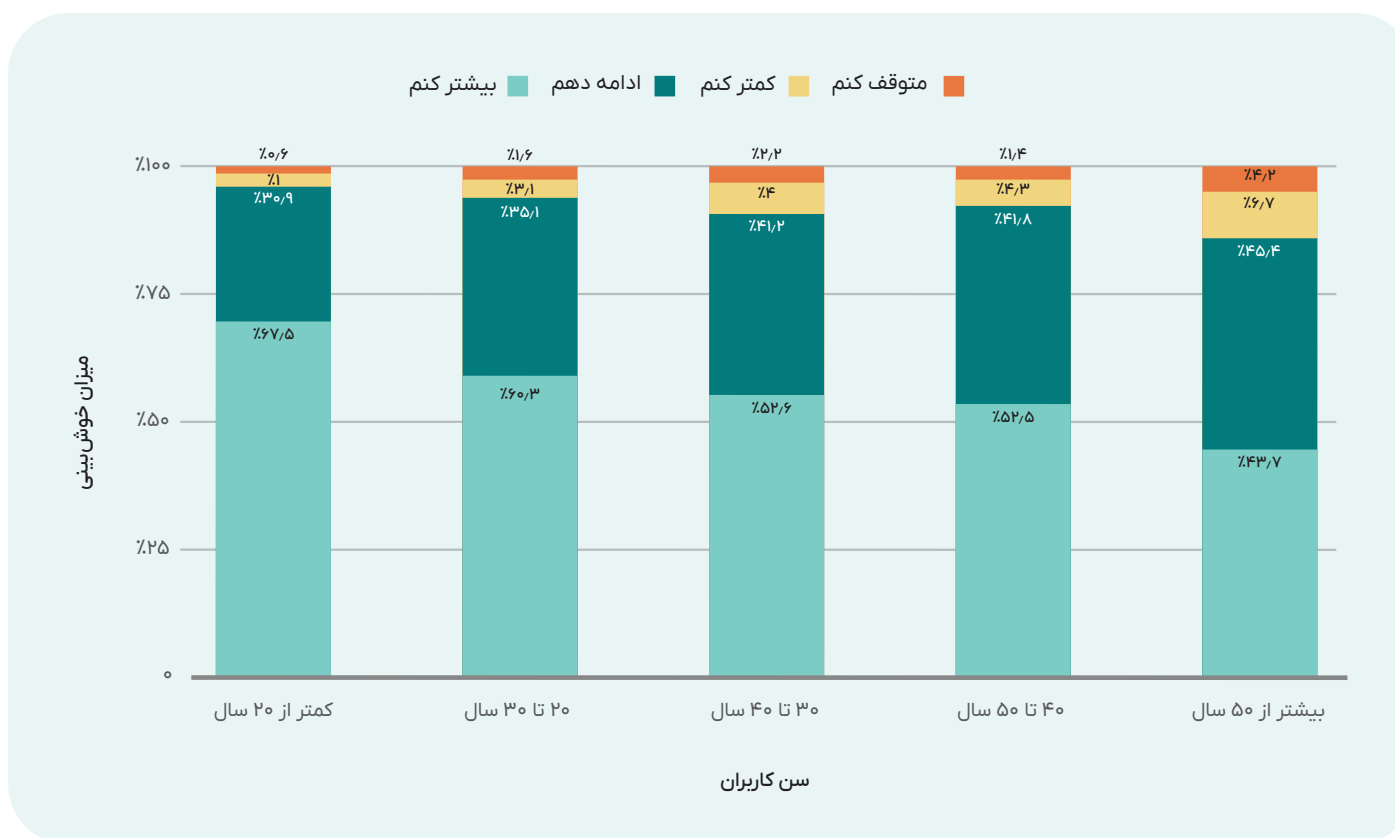
۱ | تمایل ذاتی نسل جوان به پذیرش فناوری‌های نوین و ریسک‌پذیری بیشتر در سرمایه‌گذاری

۲ | گرایش گروه‌های سنی بالاتر به روش‌های سنتی‌تر سرمایه‌گذاری و محافظه‌کاری بیشتر

تحلیل این الگوی رفتاری نشان‌دهنده تحول اساسی در نگرش نسل‌های مختلف به سرمایه‌گذاری و فناوری‌های مالی است. نسل جوان که در عصر دیجیتال رشد کرده، ارزهای دیجیتال را بخشی جدایی‌ناپذیر از آینده نظام مالی می‌داند. وجود هسته پایدار کاربران در تمام گروه‌های سنی، نشان‌دهنده شکل‌گیری یک پایگاه کاربری باثبات است که می‌تواند به عنوان مرجع برای تازه‌واردان عمل کند. محافظه‌کاری در گروه‌های سنی بالاتر به عنوان عامل متعادل‌کننده بازار، از ایجاد حباب‌های قیمتی جلوگیری می‌کند. این تفاوت نگرش‌ها، فرصتی برای توسعه خدمات متنوع از ابزارهای پیشرفته معاملاتی تا راهکارهای محافظه‌کارانه ایجاد می‌کند.

میزان خوش‌بینی کاربران به تفکیک گروه‌های سنی

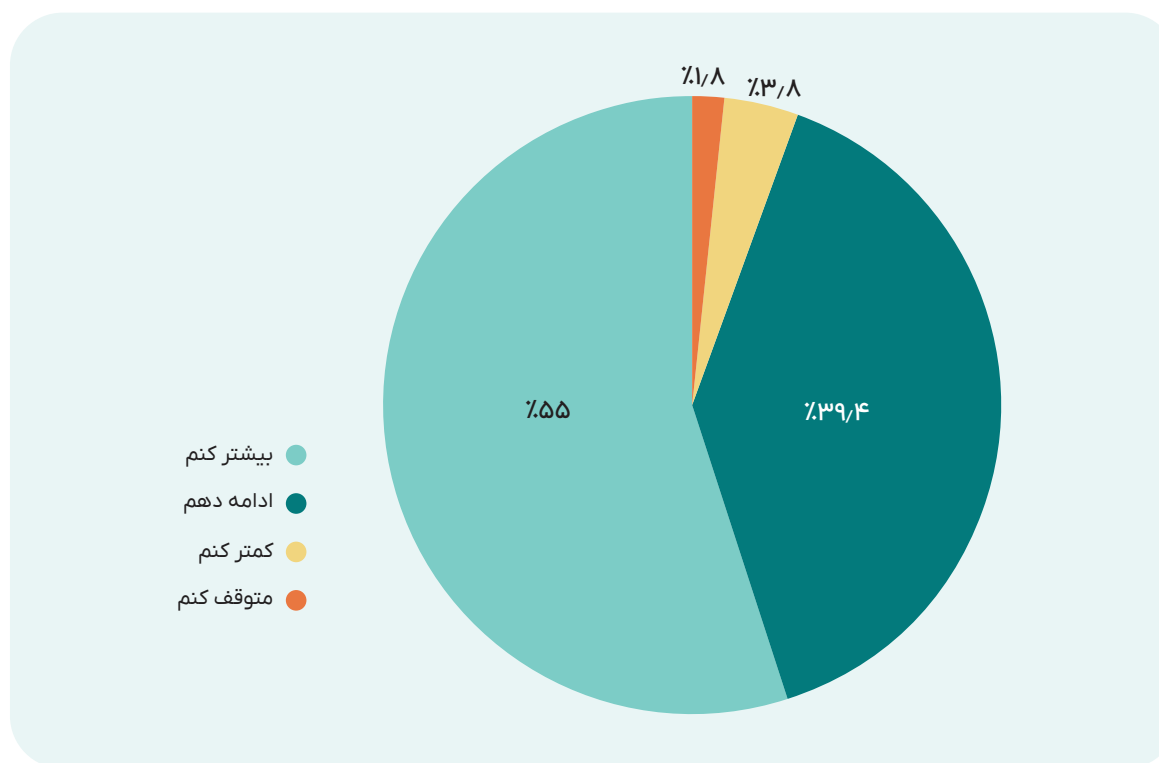
نمودار زیر الگوی رفتاری گروه‌های سنی مختلف را در رابطه با تصمیمات آتی آنها برای فعالیت در بازار ارزهای دیجیتال نشان می‌دهد و تفاوت‌های نسلی را آشکار می‌سازد. بررسی داده‌ها نشان می‌دهد که **جوان‌ترها، آماده پذیرش ریسک بالاتر هستند** و این موضوع را می‌توان در خوش‌بینی آنها نسبت به فضای ارزهای دیجیتال در ماه‌ها یا سال‌های آینده مشاهده کرد. از سوی دیگر، نرخ افرادی که قصد توقف فعالیت‌شان در بازار ارزهای دیجیتال را دارند، با افزایش سن بیشتر می‌شود.

رابطه میان گروه‌های سنی و میزان فعالیت‌های آتی کاربران در بازار ارزهای دیجیتال

امیدواری قابل توجه ایرانیان به آینده ارزهای دیجیتال

داده‌های جمع‌آوری شده در سطح ملی نشانگر **نگرش مثبت** و امیدوارکننده اکثریت قابل توجه ایرانیان به آینده ارزهای دیجیتال است. بخش عمده‌ای از جامعه آماری تمایل به افزایش فعالیت خود در این حوزه دارند و گروه قابل توجه دیگری نیز قصد **حفظ سطح فعلی فعالیت** خود را دارند. تنها بخش بسیار کوچکی از جامعه آماری به دنبال کاهش یا توقف فعالیت خود هستند. این نسبت پایین نشان‌دهنده آن است که **علی‌رغم نوسانات و چالش‌های موجود در بازار ارزهای دیجیتال**، اکثریت قریب به اتفاق کاربران ایرانی همچنان به آینده این حوزه خوش‌بین هستند.

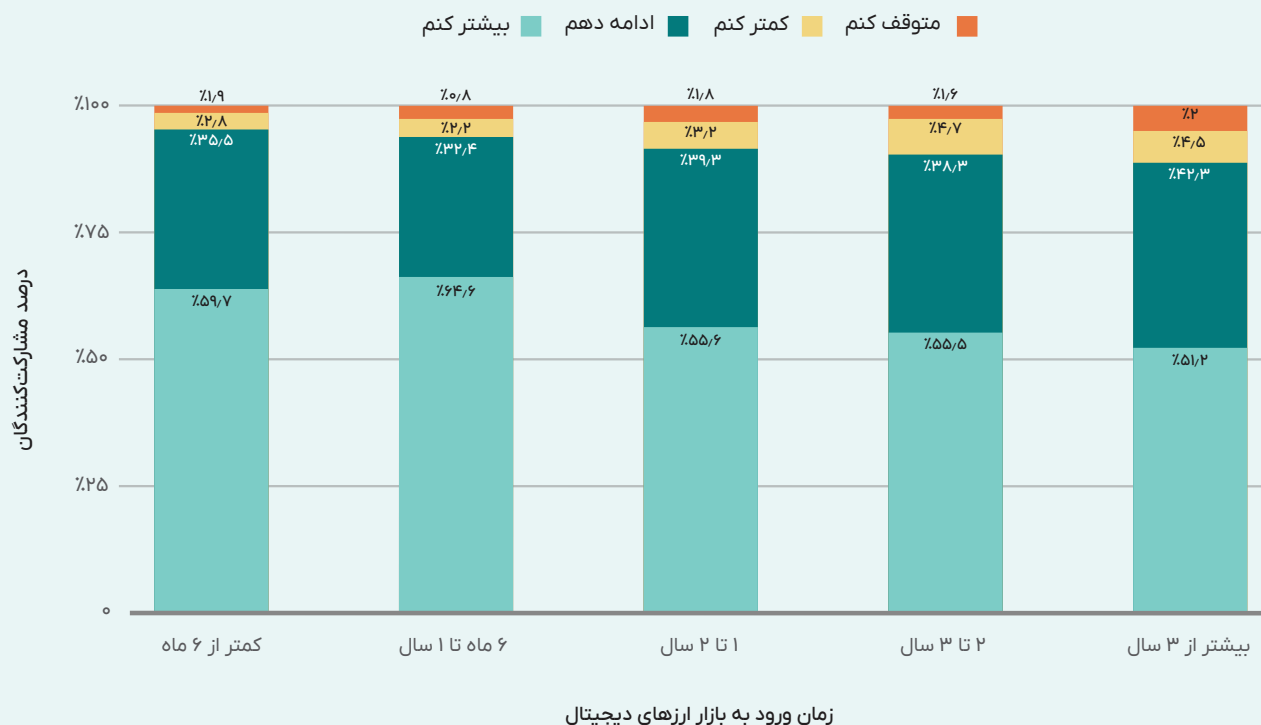

فراوانی میزان فعالیت‌های آتی کاربران در بازار ارزهای دیجیتال در سطح کشور

تازه‌واردها مشتاق‌تر به توسعه فعالیت

تحلیل داده‌ها نشان می‌دهد که بیشترین تمایل به افزایش فعالیت در میان کاربرانی است که در بازه زمانی **شش ماه تا یک سال** اخیر وارد بازار ارزهای دیجیتال شده‌اند. پس از آن، کاربران با سابقه **کمتر از شش ماه** قرار دارند. این آمار نشان‌دهنده **تجربه مثبت اکثر تازه‌واردها** در این بازار است.

یافته قابل توجه این است که با افزایش سابقه فعالیت، از میزان **اشتیاق به گسترش فعالیت کاسته** می‌شود. در مقابل، تمایل به حفظ سطح فعلی در کاربران **باسابقه‌تر** بیشتر است. این الگو می‌تواند نشان‌دهنده رسیدن به یک تعادل و بلوغ در فعالیتهای این حوزه باشد. نکته امیدوارکننده دیگر این است که در تمام گروه‌ها، میزان تمایل به کاهش یا توقف فعالیت در سطح پایینی قرار دارد، هرچند این میزان در کاربران باسابقه‌تر اندکی بیشتر است.

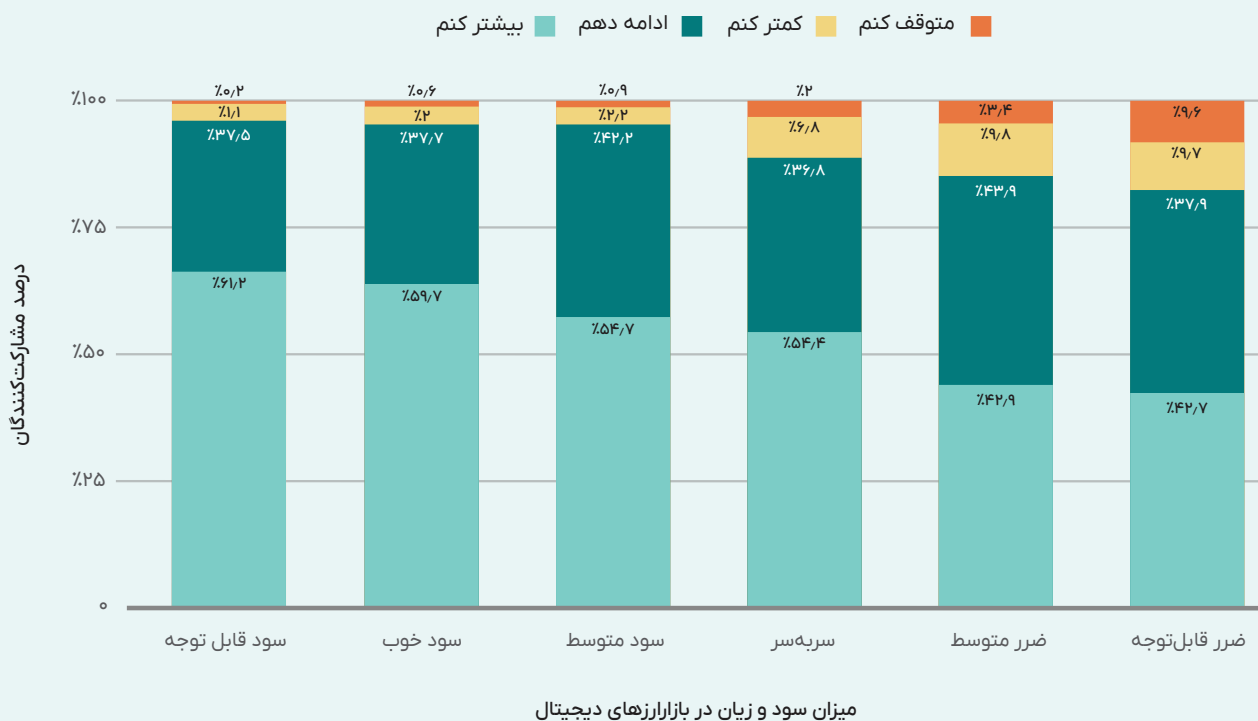
رابطه میان تجربه کاربران ارزهای دیجیتال و میزان فعالیتهای آتی آنها

رابطه مستقیم موفقیت با تمایل به ادامه فعالیت

تحلیل داده‌ها نشان‌دهنده رابطه مستقیم بین میزان موفقیت مالی کاربران و تمایل آنها به افزایش فعالیت در حوزه ارزشهای دیجیتال است. کاربرانی که تجربه سود قابل توجه داشته‌اند، بیشترین تمایل را به افزایش فعالیت نشان می‌دهند و این تمایل با کاهش میزان سودآوری، به تدریج کاهش می‌یابد.

با این حال، همان‌طور که انتظار می‌رود، بیشترین تمایل به **کاهش** یا **توقف** فعالیت در میان کاربرانی دیده می‌شود که **زیان قابل توجه** را تجربه کرده‌اند. این الگو می‌تواند هشدار برای لزوم آموزش بیشتر در زمینه **مدیریت ریسک و سرمایه** در این بازار باشد.

لازم به ذکر است که حتی در میان کاربران با تجربه ضرر قابل توجه، روی هم رفته بیش از ۸۰ درصد قصد ادامه یا افزایش فعالیت دارند. این میزان اعتماد به آینده بازار، نشانگر دیدگاه بلندمدت اکثر فعالان بازار ارزشهای دیجیتال است.

رابطه میان سود و زیان کاربران ارزشهای دیجیتال و فعالیتهای آنها

فصل پنجم

ایران در مقایسه با جهان

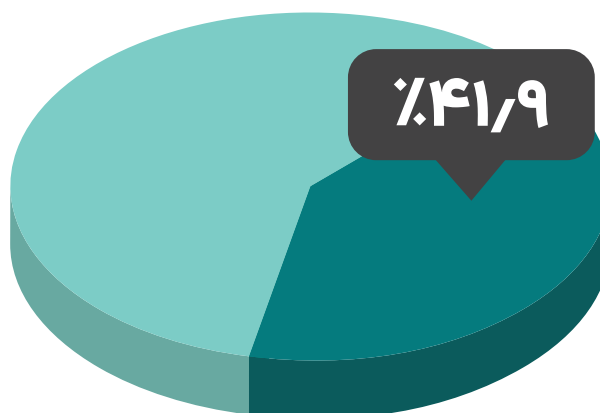
چقدر خوبیم ما!

کاربران ارزهای دیجیتال در ایران

برآوردها نشان می‌دهد که نزدیک به **۴۲ درصد** افراد بالغی که دسترسی به اینترنت دارند، کاربر ارزهای دیجیتال هستند. این یعنی یک فضای بی‌نهایت بزرگ برای **کسب‌وکارها، قانون‌گذاران، کاربران** و هر شخص و نهادی که در این حوزه فعالیت می‌کند! در ادامه برای درک بهتر ابعاد این برآوردها، می‌توانید نمودار مقایسه افرادی که در ایران از ارزهای دیجیتال استفاده می‌کنند و تخمین تریپل‌ای (TripleA) از کشورهای پیشرفته دنیا را ببینید.

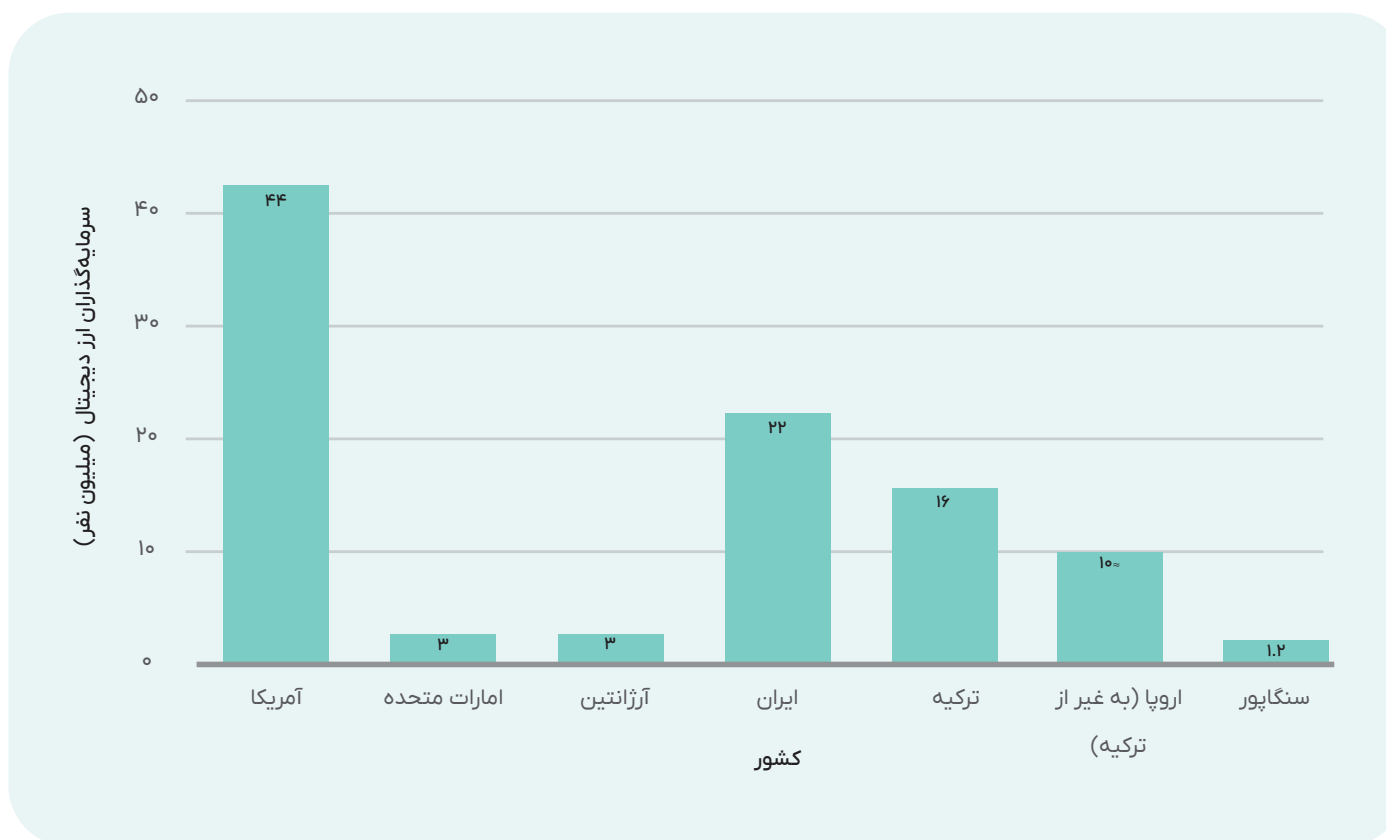
در این بین نقش رسانه‌ها، کسب‌وکارهای این حوزه و افراد تأثیرگذار حاکمیتی را نمی‌توان نادیده گرفت. به علاوه ظهور پدیده‌های تلگرامی نظیر همستر کامبت و نات کوین سبب شد تا مردم ایران بیشتر از هر زمان دیگری با این حوزه آشنا شوند و به‌نوعی از آنها استفاده کنند. برخلاف ترندهای قبلی که عمدتاً بر اساس تغییرات قیمت ارزهای دیجیتال ایجاد شده بودند، این بار پروژه‌های جدید بودند که سال ۱۴۰۳ را قبضه کردند. از ویژگی‌های منحصر به فرد چرخه ۱۴۰۳ می‌توان **افزایش چند برابری تعامل کاربران با پروژه‌های بلاک چینی و به‌ویژه آنهایی که بر بستر تلگرام ایجاد شده بودند**، اشاره کرد.

۲۱,۸۹۶,۵۵۰ نفر

مقایسه مالکیت ارزشهای دیجیتال در ایران و جهان

فضای رشدی که ایران در حوزه ارزشهای دیجیتال دارد به اندازه‌ای است که همزمان هم می‌تواند برای کسب‌وکارهای ایران و یک فرصت بی‌نظیر ایجاد کند و هم این فرصت را پدید می‌آورد که کشورمان به یک قطب جهانی بدل گردد.

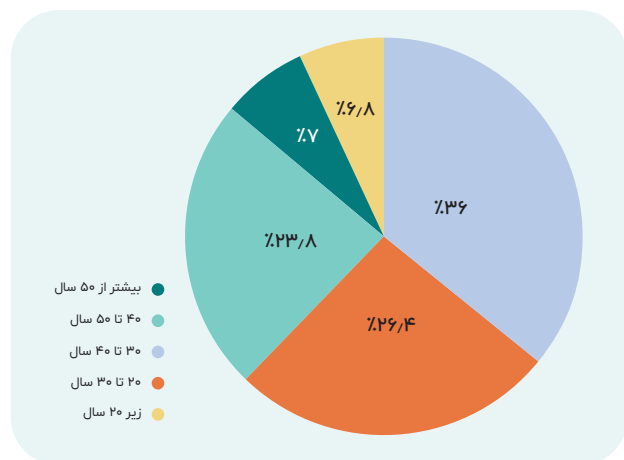

جایگاه ایران در مقایسه با کشورهای دیگر از نظر مالکیت ارزشهای دیجیتال

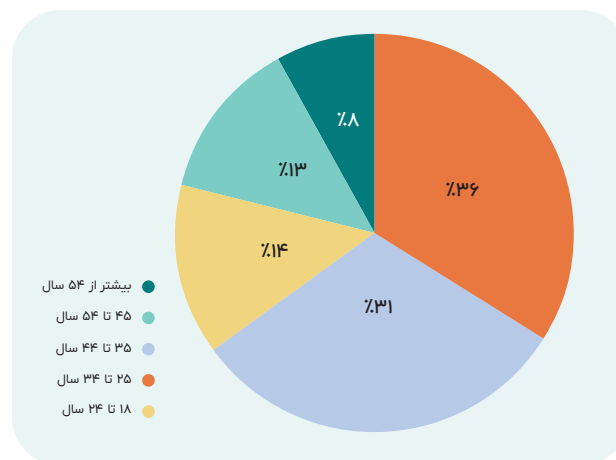
ایران در مقایسه با جهان: تفکیک سنی و جنسی

طبق گزارش **تریپل‌ای**، در حال حاضر **۶۱ درصد** دارندگان ارزشهای دیجیتال **مرد** و **۲۹ درصد زن** هستند. در سوی دیگر، بیشترین گروه سنی دارنده ارز دیجیتال **۲۵ تا ۳۴ سال** هستند. داده‌های جمع‌آوری‌شده ارز دیجیتال نشان می‌دهد که در بین ایرانی‌ها چیزی در حدود **۸۲ درصد مرد و ۱۸ درصد زن** هستند. در توزیع سنی نیز بیشترین سهم متعلق به گروه سنی **۲۰ تا ۳۰** است.

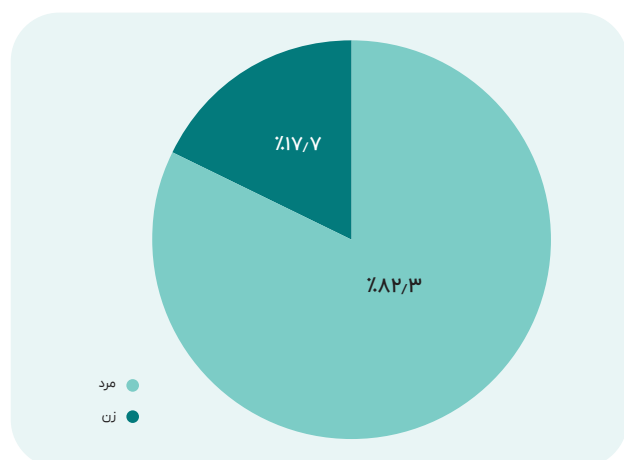
مقایسه داده‌های ایران با آمار جهانی بیانگر شکاف جنسیتی عمیق‌تر در ایران است. اختلاف مشارکت مردان و زنان در ایران **۶۴.۶ درصد** است، در حالی که این رقم در سطح جهانی **۲۲ درصد** است. توزیع سنی اما الگوی مشابهی دارد.

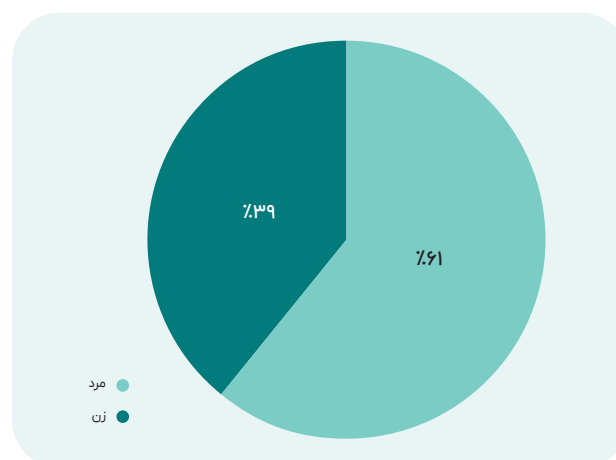
ایران

جهان

ایران

جهان

علت علاقه و گرایش ایرانیان به ارزهای دیجیتال

بررسی داده‌های جمع‌آوری شده نشان می‌دهد که ایران یکی از پنج کشور پیشرو در پذیرش ارزهای دیجیتال است. این استقبال گسترده ریشه در عوامل متعددی دارد که با تحلیل رفتار کاربران و بررسی روندهای اقتصادی-اجتماعی قابل شناسایی هستند. شواهد نشان می‌دهد که ترکیبی از عوامل داخلی و خارجی در شکل‌گیری این روند تأثیرگذار بوده‌اند.

حفظ ارزش دارایی در شرایط تورمی

در شرایط تورمی کنونی، ارزهای دیجیتال به عنوان یک دارایی با ارزش جهانی، توانسته‌اند توجه ویژه **سرمایه‌گذاران ایرانی** را به خود جلب کنند. این دارایی‌ها با تکیه بر **ماهیت غیرمتمرکز** خود، امکان **حفظ ارزش سرمایه** در برابر نوسانات شدید نرخ ارز و تورم داخلی را فراهم می‌کنند. مطالعات نشان می‌دهد که بسیاری از سرمایه‌گذاران از ارزهای دیجیتال به عنوان پناهگاهی امن برای حفظ ارزش دارایی‌های خود استفاده می‌کنند.

تأثیر رسانه‌های اجتماعی و جریان‌های دیجیتال

شبکه‌های اجتماعی نقش مهمی در شکل‌گیری دیدگاه کاربران نسبت به ارزهای دیجیتال ایفا می‌کنند. اشتراک‌گذاری تجربیات موفق معامله‌گران و انتشار اخبار مربوط به بازدهی‌های چشمگیر، انگیزه قابل توجهی برای ورود افراد جدید به این بازار ایجاد کرده است. این پدیده که در ادبیات مالی به عنوان **FOMO** یا «**ترس از دست دادن فرصت**» شناخته می‌شود، به یکی از محرک‌های اصلی در توسعه این بازار در جامعه ایرانی تبدیل شده است. شبکه‌های اجتماعی همچنین به عنوان منبع اصلی آموزش برای تازه‌واردان عمل می‌کنند.

دسترسی به بازارهای جهانی

محدودیت‌های موجود در سیستم بانکی سنتی، از جمله **سقف تراکنش‌ها** و **کندی فرآیندها**، باعث شده تا کاربران ایرانی به دنبال راهکارهای نوین مالی باشند. ارزهای دیجیتال با ارائه **خدمات مالی سریع و بدون محدودیت‌های مرزی**، پاسخی مناسب به این نیاز گسترده بوده‌اند.

جستجوی فرصت‌های جدید اقتصادی

شرایط اقتصادی چالش‌برانگیز و محدودیت‌های موجود در فرصت‌های سنتی سرمایه‌گذاری، باعث شده تا بخش قابل توجهی از جامعه به دنبال **راهکارهای نوین** برای بهبود وضعیت مالی خود باشند. ارزهای دیجیتال با ارائه امکان **مشارکت با سرمایه‌های خرد و دسترسی شبانه‌روزی به بازارهای جهانی**، به گزینه‌ای جذاب برای این گروه تبدیل شده‌اند. این ویژگی به خصوص برای جوانان و افراد با درآمد متوسط که امکان سرمایه‌گذاری در بازارهای سنتی را ندارند، بسیار جذاب است.

تنوع فرصت‌های سرمایه‌گذاری

بازار ارزهای دیجیتال با ارائه طیف گسترده‌ای از **دارایی‌ها و استراتژی‌های متنوع سرمایه‌گذاری**، امکان تنوع‌بخشی به سبد سرمایه‌گذاری را فراهم می‌کند. این تنوع برای سرمایه‌گذارانی که به دنبال گزینه‌های جدید هستند، بسیار جذاب است. علاوه بر **خرید و فروش مستقیم ارزها**، امکان **سرمایه‌گذاری در پروژه‌های مختلف** و بهره‌مندی از سود آنها نیز وجود دارد.

پیشگامی نسل جوان در پذیرش فناوری‌های نوین

نسل جوان ایران که با فناوری‌های دیجیتال آشنایی بیشتری دارد، ارزهای دیجیتال را به عنوان **بخشی جدایی‌ناپذیر از آینده اقتصاد جهانی** می‌بیند. این نگرش آینده‌نگر و درک عمیق از **پتانسیل‌های فناوری بلاکچین**، انگیزه قوی برای مشارکت فعال در این بازار نوظهور ایجاد کرده است. بسیاری از جوانان تحصیل‌کرده، این حوزه را فرصتی برای کسب تجربه در یکی از فناوری‌های کلیدی می‌دانند.

فصل ششم

روش شناسی تحلیل

به پایان آمد این دفتر!

مسیر رمازرها در ایران از ارز دیجیتال می‌گذرد!

همواره وظیفه ما در ارز دیجیتال به‌عنوان بزرگترین پلتفرم ارزهای دیجیتال فارسی‌زبان، ارائه داده‌های درست، دقیق، سریع و قابل‌اعتماد بوده است. در طول بیش از ۸ سال، اعتماد کاربران به ارز دیجیتال باعث شد تا به‌عنوان مرجع رمازرها در ایران فعالیت کنیم. به‌عنوان ایستگاه آخر گزارش جامع ارزهای دیجیتال ایران، در این بخش نگاهی می‌اندازیم به ارز دیجیتال در ۱۲ ماه گذشته.

۱۰۰۰

گزارش وضعیت بازار

۴۵۰

مقاله آموزشی

۵۰۰

میلیون بازدید سالیانه

۱

میلیون کاربر فعال ماهیانه

۵۰۰۰

خبر منتشر شده

۱

میلیون دنبال‌کننده

روش‌شناسی گزارش

در گزارش جامع ارزش‌های دیجیتال ایران ۱۴۰۳، داده‌های ارائه‌شده حاصل ۱- توزیع پرسش‌نامه ۲- نظرسنجی‌های آنلاین ۳- بررسی تحقیق‌های موجود و ۴- تخمین‌های آماری بر اساس داده‌های موجود بوده است.

پرسش‌نامه

در گزارش پیش‌رو، پرسش‌نامه در میان افراد مختلف و بر اساس استان محل سکونت‌شان توزیع شده است. در نهایت با حذف داده‌های غیرقابل‌استفاده، مجموع افراد شرکت‌کننده در تحقیق ۵۰۰۰ نفر بوده است. توزیع جمعیتی شرکت‌کنندگان گزارش جامع ارزش‌های دیجیتال ایران ۱۴۰۳ همسو با نسبت جمعیتی هر استان نسبت به آمار مرکز داده‌های سازمان آمار ایران بوده است.

نظرسنجی‌های آنلاین

علاوه بر جمع‌آوری داده از طریق پرسش‌نامه، نظرسنجی‌هایی آنلاین هم با تمرکز روی جامعه ارزش‌های دیجیتال ایران صورت گرفته است. این نظرسنجی‌ها در مجموع ۲۰۰۰۰ شرکت‌کننده داشته‌اند. داده‌های حاصل از این نظرسنجی‌ها برای شناسایی چالش‌ها، نقاط ضعف و قوت پلتفرم‌های بومی و داده‌های مقایسه‌ای در ارتباط با زیست‌بوم ارزش‌های دیجیتال ایران مورد استفاده قرار گرفته‌اند.

به منظور تکمیل یافته‌های حاصل از نظرسنجی‌ها، مطالعات و تحقیق‌های معتبر داخلی و بین‌المللی در حوزه ارزش‌های دیجیتال نیز مورد بررسی قرار گرفته‌اند. این مطالعات شامل گزارش‌های سالانه مراکز تحقیقاتی، مقاله‌های علمی و پژوهش‌های بوده‌اند که داده‌های آنها برای مقایسه و اعتبارسنجی یافته‌ها استفاده شده است. همچنین، برای تکمیل داده‌های اولیه، از روش‌های آماری پیشرفته بهره گرفته شده است. این تخمین‌ها با استفاده از داده‌های ثانویه معتبر و مدل‌های آماری استاندارد انجام شده‌اند. در این راستا، روش‌های نمونه‌گیری تصادفی طبقه‌بندی شده و تحلیل‌های رگرسیونی برای اطمینان از دقت نتایج به کار گرفته شده و تمامی تخمین‌ها با سطح اطمینان ۹۵ درصد محاسبه شده‌اند.

بررسی پژوهش‌های موجود

در ارتباط با برخی داده‌های مقایسه‌ای و داده‌های مرتبط با بحث‌های فرامرزی و داده‌های مرتبط با تولید ناخالص ملی، تیم تحقیق از پژوهش‌های بومی و غیربومی نیز استفاده کرده است. فهرست تحقیق‌ها و منابع استفاده‌شده در گزارش به شرح زیر است:

- گزارش چین‌آنالیزسیس (ChainAnalysis) از وضعیت جغرافیایی ارزهای دیجیتال در سال ۲۰۲۴
- گزارش تریپل‌ای (TripleA) از وضعیت مالکیت ارزهای دیجیتال در سال ۲۰۲۴
- گزارش جامع جمینای (Gemini) از وضعیت ارزهای دیجیتال در سال ۲۰۲۴
- مرکز آمار ایران، حساب‌های ملی فصلی از سال ۱۳۹۰ تا شش ماهه اول ۱۴۰۱

سلب مسئولیت

گزارش پیش رو، سندی است از وضعیت کلی بازار ارزهای دیجیتال ایران که توسط وبسایت ارز دیجیتال منتشر شده است. توجه داشته باشید که هیچ یک از داده‌ها و نتایج ارائه‌شده نباید به‌عنوان توصیه سرمایه‌گذاری، حقوقی، مالیاتی، قانون‌گذاری یا هر شکلی از توصیه کاربردی در نظر گرفته شود. در این گزارش هیچ روش سرمایه‌گذاری، هیچ محصول یا هیچ خدماتی تبلیغ نشده است. تمام داده‌ها و تحلیل‌های موجود در گزارش بر پایه اطلاعاتی است که از منابع گوناگون (اعم از عمومی و اختصاصی) به دست آمده و به‌صورت پیش فرض معتبر دانسته می‌شوند؛ با این حال صحت، دقت و جامعیت آن به‌صورت کامل تضمین‌شده نیست.

در طول بازه‌های جمع‌آوری داده‌ها، تحلیل و بررسی‌های میدانی، ما در ارز دیجیتال تمام تلاش‌مان را کرده‌ایم که نهایت دقت به کار گرفته شود و این بدان معنا نیست که تمام موارد ارائه‌شده از جمله پیش‌بینی‌ها و برآوردهای آینده و فعلی تضمین صحت داشته باشند.

برخی از داده‌های ارائه‌شده در گزارش شامل داده‌هایی هستند که احتمال تغییرات لحظه‌ای آنها وجود دارد، از همین رو فراموش نکنید که اعداد و ارقام و برخی داده‌ها ممکن است با داده‌ها و اعداد فعلی مطابقت نداشته باشند یا دستخوش تغییرات شوند. توزیع این گزارش تنها با ذکر منبع وبسایت ارز دیجیتال و درج لینک ممکن خواهد بود و اشتراک‌گذاری، توزیع مجدد یا استفاده از تمام گزارش یا بخشی از آن، بدون رعایت حقوق ذکرشده، قانونی نخواهد بود. همچنین برای بازنشر عمومی (به هر شکلی) نیازمند کسب اجازه کتبی خواهد بود. تمام لوگوها و نشان‌های تجاری استفاده‌شده در گزارش نیز تحت مالکیت مالکان فعلی آنهاست.

